ALMANAK voor de JEUGD

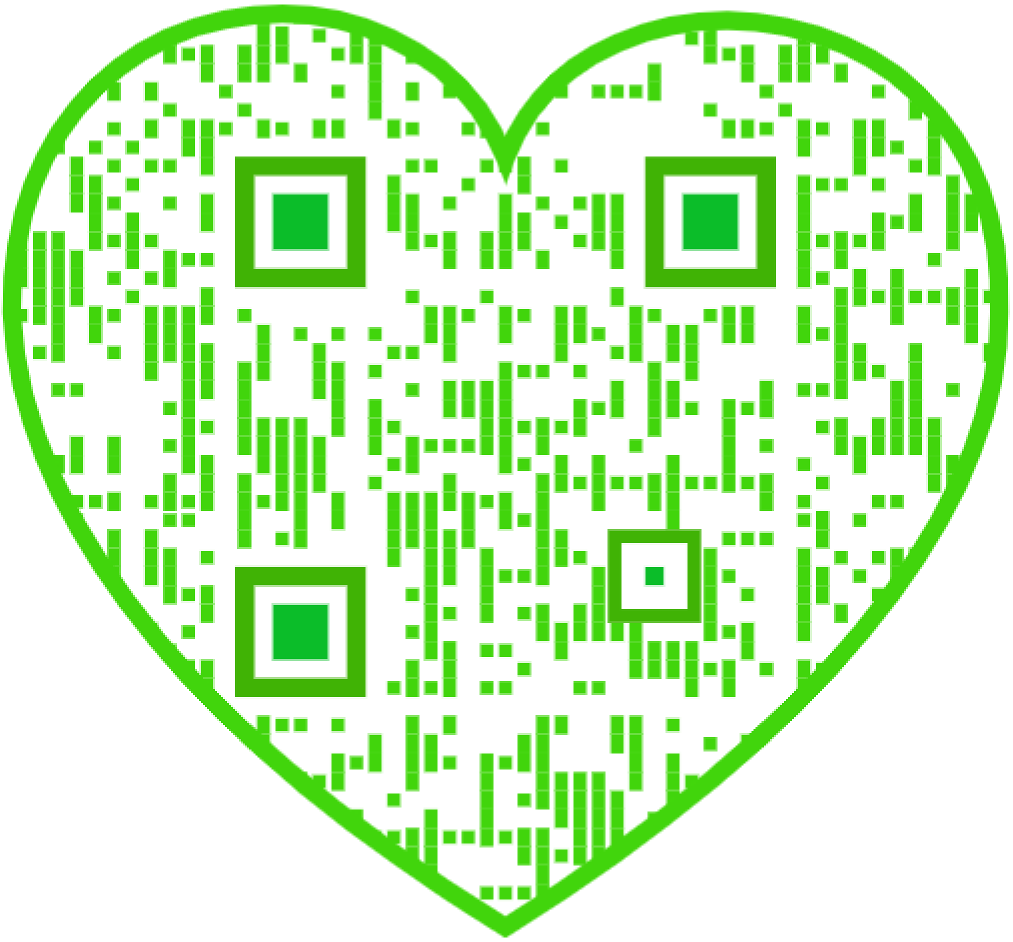

Dit boekje behoord aan
W. A. Pleysier
Hobbemastraat 110
Den Haag
Stad!

FIRMA H. J. GERRETSEN
BOEKHANDEL -
- BOEKBINDERIJ
DEN HAAG - SPUI. 143

OKO
Alm B
1902.

ALMANAK
VOOR
DE JEUGD.

1902.

NIJMEGEN.
P. J. MILBORN.

STAATSBIBLIOTHEEK

NEERBOSCH. — TYP. DER WEESINRICHTING.

KALENDER

Datum en Dag der Week.		Dagtekst.
1	Woensdag	Ps. 124 : 8. Onze hulp is in den naam des Heeren.
2	Donderdag	Spr. 8 : 17. Die Mij vroeg zoeken zullen Mij vinden.
3	Vrijdag	Hab. 1 : 12. Zijt Gij niet van ouds af de Heere?
4	Zaterdag	Jes. 57 : 15. Ik woon in de hoogte en in het heilige.
5	Zondag	Ps. 116 : 5. Onze God is ontfermende.
6	Maandag	Joh. 3 : 21. Die de waarheid doet komt tot het licht.
7	Dinsdag	1 Tess. 5 : 6. Laat ons waken en nuchteren zijn.
8	Woensdag	Spr. 17 : 9. Die de overtreding bedekt, zoekt liefde.
9	Donderdag	Ps. 20 : 6. De Heere vervulle al uwe begeerten.
10	Vrijdag	2 Sam. 22 : 31. Hij is een schild allen die op Hem betrouwen.
11	Zaterdag	Ps. 118 : 5. De Heer heeft mij verhoord.
12	Zondag	Spr. 29 : 17. Tuchtig uwen zoon en hij zal u gerustheid aandoen.
13	Maandag	Ps. 39 : 9. Verlos mij van al mijne overtredingen.
14	Dinsdag	Col. 3 : 1. Zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is.
15	Woensdag	Luk. 17 : 21. Het koninkrijk Gods is binnen uliedsn.
16	Donderdag	Spr. 8 : 33. Hoort de tucht en wordt wijs.
17	Vrijdag	Ps. 119 : 29. Wend van mij den weg der valschheid.
18	Zaterdag	2 Sam. 22 : 26. Bij den oprechten houdt Gij u oprecht.
19	Zondag	Ef. 6 : 1. Gij kinderen zijt uwen ouderen gehoorzaam.
20	Maandag	Spr. 10 : 1. Een zot zoon is zijner moeder droefheid.
21	Dinsdag	Hos. 5 : 2. Ik zal hun allen een tuchtmeester zijn.
22	Woensdag	Jak. 4 : 8. Zuivert de harten gij dubbelhartigen.
23	Donderdag	Spr. 11 : 30. Wie zielen vangt is wijs.
24	Vrijdag	Hand. 16 : 30. Wat moet ik doen opdat ik zalig worde.
25	Zaterdag	Klaagl. 3 : 56. Verberg uw oor niet voor mijn zuchten.
26	Zondag	Ps. 138 : 6. De Heere is hoog, nochtans ziet Hij den nederige aan.
27	Maandag	Rom. 7 : 8. Zonder de wet is de zonde dood.
28	Dinsdag	1 Tim. 6 : 6. De godzaligheid is een groot gewin.
29	Woensdag	Matth. 10 : 16. Zijt dan voorzichtig gelijk de slangen.
30	Donderdag	Spr. 22 : 17. Neig uw oor en hoor de woorden der wijzen.
31	Vrijdag	Ps. 86 : 13. Uwe goedertierenheid is groot over mij.

Stand der Maan.

1 Januari.	Laatste Kwartier	4.27 's avonds.
9 „	Nieuwe Maan	9.34 's avonds.
17 „	Eerste Kwartier	6.58 's morgens.
24 „	Volle Maan	9.76 's morgens.
31 „	Laatste Kwartier	1.28 's avonds.

Gedenk- en Verjaardagen.

Gestorven L. Mastenbroek oud 56 j 8 m.
Anna verbeek Wolthuyzen.

FEBRUARI.

Datum en Dag der Week		Dagtekst.
1	Zaterdag	Pred. 12 : 1. Gedenk aan uwen Schepper in de dagen uwer jongelingschap.
2	Zondag	Ps. 62 : 13. Gij zult een iegelijk vergelden naar zijn werk.
3	Maandag	Joel 2 : 12. Bekeert u tot Mij met uw gansche hart.
4	Dinsdag	Jer. 32 : 40. Ik zal Mijne vreeze in hun hart geven.
5	Woensdag	Ps. 119 : 10. Laat mij van Uwe geboden niet afdwalen.
6	Donderdag	Spr. 16 : 9. Het hart des menschen overdenkt zijnen weg.
7	Vrijdag	1 Sam. 15 : 22. Gehoorzamen is beter dan slachtoffer.
8	Zaterdag	Ex. 4 : 15. Ik zal uliedem leeren wat gij doen zult.
9	Zondag	Lev. 19 : 32. Gij zult het aangezicht des ouden vereeren.
10	Maandag	Pred. 12 : 14. God zal ieders werk in het gericht brengen.
11	Dinsdag	Rom. 13 : 12. Laat ons afleggen de werken der duisternis.
12	Woensdag	1 Joh. 2 : 10. Die zijnen broeder liefheeft blijft in het licht.
13	Donderdag	Spr. 28 : 7. Die de wet bewaart is een verstandig zoon.
14	Vrijdag	1 Kron. 16 : 29. Geeft den Heere de eere Zijns naams.
15	Zaterdag	Ps. 30 : 5. Zegt lof ter gedachtenis Zijner heiligheid.
16	Zondag	Matth. 6 : 9. Onze Vader die in de hemelen zijt.
17	Maandag	Ps. 17 : 6. Ik roep U aan omdat Gij mij verhoord.
18	Dinsdag	Jer. 3 : 19. Gij zult tot Mij roepen: Mijn Vader.
19	Woensdag	Jes. 26 : 9. Met mijne ziel heb ik U begeerd.
20	Donderdag	Ps. 38 : 10. Mijn zuchten is voor U niet verborgen.
21	Vrijdag	2 Cor. 5 : 6. Wij hebben dan altijd goeden moed.
22	Zaterdag	2 Tim. 1 : 12. Ik weet wien ik geloofd heb.
23	Zondag	Hebr. 11 : 6. Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen.
24	Maandag	Joh. 3 : 18. Die niet geloofd is alreeds veroordeeld.
25	Dinsdag	Jer. 3 : 14. Bekeert u, gij afkeerige kinderen.
26	Woensdag	Spr 23 : 12. Begeef uw hart tot de tucht.
27	Donderdag	Ps. 86 : 16. Wend u tot mij en zijt mij genadig.
28	Vrijdag	Col. 4 : 2. Houd sterk aan in het gebed.

Stand der Maan.
8 Februari Nieuwe Maan 1.41 's avonds.
15 „ Eerste Kwartier 3.16 's avonds.
22 „ Volle Maan 1.23 's avonds.

Dora v.d. Berg.

Gedenk- en Verjaardagen.

(Antonie Knies)

Pieter-Gerrit Rijser oud 16 jaar

MAART.

Datum en Dag der Week.		Dagtekst.
1	Zaterdag	Hoogl. 2 : 11. Want zie, de winter is voorbij.
2	Zondag	Ps. 95 : 1. Laat ons den Heere vroolijk zingen.
3	Maandag	Spr. 3 : 7. Vrees den Heere en wijk van het kwade.
4	Dinsdag	Hos. 14 : 10. Wie is wijs? die versta deze dingen.
5	Woensdag	Ps. 143 : 8. Maak mij bekend den weg dien ik te gaan heb.
6	Donderdag	Jes. 51 : 12. Ik, Ik ben het die u troost.
7	Vrijdag	Spr. 4 : 14. Kom niet op het pad der goddeloozen.
8	Zaterdag	Rom. 12 : 21. Wordt van het kwade niet overwonnen.
9	Zondag	Jer. 17 : 9. Arglistig is het hart.
10	Maandag	Joh. 21 : 17. Heere Gij weet alle dingen.
11	Dinsdag	Hebr. 12 : 1. Laat ons afleggen allen last, en de zonde.
12	Woensdag	Gal. 5 : 16. Wandelt door den Geest.
13	Donderdag	Rom. 12 : 18. Houdt vrede met alle menschen.
14	Vrijdag	Spr. 10 : 12. De liefde dekt alle overtredingen toe.
15	Zaterdag	1 Sam. 12 : 20. Dient den Heere met uw gansche hart.
16	Zondag	Ps. 103 : 1. Vergeet geene van Zijne weldaden.
17	Maandag	Gal. 2 : 20. Ik ben met Christus gekruist en ik leef.
18	Dinsdag	Ef. 5 : 15. Ziet dan hoe gij voorzichtiglijk wandelt.
19	Woensdag	Ps. 34 : 14. Bewaar uwen tong van het kwaad.
20	Donderdag	Jer. 25 : 31. Hij zal gericht houden met alle vleesch.
21	Vrijdag	Pred. 8 : 13. Den goddeloozen zal het niet welgaan.
22	Zaterdag	Ps. 46 : 11. Laat af en weet dat Ik God ben.
23	Zondag	**Palmzondag.** Zach. 2 : 9. Juich, gij dochter Sions, want zie Ik kom.
24	Maandag	Joh. 18 : 36. Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld.
25	Dinsdag	Jes. 53 : 2. Hij had geene gedaante noch heerlijkheid.
26	Woensdag	1 Joh. 2 : 2. Hij is eene Verzoening voor onze zonden.
27	Donderdag	Ps. 22 : 6. Zij hebben Mijne handen en Mijne voeten doorgraven
28	Vrijdag	**Goede Vrijdag.** Luk. 23 : 46. Vader in Uwe handen beveel ik mijnen geest.
29	Zaterdag	Jes. 53 : 9. Hij is bij de rijken in Zijnen dood geweest.
30	Zondag	**Eerste Paaschdag.** 1 Cor. 15 : 4. Opgewekt ten derden dage naar de Schriften.
31	Maandag	**Tweede Paaschdag.** Ef. 2 : 1. En U heeft Hij mede levend gemaakt

Stand der Maan.
2 Maart Laatste Kwartier 10.50 's morgens.
10 „ Nieuwe Maan 3.10 's morgens.
16 „ Eerste Kwartier 10.32 's avonds.
24 „ Volle Maan 3.41 's morgens.

Gedenk- en Verjaardagen.

Tante Hortland en. Rika. Pleysier

Datum en Dag der Week.		Dagtekst.
1	Dinsdag	Ps. 104 : 14. Hij doet het gras uitspruiten voor de beesten.
2	Woensdag	Jes. 44 : 24. Ik ben de Heere die dit alles doet.
3	Donderdag	Spr. 8 : 35. Die mij vindt, vindt het leven.
4	Vrijdag	Ps. 145 : 3. Zijne grootheid is ondoorgrondelijk
5	Zaterdag	Job 9 : 4. Hij is wijs van hart en sterk van kracht.
6	Zondag	Spr. 4 : 1. Hoort gij kinderen de tucht uws vaders.
7	Maandag	Ef. 5 : 17. Verstaat welke de wil des Heeren zij.
8	Dinsdag	Fil. 4 : 8. Zoo er eenige lof is bedenkt datzelve.
9	Woensdag	Jes. 49 : 8. In den tijd des welbehagens heb ik u verhoord.
10	Donderdag	Luk. 8 : 18. Ziet dan hoe gij hoort.
11	Vrijdag	1 Kron. 29 : 17. Ik weet mijn God, dat Gij het hart proeft.
12	Zaterdag	2 Sam. 12 : 13. Ik heb gezondigd tegen den Heere.
13	Zondag	Ps. 116 : 4. Ik riep den naam des Heeren aan.
14	Maandag	Jer. 3 : 13. Alleen kent uwe ongerechtigheid.
15	Dinsdag	Hebr. 10 : 22. Laat ons toegaan met een waarachtig hart.
16	Woensdag	Rom. 8 : 33. God is het die rechtvaardig maakt.
17	Donderdag	Mark. 2 : 5. Zoon! uwe zonden zijn u vergeven.
18	Vrijdag	Jes. 53 : 5. Om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld.
19	Zaterdag	Ps. 119 : 114. Gij zijt mijne schuilplaats.
20	Zondag	Hebr. 4 : 16. Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade.
21	Maandag	Jer. 14 : 7. Onze afkeeringen zijn menigvuldig.
22	Dinsdag	Ps. 119 : 156. Heere Uwe barmhartigheden zijn vele.
23	Woensdag	Jer. 3 : 22. Keert weder gij afkeerige kinderen.
24	Donderdag	2 Cor. 5 : 18. Die ons met Zichzelven verzoend heeft.
25	Vrijdag	Jes. 55 : 7. Hij vergeeft menigvuldiglijk.
26	Zaterdag	Hebr. 12 : 28. Laat ons de genade vasthouden.
27	Zondag	Mark. 10 : 14. Laat de kinderkens tot Mij komen.
28	Maandag	Jes. 60 : 21. Zij zullen zijn een spruit Mijner plantingen.
29	Dinsdag	Spr. 8 : 17. Ik heb lief die Mij liefhebben.
30	Woensdag	Ps. 119 : 68. Gij zijt goed en goed doende.

Stand der Maan.

1 April Laatste Kwartier 6.44 's morgens.
8 „ Nieuwe Maan 2.10 's avonds.
15 „ Eerste Kwartier 5.45 's morgens.
22 „ Volle Maan 7.9 's avonds.
30 „ Laatste Kwartier 11.18 's avonds.

Gedenk- en Verjaardagen.

Juffrouw v.d. Burg.
Karel Pleijsier

Marie Hueneman
Moeder en Nicht Nelle

Datum en Dag der Week.		Dagtekst.
1	Donderdag	Ps. 103 : 15. Gelijk een bloem des velds alzoo bloeit hij.
2	Vrijdag	2 Sam. 14 : 14. Wij zullen den dood sterven.
3	Zaterdag	Jes. 40 : 6. Alle vleesch is gras.
4	Zondag	Ps. 109 : 23. Ik ga heen gelijk een schaduw.
5	Maandag	Jes. 41 : 10. Vrees niet want Ik ben met u.
6	Dinsdag	Joh. 14 : 28. Ik ga heen en kom weder tot u.
7	Woensdag	Luk. 21 : 19. Bezit uwe zielen in uwe lijdzaamheid.
8	Donderdag	**Hemelvaartsdag.** Ps. 68 : 19. Gij zijt opgevaren in de hoogte.
9	Vrijdag	Ef. 1 : 20. En heeft Hem gezet tot Zijne rechterhand.
10	Zaterdag	Joh. 12 : 26. Waar Ik ben zal ook Mijn dienaar zijn.
11	Zondag	Ps. 79 : 9. Help ons, o God onzes heils.
12	Maandag	Ef. 2 : 6. En heeft ons mede gezet in den hemel.
13	Dinsdag	Joh. 14 : 6. Ik ben de weg de waarheid en het leven.
14	Woensdag	Col. 3 : 3. Uw leven is met Christus verborgen in God.
15	Donderdag	Gal. 2 : 20. Niet meer ik maar Christus leeft in mij.
16	Vrijdag	Joh. 16 : 22. Uw hart zal zich verblijden.
17	Zaterdag	Luk. 24 : 49. Ziet, Ik zende de belofte Mijns Vaders op u.
18	Zondag	**Eerste Pinksterdag.** Hand. 2 : 17. Ik zal uitstorten van Mijnen geest op alle vleesch.
19	Maandag	**Tweede Pinksterdag.** Joh. 6 : 63. De Geest is het die levend maakt.
20	Dinsdag	Openb. 21 : 5. Ziet ik maak alle dingen nieuw.
21	Woensdag	Jes. 44 : 3. Ik zal water gieten op de dorstigen.
22	Donderdag	Matth. 28 : 19. Gaat heen, onderwijst alle volken.
23	Vrijdag	Joh. 6 : 45. Zij zullen allen van God geleerd zijn.
24	Zaterdag	Job. 42 : 4. Ik zal U vragen, en onderricht Gij mij.
25	Zondag	Ps. 80 : 19. Behoud ons in het leven.
26	Maandag	Ef. 5 : 2. Wandelt in de liefde.
27	Dinsdag	1 Petr. 5 : 8. Zijt allen eensgezind.
28	Woensdag	Jer. 31 : 34. Zij zullen Mij allen kennen.
29	Donderdag	2 Cor. 1 : 24. Gij staat door het geloof.
30	Vrijdag	Jes. 60 : 2. De Heidenen zullen tot uw licht gaan.
31	Zaterdag	Ps. 67 : 6. De volken altemaal zullen U loven.

Stand der Maan.
7 Mei Nieuwe Maan 11.5 's avonds.
14 „ Eerste Kwartier 1.59 's avonds.
22 „ Volle Maan 11.6 's morgens.
30 „ Laatste Kwartier 0.20 's avonds.

Johannes

Gedenk- en Verjaardagen.

Johannes Pleijser
Dingena Kautz.

Antonia Pleijser

JUNI.

Datum en Dag der Week.		Dagtekst.
1	Zondag	Spr. 10 : 5. Die in den zomer vergadert, is een verstandig zoon.
2	Maandag	Ps. 104 : 13. Hij drenkt de bergen uit Zijne opperzalen.
3	Dinsdag	Job 36 : 31. Hij geeft spijze ten overvloede.
4	Woensdag	Ps. 107 : 1. Looft den Heere want Hij is goed.
5	Donderdag	Kron. 16 : 32. Dat het veld huppele van vreugde met al wat daarin is.
6	Vrijdag	Ps. 111 : 2. De werken des Heeren zijn groot.
7	Zaterdag	Ps. 104 : 3. Die op de vleugelen des winds wandelt.
8	Zondag	Deut. 32 : 40. Ik leef in eeuwigheid.
9	Maandag	Matth. 24 : 35. Hemel en aarde zullen voorbijgaan.
10	Dinsdag	Hebr. 1 : 12. Als een dekkleed zult Gij ze ineen rollen.
11	Woensdag	2 Petr. 2 : 10. De dag des Heeren zal komen als een dief in den nacht.
12	Donderdag	Luk. 21 : 36. Waakt dan te aller tijd biddende.
13	Vrijdag	Ps. 82 : 3. Doet recht den arme en den wees.
14	Zaterdag	Ex. 22 : 22. Gij zult geen weduwe noch wees beleedigen.
15	Zondag	Job 36 : 6. Het recht der ellendigen beschikt Hij.
16	Maandag	Matth. 5 : 7. Zalig zijn de barmhartigen.
17	Dinsdag	Jak. 2 : 13. De barmhartigheid roemt tegen het oordeel.
18	Woensdag	Jes. 1 : 17. Leert goed doen.
19	Donderdag	Ps. 4 : 6. Offert offeranden der gerechtigheid.
20	Vrijdag	Job 11 : 14. Laat het onrecht in uwe tenten niet wonen.
21	Zaterdag	Hebr. 13 : 1. Dat de broederlijke liefde blijve.
22	Zondag	Micha 6 : 8. Wat eischt de Heere van u, dan recht te doen, en weldadigheid lief te hebben?
23	Maandag	1 Kron. 29 : 14. Wij geven het uit Uwe hand.
24	Dinsdag	Ps. 37 : 3. Vertrouw op den Heere en doe het goede.
25	Woensdag	Spr. 3 : 1. Mijn zoon! vergeet mijne wet niet.
26	Donderdag	Mark. 10 : 21. Neem het kruis op en volg Mij.
27	Vrijdag	Luk. 22 : 42. Niet mijn wil, maar de Uwe geschiedde.
28	Zaterdag	Jes. 50 : 2. Is er in Mij geene kracht om te redden?
29	Zondag	Ps. 32 : 11. Zingt vroolijk alle gij oprechten van hart.
30	Maandag	Jes. 8 : 13. Hij zij uwe vreeze.

Stand der Maan.
6 Juni Nieuwe Maan 6.30 's morgens.
13 " Eerste Kwartier 0.13 's morgens.
21 " Volle Maan 2.36 's morgens.
28 " Laatste Kwartier 10.11 's avonds.

Jans

Vader

Gedenk- en Verjaardagen.

Gerri

Nelia

JULI.

Datum en Dag der Week.		Dagtekst.
1	Dinsdag	Jak. 1 : 10. Hij zal als een bloem van het gras voorbijgaan.
2	Woensdag	Ps. 37 : 2. Als gras zullen zij haast worden afgesneden.
3	Donderdag	1 Cor. 7 : 31. De gedaante dezer wereld gaat voorbij.
4	Vrijdag	Pred. 1 : 2. Het is al ijdelheid.
5	Zaterdag	Ps. 8 : 5. Wat is de mensch, dat Gij zijner gedenkt?
6	Zondag	Jer. 10 : 24. Kastijd mij Heere! doch met mate.
7	Maandag	Ps. 119 : 174. O Heere! ik verlang naar uw heil.
8	Dinsdag	Klaagl. 3 : 26. Het is goed dat men hope en stille zij.
9	Woensdag	Jes. 44 : 21. Gij zult van Mij niet vergeten worden.
10	Donderdag	Matth. 10 : 31. Vreest dan niet, gij gaat vele muschjes te boven.
11	Vrijdag	Ps. 118 : 14. Hij is mij tot heil geweest.
12	Zaterdag	Hand. 18 : 10. Niemand zal de hand aan u leggen om u kwaad te doen.
13	Zondag	Jes. 41 : 10. Vrees niet gij wormpje Jakobs.
14	Maandag	Ps. 119 : 122. Wees borg voor uwen knecht ten goede.
15	Dinsdag	2 Sam. 22 : 3. Mijn Verlosser, van geweld helt Gij mij verlost.
16	Woensdag	Job 13 : 16. Ook zal Hij mij tot zaligheid zijn.
17	Donderdag	Ps. 23 : 4. Uw stok en Uw staf die vertroosten mij.
18	Vrijdag	Jes. 10 : 20. Zij zullen steunen op den Heere
19	Zaterdag	Nahum 1 : 7. Hij kent hen die op Hem betrouwen.
20	Zondag	Jes. 33 : 2. Heere wees ons genadig.
21	Maandag	Col. 3 : 23. Al wat gij doet, doet dat van harte.
22	Dinsdag	Ps. 50 : 15. Gij zult Mij eeren.
23	Woensdag	Ps. 146 : 2. Ik zal den Heere prijzen in mijn leven.
24	Donderdag	2 Sam. 22 : 32. Want wie is God behalve de Heere!
25	Vrijdag	Deut. 6 : 4. De Heere onze God is een eenig Heer.
26	Zaterdag	2 Kron. 6 : 18. Zou God bij de menschen op de aarde wonen?
27	Zondag	Job 31 : 4. Telt Hij niet al mijne treden?
28	Maandag	Jes. 3 : 22. Gij zijt de Heere onze God.
29	Dinsdag	Mich. 7 : 18. Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid.
30	Woensdag	Jes. 43 : 25. Ik gedenk uwer zonden niet.
31	Donderdag	Ps. 103 : 8. Barmhartig en genadig is d- Heere.

Stand der Maan.
5 Juli Nieuwe Maan 1.19 's avonds.
12 „ Eerste Kwartier 1.6 's avonds.
20 „ Volle Maan 5.5 's avonds.
28 „ Laatste Kwartier 5.34 's morgens.

Gedenk- en Verjaardagen.

Tante Rika Knaepen.

Leendert Rijsen

Woutje Pleysier v.

Datum en Dag der Week.		Dagtekst.
1	Vrijdag	Spr. 10 : 5. Die in den oogst vast slaapt, is een zoon die beschaamd maakt.
2	Zaterdag	Pred. 5 : 8. Het voordeel des aardrijks is voor allen.
3	ZONDAG	Ps. 65 : 5. Wij zullen verzadigd worden met het goede van Uw huis.
4	Maandag	Jes. 51 : 11. Eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen.
5	Dinsdag	Ps. 63 : 2. O God, Gij zijt mijn God.
6	Woensdag	Ps. 35 : 3. Zeg tot mijne ziel, Ik ben uw heil.
7	Donderdag	Ex. 33 : 12. Gij hebt genade gevonden in Mijne oogen.
8	Vrijdag	Job 19 : 25. Ik weet mijn Verlosser leeft.
9	Zaterdag	Ps. 44 : 5 Gij zelf zijt mijn Koning, o God!
10	ZONDAG	Joh. 11 : 27. Ik heb geloofd dat Gij zijt de Christus.
11	Maandag	Jes. 43 : 11. Er is geen Heiland behalve Mij.
12	Dinsdag	Matth. 9 : 29. U geschiedde naar uw geloof.
13	Woensdag	Spr. 8 : 10. Neemt mijne tucht aan en niet zilver.
14	Donderdag	Hebr. 12 : 6. Dien de Heere liefheeft kastijdt Hij.
15	Vrijdag	1 Petr. 5 : 7. Werpt al uwe bekommernis op Hem.
16	Zaterdag	Ef. 5 : 30. Wij zijn leden Zijns lichaams.
17	ZONDAG	1 Cor. 16 : 23 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u.
18	Maandag	Spr. 18 : 14. Een verslagen geest wie zal die opheffen?
19	Dinsdag	Ps. 113 : 7. Die den geringe uit het stof opricht.
20	Woensdag	Joël 2 : 18. Hij zal Zijn volk verschoonen.
21	Donderdag	Zach. 10 : 7. Hun hart zal zich verheugen in den Heere.
22	Vrijdag	1 Tess. 5 : 16. Verblijdt u te allen tijd.
23	Zaterdag	Hebr. 12 : 14. Jaagt den vrede na met allen.
24	ZONDAG	Rom. 12 : 9. Hangt het goede aan.
25	Maandag	Ps. 37 : 7. Zwijg den Heere en verbeid Hem.
26	Dinsdag	Gen. 22 : 14. De Heere zal het voorzien.
27	Woensdag	Deut. 32 : 7. Gedenk aan de dagen van ouds.
28	Donderdag	Ps. 22 : 5. Op U hebben onze Vaders vertrouwd.
29	Vrijdag	Zef. 3 : 16. Laat uwe handen niet slap worden.
30	Zaterdag	Ef. 6 : 10. Wordt krachtig in den Heere.
31	ZONDAG	2 Petr. 3 : 18. Wast op in de genade en kennis van onzen Heere Jezus Christus.

Stand der Maan.

3	Augustus	NIEUWE MAAN	8.37 's avonds.
11	"	EERSTE KWARTIER	4.44 's morgens.
19	"	VOLLE MAAN	6.23 's morgens.
26	"	LAATSTE KWARTIER	11.24 's morgens.

Gedenk- en Verjaardagen.

Lendert Pleysier

Frans v d Burg

SEPTEMBER.

Datum en Dag der Week.		Dagtekst.
1	Maandag	Jer. 8 : 20. De oogst is voorbijgegaan, de zomer is ten einde.
2	Dinsdag	Ps. 89 : 49. Wat man leeft er, die den dood niet zien zal?
3	Woensdag	Gen. 3 : 19. Gij zult tot stof weder keeren.
4	Donderdag	Job 17 : 13. Het graf zal mijn huis wezen.
5	Vrijdag	Rom. 6 : 23. De bezoldiging der zonde is de dood.
6	Zaterdag	Joh. 11 : 25. Ik ben de Opstanding en het leven.
7	Zondag	Dan. 12 : 2. Die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken.
8	Maandag	Job 30 : 23. Ik weet dat Gij mij ter dood brengen zult.
9	Dinsdag	Ps. 31 : 16. Mijne tijden zijn in Uwe hand.
10	Woensdag	Pred. 9 : 5. De levenden weten dat zij sterven zullen.
11	Donderdag	Rom. 14 : 8. Het zij dat wij sterven, wij sterven den Heere.
12	Vrijdag	Fil. 1 : 21. Want het leven is mij Christus.
13	Zaterdag	Mark. 12 : 27. God is niet een God der dooden.
14	Zondag	Ps. 104 : 34. Mijne overdenking van Hem zal zoet zijn.
15	Maandag	Jes. 55 : 2. Laat uwe ziel in vettigheid zich verlustigen.
16	Dinsdag	Jer. 31 : 25. Ik heb alle treurige ziel vervuld.
17	Woensdag	Hos. 1 : 10. Gij zijt kinderen des levenden Gods.
18	Donderdag	2 Cor. 6 : 18. Gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn.
19	Vrijdag	1 Tess. 5 : 13. Zijt vreedzaam onder elkander.
20	Zaterdag	Fil. 4 : 9. De God des vredes zal met u zijn.
21	Zondag	2 Tim. 6 : 6. De godzaligheid is een groot gewin.
22	Maandag	Hebr. 10 : 24. Laat ons op elkander acht nemen.
23	Dinsdag	Jak. 4 : 11. Broeders! Spreekt niet kwalijk van elkander.
24	Woensdag	2 Cor. 13 : 8. Wij vermogen niets tegen de waarheid.
25	Donderdag	Matth. 10 : 16. Wees oprecht gelijk de duiven.
26	Vrijdag	Job. 31 : 6. God zal mijne oprechtigheid weten.
27	Zaterdag	1 Sam. 16 . 7. De mensch ziet aan wat voor oogen is.
28	Zondag	Ps. 11 : 7. Zijn aangezicht aanschouwt den oprechte.
29	Maandag	Jer. 17 : 10. Ik de Heere, doorgrond het hart.
30	Dinsdag	Dan. 9 : 8. Bij ons is de beschaamdheid des aanzichts.

Stand der Maan.
- 2 September Nieuwe Maan 5.39 's morgens.
- 9 " Eerste Kwartier 10.34 's avds.
- 17 " Volle Maan 6.43 's avonds.
- 24 " Laatste Kwartier 4.51 's avds.

Tante
Martha de Jong

Gedenk- en Verjaardagen.

OCTOBER.

Datum en Dag der Week.		Dagtekst.
1	Woensdag	Spr. 23 : 21. Een zuiper en vraat zal arm worden.
2	Donderdag	Ef. 5 : 2. Wandelt in de liefde.
3	Vrijdag	Joh. 4 : 15. Heere! geef mij dat water opdat mij niet dorste.
4	Zaterdag	Ps. 63 : 2. Mijne ziel dorst naar U.
5	Zondag	Jes. 12 : 3. Gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteinen des heils.
6	Maandag	1 Tess. 5 : 18. Dankt God in alles.
7	Dinsdag	Spr. 10 : 28. De hoop der rechtvaardigen is blijdschap.
8	Woensdag	Jes. 61 : 10. Ik ben zeer vroolijk in den Heere.
9	Donderdag	Ps. 119 : 47. Ik zal mij vermaken in Uwe geboden.
10	Vrijdag	Col. 3 : 16. Het woord van Christus wone rijkelijk in u.
11	Zaterdag	1 Petr. 4 : 9. Zijt herbergzaam jegens elkander.
12	Zondag	Ef. 4 : 25. Legt af de leugen en spreekt de waarheid.
13	Maandag	Matth. 5 : 37. Laat uw woord zijn: ja, ja; neen, neen.
14	Dinsdag	Col. 3 : 9. Liegt niet tegen elkander.
15	Woensdag	Ps. 141 : 3. Heere! zet een wacht voor mijnen mond.
16	Donderdag	Jak. 3 : 10. Uit denzelfden mond komt voort zegening en vervloeking
17	Vrijdag	Col. 4 : 6. Uw woord zij ten allen tijd in aangenaamheid.
18	Zaterdag	Spr. 15 : 23. Hoe goed is een woord op zijnen tijd.
19	Zondag	Ps. 84 : 2. Hoe liefljk zijn Uwe woningen o Heere der heirscharen.
20	Maandag	Deut. 10 : 21. Hij is u : lof, en Hij is uw God.
21	Dinsdag	Ex. 23 : 25. Gij zult den Heere uwen God dienen.
22	Woensdag	Dan. 10 : 19. Vrede zij u, wees sterk.
23	D nderdag	Zach 10 : 9. Zij zullen Mijner gedenken.
24	Vrijdag	Jes. 46 : 4. Tot den ouderdom toe, zal Ik dezelfde zijn.
25	Zaterdag	Mal. 3 : 6. Ik de Heere wordt niet veranderd.
26	Zondag	Spr. 15 : 24. De weg des levens is den verstandige naar boven.
27	Maandag	Hagg. 1 : 5. Stelt uw hart op uwe wegen.
28	Dinsdag	Mark. 5 : 34. Ga heen in vrede.
29	Woensdag	Jer. 32 : 41. Ik zal Mij over hen verblijden.
30	Donderdag	Ezech. 34 : 15. Ik zal Mijne schapen weiden.
31	Vrijdag	Joh. 10 : 28. En Ik geef hun het eeuwige leven.

Stand der Maan.

- 1 October Nieuwe Maan 5.29 's avonds.
- 9 " Eerste Kwartier 5.41 's avonds.
- 17 " Volle Maan 6.21 's morgens.
- 23 " Laatste Kwartier 11.18 's avonds.
- 31 " Nieuwe Maan 8.33 's morgens.

Wouter Pleysier en Wouter Pleysier

Gedenk- en Verjaardagen.

martha

Ego. Pleysier

Leo Pleysier

Willem Pleysier.

NOVEMBER.

Datum en Dag der Week.		Dagtekst.
1	Zaterdag	Joh. 15 : 15. Zie, op zijne heiligen zou Hij niet vertrouwen.
2	Zondag	Ps. 3 : 9. Het heil is des Heeren.
3	Maandag	1 Cor. 10 : 25. Eet al wat in het vleeschhuis verkocht wordt.
4	Dinsdag	1 Kron. 16 : 31. De aarde verheuge zich.
5	Woensdag	Ps. 104 : 24. Het aardrijk is vol van Uwe goederen.
6	Donderdag	2 Kron. 25 : 9. De Heere heeft meer dan dit om U te geven.
7	Vrijdag	Spr. 28 : 27. Die den arme geeft zal geen gebrek hebben.
8	Zaterdag	Zach. 8 : 13. En gij zult een zegening wezen.
9	Zondag	1 Tim. 2 : 5. Er is een Middelaar Gods en der menschen.
10	Maandag	Jes. 53 : 4. Onze smarten heeft Hij gedragen.
11	Dinsdag	Luk. 24 : 46. Alzoo moest de Christus lijden.
12	Woensdag	Zach. 13 : 9. De Heere is mijn God.
13	Donderdag	Col. 1 : 23. Indien gij maar blijft in het geloof.
14	Vrijdag	1 Joh. 5 : 12. Die den zoon heeft, heeft het leven.
15	Zaterdag	1 Petr. 2 : 7. U dan die geloofft is Hij dierbaar.
16	Zondag	Zef. 2 : 1. Doorzoek uzelf nauw.
17	Maandag	1 Cor. 6 : 20. Want gij zijt duur gekocht.
18	Dinsdag	Col. 4 : 2. Houd sterk aan in het gebed.
19	Woensdag	1 Petr. 2 : 12. Houdt uwen wandel eerlijk.
20	Donderdag	2 Tim. 2 : 22. Vlied de begeerlijkheid der jonkheid.
21	Vrijdag	1 Tess. 5 : 19. Bluscht den Geest niet uit.
22	Zaterdag	2 Thess. 2 : 3. Dat u niemand verleide.
23	Zondag	2 Tim. 6 : 6. De godzaligheid is een groot gewin.
24	Maandag	Hebr. 12 : 1. Laat ons met lijdzaamheid loopen de loopbaan die ons voorgesteld is.
25	Dinsdag	1 Cor. 7 : 15. God heeft ons tot vrede geroepen.
26	Woensdag	Ps. 25 : 18. Neem weg al mijne zonden.
27	Donderdag	2 Sam. 24 : 14. Zijne barmhartigheden zijn vele.
28	Vrijdag	Jer. 3 : 14. Bekeert u, gij afkeerige kinderen.
29	Zaterdag	1 Tess. 5 : 23. De God des vredes zelf heilige u.
30	Zondag	Micha 7 : 19. Gij zult al hunne zonden in de diepten der zee werpen.

Stand der Maan.

- 8 November Eerste Kwartier 0.50 's avonds.
- 15 „ Volle Maan 5.26 's avonds.
- 22 „ Laatste Kwartier 8.6 's morg.
- 30 „ Nieuwe Maan 2.24 's morgens.

Gedenk- en Verjaardagen.

Dirk jr. v. d. horst.

DECEMBER.

Datum en Dag der Week.		Dagtekst.
1	Maandag	Ps. 147 : 17. Hij werpt Zijn ijs heen als stukken.
2	Dinsdag	Job 38 : 17. Zijn u de poorten des doods ontdekt?
3	Woensdag	Jes. 26 : 19. Het land zal de overledene uitwerpen.
4	Donderdag	Openb. 21 : 4. De dood zal niet meer zijn.
5	Vrijdag	Jes. 25 : 8. Hij zal den dood verslinden tot overwinning.
6	Zaterdag	1 Tess 4 : 16. Die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan.
7	Zondag	Jes 59 : 20. Er zal een Verlosser tot Sion komen.
8	Maandag	Ps. 97 : 1. Dat vele eilanden zich verblijden.
9	Dinsdag	Jes. 60 : 4. Uwe zonen zullen van verre komen.
10	Woensdag	Hos. 2 : 19. Gij zult den Heere kennen.
11	Donderdag	Hab. 2 : 3. Hij zal gewisselijk komen.
12	Vrijdag	Zach. 9 : 10 Zijne heerschappij zal zijn van zee tot zee.
13	Zaterdag	Jes. 11 : 2. Op Hem zal de geest des Heeren rusten
14	Zondag	Hebr. 10 : 9. Zie Ik kom om Uwen wil te doen.
15	Maandag	Ps. 65 : 4. Onze overtredingen die verzoent Gij.
16	Dinsdag	Micha 7 : 19. Hij zal onze ongerechtigheden dempen.
17	Woensdag	Hos. 13 : 4. Er is geen Heiland dan Ik.
18	Donderdag	Haggai 2 : 8. Zij zullen komen tot den wensch aller heidenen.
19	Vrijdag	Jes. 40 : 3. Bereidt den weg des Heeren
20	Zaterdag	Zef. 3 : 8. Verwacht Mij, spreekt de Heere.
21	Zondag	Hab. 2 : 3. Zoo Hij vertoeft verbeidt Hem.
22	Maandag	Ps. 119 : 82. Wanneer zult Gij mij vertroosten?
23	Dinsdag	Jer. 29 : 14. Ik zal van uliedden gevonden worden.
24	Woensdag	Ps. 97 : 1. De aarde verheuge zich.
25	Donderdag	**Eerste Kerstdag.** Jes. 9 : 5. Een kind is ons geboren, een zoon is ons gegeven.
26	Vrijdag	**Tweede Kerstdag.** Joh. 6 : 35. Ik ben het brood des levens.
27	Zaterdag	1 Joh. 2 : 8. Het waarachtige licht schijnt nu.
28	Zondag	Col. 1 : 15. Dewelke het beeld is des onzienlijken Gods.
29	Maandag	Matth 3 : 17. Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde.
30	Dinsdag	Ps. 39 : 5. Heere! maak mij bekend mijn einde.
31	Woensdag	Job 9 : 15. Mijnen Rechter zal ik om genade bidden.

Stand der Maan.
8 December Eerste Kwartier 6.46 's morg.
15 " Volle Maan 4.7 's morgens.
21 " Laatste Kwartier 8.20 's avds.
29 " Nieuwe Maan 9.44 's avonds.

Gedenk- en Verjaardagen.

Verjaardagen van het Koninklijk Huis.

19 April.	HENDRIK WLADIMIR ALBRECHT ERNST, Hertog van Mecklenburg-Schwerin enz., Prins der Nederlanden, gemaal der Koningin, geb. 1877.
24 Juni.	KAREL ALEXANDER AUGUST JAN, Groothertog van Saksen-Weimar-Eisenach, oom der Koningin, geb. 1818.
5 Juli.	WILHELMINA FREDERIKA ANNA ELISABETH MARIA, dochter van wijlen Z. K. H. Prins Frederik, gehuwd met den Prins Von Wied, geb. 1841.
2 Augustus.	ADELHEID EMMA WILHELMINA THERESIA, Koningin-Moeder, geb. 1858.
22 Augustus.	WILLEM ADOLF MAXIMILIAAN KAREL, Prins Von Wied, geb. 1845.
31 Augustus.	WILHELMINA HELENA PAULINA MARIA, Koningin, der Ned. geb. 1880.

30 April. Juliana Prinses der Nederlanden.

Christelijke Feestdagen.

Nieuwjaarsdag 1 Januari.	Hemelvaartsdag 8 Mei.
Goede Vrijdag 28 Maart.	Pinksteren 18 en 19 Mei.
Paschen 30 en 31 Maart.	Kerstfeest 25 en 26 Dec.

Israëlietische Feestdagen.

Purimfeest 23 Maart.	Verzoendag 11 October.
Paschen 22, 23, 28 en 29 April.	Loofhuttenfeest 16 en 17 en 23 October.
Pinksteren 11 en 12 Juni.	Vreugde der Wet 24 October.
Tempelverwoesting 12 Aug.	Tempelwijding 25 December.
Nieuwjaar 2 en 3 Oct. 5663.	

TIJDREKENINGEN.

Guldengetal 3. — Epakta 21. — Zonnecirkel 7. — Romeinsche Indictie 15. — Zondagsletter E. — Jaar Juliaansche periode 6615.

JAARTELLINGEN.

1902	jaar na Christus' geboorte.
5663	„ „ het begin van de Joodsche tijdrekening, begin 14 Sept.
479	„ „ de uitvinding der Boekdrukkunst.
410	„ „ de ontdekking van Amerika.
89	„ „ de herstelling van Nederland.
63	„ „ de opening van den eersten spoorweg in Nederland.

BEGIN DER JAARGETIJDEN.

De Lente begint 21 Maart.	De Herfst begint 24 September.
De Zomer „ 22 Juni.	De Winter „ 22 December.

Zons- en Maansverduisteringen.

In dit jaar zullen drie Zons- en twee Maansverduisteringen plaats vinden, van welke in ons land de laatste Zonsverduistering en de beide Maansverduisteringen zichtbaar zullen zijn.

Gedeeltelijke Zoneclips op 8 April, onzichtbaar hier te lande, zichtbaar alleen in de Noordpoolstreken.

Totale Maaneclips op 22 April, gedeeltelijk zichtbaar hier te lande. Begin der eclips 5.20 's avonds; begin der totaliteit 6.30; midden der totaliteit 7.12; einde der totaliteit 7.12; einde der eclips 9.05. — Maanopkomst 's avonds 7.07. De maan komt dan bijna totaal verduisterd op. — Zij is verder zichtbaar in de westelijke helft van den grooten Oceaan, in Australië, Azië, Europa, Afrika, in de oostelijke helft van den Atlant. Oceaan, en aan de oostelijke punt van Zuid-Amerika.

Gedeeltelijke Zoneclips op 7 Mei, onzichtbaar hier te lande, zichtbaar op Nieuw Zeeland en het zuidelijk gedeelte van den Grooten Oceaan.

Totale Maaneclips op 17 October, gedeeltelijk zichtbaar hier te lande. Begin der eclips 's morgens 4.36; begin der totaliteit 5.38; midden der totaliteit 6.23; einde der totaliteit 7.08; einde der eclips 8.09. — De maan gaat dien dag te 6.33, dus even na het midden der totaliteit onder. Zichtbaar in westelijk Europa en Afrika, in den Atl. Oceaan, Amerika, den grooten Oceaan, van den oostpunt van Australië en in het noordoosten van Azië.

Gedeeltelijke Zoneclips op 31 October, gedeeltelijk zichtbaar hier te lande. Begin te 6.28 's morgens; einde te 7.32 's morg. Zonsopgang te 6.55. Grootte 0.11 v. d. Zonsmiddellijn. Zij is verder zichtbaar in oostelijk, noordelijk en middel Europa en in het grootste gedeelte van Azië.

POSTERIJEN.

TARIEF BINNENLAND.

BRIEVEN.

Van	1 tot 15 gram	. .	5 Ct.
„	15 „ 200 „	. .	10 „
„	200 „ 500 „	. .	15 „

en voorts voor elk gewicht van 500 gram of een gedeelte van 500 gram 5 Ct. daarboven.

Bij bestelling van een brief van niet meer dan 200 gram *binnen den kring van het post- of hulpkantoor*, waar die ter post is bezorgd, bedraagt het port voor elken brief:

van een gewicht van niet meer dan 15 gram 3 Ct.

boven 15 tot 200 gram 5 Ct.

Heeft er geene vooruitbetaling plaats gehad, dan wordt het alsdan, wegens bovenstaand tarief, van den geadresseerde te heffen port, indien het geen dienstbrieven zijn, voor elken brief met 5 Ct. verhoogd.

Hetzelfde verhoogde port wordt toegepast bij ontoereikende frankeering, doch na aftrek van de waarde der gebezigde postzegels.

Boven het gewicht van 2000 gram worden geen brieven ter verzending toegelaten.

BRIEFKAARTEN

zijn te bekomen à 3 Ct., met betaald antwoord (bestaande uit 2 briefkaarten aaneen) 6 Cent.

Het is geoorloofd briefkaartformulieren te bezigen, die niet van Rijkswege zijn uitgegeven, mits zij met deze overeenkomen, wat betreft de gedrukte opschriften, de afmetingen en de stevigheid van het papier.

DRUKWERK, PHOTOGRAPHIEËN, enz.

Het port der gedrukte stukken bedraagt voor een gewicht van niet meer dan

25 gram	. . . .	1	Ct.
van 25 tot en met	50 gr.	2	„
„ 50 „ „ „	75 „	3	„
„ 75 „ „ „	100 „	4	„
„ 100 „ „ „	150 „	5	„
„ 150 „ „ „	250 „	7½	„
„ 250 „ „ „	500 „	10	„
„ 500 „ „ „	750 „	12½	„
„ 750 „ „ „	1000 „	15	„

en voorts voor elk gewicht van 1000 gram of gedeelte van 1000 gram 2½ Ct. daarboven.

De berekening van het port geschiedt naar het gezamenlijk gewicht van elke verzending onder een afzonderlijk adres, de omslagen en alles wat verder dient tot beveiliging van den inhoud, daaronder begrepen.

De afmeting in lengte, breedte en hoogte mag 45 Centimeter en het gewicht 3 Kilogram niet te boven gaan. Indien in een rol verpakt mag de lengte 75 cM. zijn en 10 cM. in doorsnede.

Visitekaartjes, ook *gedrukte*, en andere op kaartpapier gedrukte stukken kunnen verzonden worden als drukwerk, hetzij onder kruisband, of in enveloppe, of los met het adres op de keerzijde. De visitekaartjes mogen van de letters *t. g.*, *t. r.*, *t. a.*, *p. f.*, *p. c.*, *p. p. c.* en dergelijke voorzien zijn, behalve voor België. De kaarten mogen niet kleiner zijn dan 6 bij 9 en niet grooter dan 13 bij 18 Centimeter.

Aanvragen om boek- en plaatwerken, dag- en weekbladen, worden, volgens aangewezen model, voor één Cent verzonden. Men mag daarop het aantal exemplaren, de titels en den prijs der werken schrijven. Boek-, plaat- en muziekwerken mogen van facturen, alsmede van den naam van ontvanger en afzender voorzien worden.

COURANTEN.

Het port van de nieuwsbladen, met of zonder bijvoegsel, bedraagt per nummer of exemplaar voor een gewicht van

niet meer dan 40 gr. ½ Ct.

boven 40 gr. tot en met 150 gr. 1 Ct.

en voorts voor elk gewicht van 50 gram of gedeelte van 50 gram ½ Ct. daarboven, ook toe te passen op bijvoegsels, bij afzonderlijke verzending.

MONSTERS ZONDER WAARDE.

Van	1 tot 75 gram	. . . . .	[illegible]	Ct.
„	75 „ 150 „	. . . . .	5	„
„	150 „ 225 „	. . . . .	7½	„
„	225 „ 300 „	. . . . .	10	„
„	300 „ 350 „	. . . . .	12½	„

De afmeting mag niet meer bedragen dan in de lengte 30, de breedte 20 en de hoogte 10 cM.; en wanneer zij in een rol zijn te zamen gevoegd 30 cM. in lengte en 15 cM. in doorsnede. Zij mogen het gewicht van 350 gram niet te boven gaan.

POSTWISSELS.

Voor het verzenden van geldswaarden door Postwissels betaalt men voor bedragen tot en met *f* 5.— 2½ Ct.

Voor elke *f* 12.50 of gedeelte er van tot *f* 50.— 5 Ct., alzoo boven

f 12.50 tot *f* 25.—	. . .	10	Ct.
„ 25.— „ „ 37.50	. . .	15	„
„ 37.50 „ „ 50.—	. . .	20	„

en voorts 5 Ct. voor elke som van *f* 25.— of gedeelte van *f* 25.— boven *f* 50.— tot en met *f* 500.—. Boven dit bedrag is voor elke *f* 100.— of gedeelte van *f* 100.— een recht van 10 ct. te heffen. Kosten van het formulier ½ Ct.

POSTBEWIJZEN

zijn verkrijgbaar in 19 soorten, tot bedragen van *f* 1.—, *f* 1.50, *f* 2.—, *f* 2.50 enz. Tot en met *f* 10.— is boven het bedrag van het postbewijs 2½ Ct. als recht en ½ Ct. voor formulierkosten verschuldigd. Zij kunnen in een brief of omslag verzonden worden, wanneer en waarheen men wil, mits binnenlands, zijn 6 maanden geldig en voor de uitbetaling gelden dezelfde regels als voor de gewone postwissels. — Vóór de verzending vult de afzender den naam in van hem voor wien het geld bestemd is, en scheurt er de strook af, om die als bewijs van storting te bewaren.

INKASSEERING VAN KWITANTIËN.

Het invorderen van gelden op kwitantie, waarvan het bedrag de som van *f* 500.— niet te boven gaat, kan geschieden tegen vooruitbetaling van 5 Ct. voor elke kwitantie, plus het verschuldigde recht dat is vastgesteld voor een postwissel van hetzelfde bedrag, bij meerdere kwitantiën berekend over het totaal der ingevorderde gelden. Zij moeten dadelijk, of uiterlijk 14 dagen na zicht betaalbaar zijn.

Kwitantiën boven de *f* 10.— moeten op een zegel van 5 Ct. worden geschreven of voorzien zijn van een plakzegel.

AANTEEKENEN.

a. *Van pakketten met aangegeven waarde:*
Voor elke *f* 100.—, of gedeelte daarvan, tot *f* 500.— 10 Ct. boven het gewone port.

b. *Van brieven, briefkaarten, gedrukte stukken, nieuwsbladen en monsters:*
Een vast recht van 10 Ct. boven het gewone port.

c. *Van brieven met aangegeven waarde:*
2½ Ct. per *f* 100.— of gedeelte daarvan, met een minimum van 12½ Ct. voor elken brief boven het gewone port.

Op hulpkantoren tot *f* 600.—. Op postkantoren tot *f* 12000.

Zij moeten verzegeld zijn.

POSTPAKKETTEN.

Van	1 Kilogr. of minder	15	Ct.
„	1 tot 3 Kilogr. . .	20	„
„	3 „ 5 „ . .	25	„

De pakketten mogen geen grooter inhoudsmaat hebben dan 25 kub. dM. en langs geen der vlakken een grooter afmeting dan 100 cM.

De pakketten en brieven *zonder aangegeven waarde* behoeven niet verzegeld te zijn.

Pakketten met expresse bestelling 15 Ct. meer.

BUITENLAND.

BRIEVEN.

Voor de landen, welke bij de Algemeene Postvereeniging zijn aangesloten (hieronder behooren nagenoeg alle landen in en buiten Europa, ook de Nederl. Koloniën; slechts enkele landen hebben zich niet aangesloten, als: Afghanistan, een *gedeelte* van China, Madagaskar, Marokko enz.):

Voor elk gewicht van 15 gram 12½ Ct. Voor België 10 Ct. per 15 gram. Voor de z. g. n. vreemde landen (de niet bij de Alg. Postvereen. aangeslotene) 20 Ct. per 15 gram.

In het verkeer met de Ned. Koloniën in Oost- en West-Indië, per stoombooten rechtstreeks uit een Nederl. haven vertrekkende (z. g. n. zeepost) 5 Ct. per 15 gram.

BRIEFKAARTEN.

Voor de bij de Alg. Postvereen. aangeslotene landen (ook de Ned. Koloniën) 5 Ct.; dubbele briefkaarten (met betaald antwoord) 10 Ct. Naar de „vreemde landen" kunnen geen briefkaarten verzonden worden.

GEDRUKTE STUKKEN.

Algem. Postvereen.: 2½ Ct. voor elk gewicht van 50 gram of gedeelte daarvan, tot een maximum van 2000 gram.

Per Nederl. Stoomschepen (zeepost), naar onze Koloniën: 2 Ct. voor elke 50 gram, tot een maximum van 5000 gram.

Vreemde landen: 5 Ct. voor elk gewicht van 50 gram of gedeelte daarvan. België: Voor nieuwsbladen: 1 Ct. voor niet meer dan 40 gram, 2½ Ct. voor meer dan 40

tot 100 gram en voorts voor elk gewicht van 100 gram 2½ Ct. meer; voor andere gedr. stukken: 1 Ct. voor een gewicht van niet meer dan 15 gram; 2½ Ct. voor meer dan 15 tot 50 gram en verder voor elk gewicht van 50 gram of gedeelte van 50 gram 2½ Ct. meer.

VOOR MONSTERS.

Alg. Postvereen.: 5 Ct. voor niet meer dan 100 gram, voorts voor elke 50 gram 2½ Ct. meer.

„Vreemde landen": 5 Ct. voor elke 50 gram.

Per Nederl. Stoomschepen naar onze Koloniën: 5 Ct. voor niet meer dan 100 gram, 6 Ct. voor 100—150 gram en voorts 2 Ct. voor elke 50 gram.

PAPIEREN EN BESCHEIDEN.

Alg. Postvereen.: 12½ Ct. voor niet meer dan 250 gram en voorts voor elke 50 gr. 2½ Ct. meer.

„Vreemde landen": 20 Ct. voor niet meer dan 200 gram en voorts voor elke 50 gram 5 Ct. meer.

Per Nederl. Stoomschepen, naar onze Koloniën: 10 Ct. voor niet meer dan 250 gram en voorts voor elke 50 gram 2 Ct. meer.

PAKKETTEN naar:

2 België tot 5 kilo . . . . f 0.50
4 Bulgarije 5 kilo . . . . „ 1.37^5
2 Denemarken 5 kilo . . . . . . „ 0.75
1 Duitschland 5 kilo . . . . . . „ 0.50
3 Egypte 5 kilo . . . . „ 1.37^5
2 Frankrijk 5 kilo . . . . „ 0.75
2 Italië via Duitschland 5 kilo . . „ 1.12^5
3 Luxemburg via België 5 kilo . . „ 0.62^5
1 Luxemburg via Duitschl. 5 kilo . „ 0.62^5
3 Montenegro 5 kilo . . . . . . „ 1.25
2 Noorwegen via Kiel Korsör 5 k. . „ 1.25
2 Noorwegen via Frederikshaven 5 kilo . . . . „ 1.12^5
2 Noorwegen via Hamburg-Hammerfest 5 kilo . . . . f 0.87^5
3 Oostenrijk-Hongarije 5 kilo . . . „ 0.75
3 Rumenië 5 kilo. . . . . „ 1.12^5
3 Servië 5 kilo . . . . „ 1.—
4 Turkije via Triëst 5 kilo . . . . „ 1.25
4 Turkije via Constantan 5 kilo . . „ 1.62^5
2 Zweden 5 kilo . . . . „ 1.25
3 Zwitserland via Frankrijk 5 kilo . „ 1.—
2 Zwitserland via Duitschl. 5 kilo . „ 0.75
1 Transvaal 1 kilo f 1.25; 2 kilo f 2.50; 3 kilo f 3.62½; 4 kilo f 4.37½; 5 kilo f 5.12½.

Het cijfer, dat vóór elk land geplaatst is, duidt aan hoeveel douane-verklaringen men bij elk pakket moet voegen.

Elk pakket moet verzegeld en voorzien zijn van duidelijk adres (geen opgeplakt adres, maar *op het pakket* geschreven) en afzonderlijke adreskaart; inhoudsmaat: zij mogen langs geen der zijden de afmeting van 60 cM. te boven gaan. Die welke uit Nederland over zee worden verzonden, mogen geen grooteren inhoud hebben dan 25 kubieke dM.

GELDEN DOOR MIDDEL VAN POSTWISSEL

kunnen worden overgemaakt naar: Nederl. Oost-Indië, recht 12½ Ct. voor elke f 12.50 of gedeelte daarvan tot f 50.—; daarboven 12½ Ct. voor elke som van f 25.— of gedeelten van f 25.— tot een maximum bedrag f 250.—. België, Denemarken, Duitschland, Egypte, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Noorwegen, Oostenrijk, Portugal, Zweden, Zwitserland: recht 12½ Ct. voor elke f 12.50 of gedeelte daarvan tot f 50; daarboven 12½ Ct. voor elke som van f 25.— of gedeelte van f 25.— tot een maximum bedrag van f 250.—. Vereen. Staten van Noord-Amerika en Groot-Brittannië recht 15 Ct. voor elke f 10.— of gedeelte daarvan, max. bedrag f 250.—.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Ongefrankeerde brieven worden met dubbel porto belast.

Onvoldoend gefrankeerde als ongefrankeerde beschouwd, met aftrek van het bedrag der opgeplakte zegels.

Voor het *aanteekenen* van naar het buitenland te verzenden brieven betaalt men 10 ct. boven het port.

Voor *expresse bestelling* 15 Ct.

Berichten van Ontvangst wegens aangeteekende brieven en verdere stukken binnenslands 5 Ct., buitenslands 10 Ct.

Drukwerken en *Monsters* of *Stalen van Koopwaren* kunnen aangeteekend worden verzonden tegen vooruitbetaling van het verschuldigde port benevens het aanteekengeld.

POSTSPAARBANKEN.

Alle postkantoren, bijkantoren en hulpkantoren zijn belast met het aannemen van gelden ter belegging in de Rijkspostspaarbank en met het doen van terugbetalingen.

In plaatsen waar geen dezer kantoren

wordt gevonden, kunnen inlagen en terugbetalingen geschieden door tusschenkomst der postboden.

Minste inlage 25 Ct., doch formulieren, bij de kantoren en depôthouders kosteloos verkrijgbaar, geven gelegenheid tot terzijdelegging van kleinere bedragen.

Het spaarbankboekje wordt kosteloos verstrekt bij de eerste inlage en behoeft niet vernieuwd of verwisseld te worden, wanneer de inlegger zich op eene andere plaats vestigt.

Voor brieven aan het adres van den Directeur der Rijkspostspaarbank te Amsterdam is geen port verschuldigd.

BRIEFOMSLAGEN

in 2 soorten, klein en groot model, voorzien van den postzegelstempel van 5 Ct. en van 12½ Ct. zijn op alle post- en hulpkantoren, bij de depôthouders en de postboden ten plattenlande, verkrijgbaar tegen betaling van 10½ en 25½ Ct. de twee stuks voor groot model en 5¼ en 13 Ct. per stuk klein model. Zij kunnen zoowel voor *binnenlandsche brieven* als voor die naar de *koloniën* en het *buitenland* worden gebezigd, doch bij ontoereikendheid van het port door den postzegelstempel vertegenwoordigd, moet het ontbrekende door frankeerzegels worden aangevuld.

TELEGRAPHIE.

Om te telegrafeeren schrijft men zijn telegram duidelijk op een stuk papier of men gaat naar het kantoor, waar de noodige formulieren en schrijfbehoeften te vinden zijn. Veranderingen van eenig belang in de copie van het telegram te maken wordt niet toegelaten, tenzij ze gewaarmerkt zijn. Adres en onderteekening tellen bij de prijsberekening mede. Om als één woord te worden geteld moet een woord uit niet meer dan 15 letters, een getal uit 5 cijfers, voor buiten Europa uit niet meer dan 10 letters, een getal uit 3 cijfers bestaan.

Plaats en tijd van verzending worden ambtshalve overgeseind.

De kosten van een binnenlandsch telegram bedragen voor 1—10 woorden 25 Ct., en verder voor iedere 5 woorden of gedeelte van 5 woorden, 5 Ct. daarboven. Voorts na de 50 woorden voor elk 10tal woorden of gedeelte daarvan 5 Ct. daarboven.

W. beteekent getal woorden, **B.** bedrag in Centen

W	B	W.	B.	W	B.	W	B.	W.	B.
van		16	35	25	40	34	50	43	60
2	25	17	35	26	45	35	50	44	60
tot		18	35	27	45	36	55	45	60
10		19	35	28	45	37	55	46	65
11	30	20	35	29	45	38	55	47	65
12	30	21	40	30	45	39	55	48	65
13	30	22	40	31	50	40	55	49	65
14	30	23	40	32	50	41	60	50	65
15	30	24	40	33	50	42	60		

Localtelegrammen van 1—10 woorden 15 cts., voorts boven de 10 woorden wordt hiervoor het tarief toegepast als voor de gewone telegrammen.

Bezorging van een bericht buiten den bestellingskring geschiedt kosteloos met de post, of kost den geadresseerde bode- of estafetteloon.

De wijze van bezorging moet door den afzender boven het adres aangegeven worden.

De afzender kan ook het antwoord vooruit betalen, alsmede de verzending per bode tegen een vast bedrag van f 0.50, of per estafette tegen borgstelling van f 0.25 voor den kilometer afstand.

Bij telegrammen naar het Buitenland moeten de bodekosten door den *afzender* van het telegram worden betaald.

Voor *dringende* telegrammen, boven op het adres met het woord „dringend" gemerkt, wordt het *tweevoudige*, naar vreemde Staten het *drievoudige* van een gewoon telegram van 't zelfde aantal woorden berekend. Dergelijke telegrammen gaan voor alle andere aanwezige gewone telegrammen.

Gecollationeerde berichten betaalt men met een en een vierde der kosten van 't telegram; kennisgeving van ontvangst met f 0.25.

Men plaatst dan boven het adres de aanwijzing t. c. collationeering of p. c. kennisgeving van ontvangst.

D. Dringend; RP. Antwoord betaald; RPD Dringend antwoord betaald; TC. Collationeering; PC. Kennisgeving van ontvangst; FS. Nazenden; RO. Open bestelling; MP. Eigenhandig; PP. Post betaald; PR. Post aangeteekend; XP. Bode betaald; DP. Be-

steigoed betaald; EP. Estafette betaald; ED. Estafette borggesteld; TB. Telephoonbestelling; TR. Telegraaf restant en PG. Post restant.

Iedere verkorte aanwijzing moet tusschen haakjes worden gesteld en wordt als *één woord* geteld.

Kustseintelegrammen. Hiervoor betaalt de afzender naar een schip in zee voor elk telegram extra 50 Cent. Van een schip in zee betaalt de geadresseerde die extrakosten van 50 Cent.

De vooruitbetaling der overbrengingskosten voor binnenlandsche telegrammen en voor buitenlandsche telegrammen met bestemming *binnen Europa*, kan geschieden door middel van telegramzegels.

De telegramzegels zijn verkrijgbaar bij alle Rijkstelegraafkantoren, tegen betaling van de daarop uitgedrukte geldsommen.

Er zijn elf soorten telegramzegels: van 1 cent tot 2 gulden.

Op plaatsen waar geen telegraafkantoren gevestigd zijn, belast de Post zich, geheel kosteloos, met de bezorging van telegrammen. Daarvoor zijn ook gedrukte formulieren verkrijgbaar.

Telegrammen, door middel van telegramzegels gefrankeerd, voorzien van het opschrift „Telegram" mogen met of zonder omslag in de postbussen worden geworpen.

Naar Ned. Indië bestaan verscheidene verzendingswegen; de meest gebruikelijke kost naar Java *f* 3,14, naar de overige eilanden *f* 3,39 voor ieder woord, zonder vast tarief.

De kantoren te Amsterdam, 's Gravenhage en Rotterdam zijn nacht en dag geopend; de meeste andere alleen des daags van 6.30 of 7.30 uur 's morgens tot 8.30 of 9.30 uur 's avonds; en eenige slechts enkele uren, gedurende de werkdagen veelal van 8.30—11.30 en van 1.30—6.30; gedurende Zon- en feestdagen zijn de meeste kantoren geopend van 7.30—8.30 en 12.30—1.30, vele nog van 6.30—7.30 uur 's avonds. Bij de spoorwegen zijn de meeste den geheelen dag, naar gelang de treinen loopen, open.

INTERNATIONAAL VERKEER.

De prijzen voor de voornaamste rijken in Europa zijn als volgt:	Tarief per woord. Centen.	Te heffen minimum bedrag
België*)	2.5	*f* 0.35
Denemarken	10.5	0.50
Duitschland	6.5	0.35
Frankrijk en Corsica	8.	0.50
Groot-Brittannië en Ierland	10.	0.50
Italië	14.5	0.50
Luxemburg	6.5	0.40
Noorwegen	13.	0.50
Oostenrijk-Hongarije	11.5	0.50
Portugal	16.5	0.50
Roumanië (Moldavië en Wallachije)	14.5	0.50
Rusland (Europeesch)	18.5	0.50
Servië	14.5	0.50
Spanje	14.5	0.50
Zweden	12.5	0.50
Zwitserland	10.5	0.50
Turkije (Europeesch)	28.5	

*) Voor België bovendien vast bedrag van 25 Ct. per telegram.

Bij buitenlandsche telegrammen worden de seinkosten afgerond tot den naastvolgenden stuiver, b. v.: 8 woorden voor Duitschland kosten 8 × 6½ Cts. = 52 Cts.; men betaalt dus 55 Cents.

NB. Ook gelden kunnen, tot een bedrag van *f* 500.— hoogstens, door bemiddeling van post- en telegraafkantoren overgemaakt worden, tusschen twee plaatsen waar zoowel een Rijkstelegraaf- als een postkantoor aanwezig is. Dit geschiedt door de postkantoren, op de voorwaarden voor de postwissels geldende, met bijbetaling der kosten van een telegram. — Naar België, Bulgarije, Denemarken en Duitschland, Frankrijk, Italië, Zweden, Noorwegen, Oostenrijk-Hongarije, Portugal, Zwitserland en de kantoren Alexandrië, Cairo, Ismailia, Port-Saïd en Suez in Egypte kunnen ook „telegrafische postwissels" tot een bedrag van 500 franken verzonden worden voor 12½ Ct. van iedere *f* 12.50, behalve de kosten van het telegram. (Zie bovenstaand tarief.)

NB. Voor zooveel Nederland betreft wordt de tijd van afzending en ontvang van een telegram opgegeven naar den meridiaan van Greenwich.

MOEDERBEDE EN WEEZENTROOST.

Ach! lang is de weg en vermoeiend de tocht,
Dien zij met haar kindje moet maken!
De schuldeischers hebben haar huisje verkocht, —
Nu ziet zij de ellende genaken! . . . .

Geen woning, geen eten voor haar en haar kind,
Dat vroeg reeds zijn vader moest derven! . . . .
Wat wordt er van haar en het weesje! . . . . Zij vindt
Misschien slechts een plaats om te sterven!

Zoo trekt zij nu voort als een zwerfster door 't land,
Geen geld heeft zij meer, niets van waarde:
Het schamele bundeltje daar in haar hand
Is àl haar bezitting op aarde! . . . .

Is àl haar bezitting?! . . . . Neen, Gode zij dank!
Zij heeft nog één schat in de wereld:
Méér waard dan al 't goud met zijn glans en zijn klank, —
Dan kronen, hoe schitterend bepareld!

Die schat is het vaderloos weesje op haar arm:
De zoon harer liefde en gebeden!
Voor hèm klopt haar moederhart krachtig en warm,
Voor hèm heeft zij àlles geleden!

Want één gebed welt er meest op uit haar hart,
Eén troost mocht ze in 't Bijbelboek lezen:
„O Heere mijn God! houd mij staande in mijn smart!
„Gij zijt toch de Vader der weezen!"

En wij, die elk vader- en moederloos wicht
Met de innigste ontferming beklagen, —
Doen we al wat de ellende der weezen verlicht,
De kracht der verzorgers kan schragen? . . . .

Om Jezus' wil geeft nu, o rijken! uw goud, —
Geve ieder zijn gift naar vermogen!
En Hij, die weduwen steunend behoudt,
Wien 't weesje als zijn Vader bemint en vertrouwt,
Zie zegenend u aan uit den hoogen!

H. J. Hana.

31 Juli 1901.

KERSTFEESTGASTEN.

„Wat scheelt er aan Helena?" vroeg mijnheer Steen aan zijn vrouw, die hem bij zijn thuiskomst zichtbaar misnoegd te gemoet kwam, „er is toch geen ongeluk gebeurd?"

„Dat juist niet," antwoordde zij, „maar denk eens, mijn zuster schrijft mij zoo even, dat zij niet kunnen komen, omdat zij haar schoonouders verwacht en onze beide jongens durven zij niet alleen te laten reizen."

„Natuurlijk niet," zeide mijnheer Steen, „maar zij komen immers met nieuwjaar."

„Ja, dat is hun plan, maar ik had mij zoo verheugd in het vooruitzicht op morgen en alles gereed gemaakt, een groot krentenbrood heb ik zooeven bij den bakker laten halen. Nu zijn wij voor de eerste maal op Kerstavond alleen."

„Niet voor de eerste maal, 14 jaar geleden waren wij ook alleen en zeer vergenoegd. Maar wanneer je volstrekt gasten wilt hebben, kan ik er wel eenigen uitnoodigen, die het krentenbrood alle eer zullen aandoen. Ja, ik beschouw het als eene beschikking Gods, dat wij plaats voor hen hebben. Je herinnert je nog wel, dat ik je dikwijls van Hendrik de Kok verteld heb?"

„Welzeker! Dat was de goede jongen, die zijn boterham met je deelde, wanneer je strenge stiefmoeder je ter wille van een klein vergrijp zonder boterham naar school zond."

„Dezelfde. Ik had hem geheel uit het oog verloren, alleen wist ik, dat hij getrouwd was en compagnon van zijn schoonvader was geworden. Eerst onlangs vernam ik, dat dit zijn ongeluk

geweest was. De zaak stond zwak, het vermogen van den schoonzoon moest er de zaak weer ophelpen, maar door tegenspoeden, sommigen zeggen door verkeerde speculaties van den schoonvader, ging zij ten gronde en zijn vermogen ging verloren. Een deel van zijn geld zou hij hebben kunnen redden, maar hij was te nauwgezet om zich van kunstgrepen te bedienen en was blij, dat niemand te kort kwam. Hij nam eene betrekking aan als boekhouder en onderhield niet alleen zijn vrouw en kinderen, maar ook zijn schoonmoeder tot haar dood. Meer wist mijn berichtgever niet en tot nu toe vernam ik verder niets. Heden echter heb ik den vriend mijner jeugd teruggevonden, maar in treurige omstandigheden en op merkwaardige wijze. Maar heb je het nu ook te druk, om te luisteren? Zoo ja, dan zal ik van middag wel verder vertellen."

„O neen! ik heb tijd genoeg en wil er graag meer van hooren."

„Welnu dan, toen ik naar de beurs ging, zag ik voor een speelgoedwinkel drie kinderen staan, zij waren zindelijk maar armoedig gekleed en zoo verdiept in den aanblik der heerlijkheden, dat zij niet op mij letten en ik daarom ongemerkt hun gesprek kon afluisteren. „Zoo'n wagen zou ik willen hebben," zeide de kleinste, een vierjarig knaapje. „En ik zoo'n pop", zeide het jongste meisje, maar de oudste, zij zal tien of elf jaar zijn geweest, wees hun op het dwaze van zulke wenschen. „Zeg er maar niets van aan moeder," zeide zij „anders schreit zij weer."

„Maar ik mag er den lieven Heer toch om bidden?"

„Neen," sprak het jongste zusje, „Hij heeft onzen vader weer gezond gemaakt, nu moeten wij tevreden zijn, anders zijn wij onbescheiden."

„Maar om een heel, heel klein boompje, mag ik Hem toch wel bidden?"

„Je kunt er wel om bidden, maar heel zacht, zoodat moeder het niet hoort, en wanneer je geen boom krijgt, moet je ook tevreden zijn," antwoordde de oudste zuster, „maar komt nu mee, anders wordt moeder ongerust."

„Mijn eerste gedachte was, de kinderen terug te roepen en

met de gewenschte voorwerpen gelukkig te maken. Ik bedacht mij echter en volgde hen; het huis, dat zij binnentraden was klein en oud, beneden was een winkel, waarin ik eenige kleinigheden kocht en tevens informeerde naar de kinderen, die ik gezien had.

Hier vernam ik, dat de vader uitzicht had gehad op een betrekking en daarom hierheen gekomen was, maar terstond na zijne aankomst ziek geworden was. Gedurende zijn ziekte had zijne vrouw hem met de grootste toewijding verpleegd en alles wat zij missen kon moeten verkoopen. Inmiddels had een ander de hem toegedachte betrekking gekregen en de man had nu bijna drie maanden lang zich en de zijnen met moeite onderhouden door copiëerwerk; zijn naam was De Kok.

Ik schrikte toen ik den naam hoorde, maar dacht, dat er wel meer mannen van dien naam zouden zijn. Toch diende hij mij tot een voorwendsel om den man op te zoeken. Dat het gezin geholpen moest worden stond bij mij vast, het hoe, dat zou moeten blijken. Ik begaf mij dus naar de genoemde woning en ontmoette eerst het kleinste meisje. Toen ik haar naar haar vader vroeg, bracht zij mij naar een klein laag vertrek, waar een bleeke man zat te schrijven. Toen hij opstond om mij te begroeten, herkende ik terstond den vriend mijner jeugd; zijn bruin haar was echter nagenoeg grijs en zijne eens zoo vroolijke trekken droegen diepe sporen van kommer en verdriet, maar zijn oogen hadden nog dezelfde uitdrukking van vriendelijkheid en goedhartigheid. Ik aarzelde niet hem bij zijn voornaam te noemen, hij stond verbaasd, zag mij onderzoekend aan en riep: „Adolf!" Ons wederzien wil ik niet trachten te beschrijven. Op mijn vragen vertelde hij in korte woorden, dat de chef van het huis, waar hij boekhouder was, gestorven en de zaak ontbonden was, waardoor hij broodeloos was geworden.

Lang kon ik niet blijven, ik gaf hem mijn adres en dit is nu het nieuwe, wat ik u te vertellen had."

„Nu weet ik," sprak mevrouw Steen, „waarom het goed is, dat onze gasten niet komen, de Heer heeft ons andere gasten toegedacht. Hoe goed, dat alles gereed is, alleen de geschenken

moeten veranderd worden; zorg jij voor de uitnoodiging voor morgenavond, om vier uur hoor! En voor het knaapje moet je koopen, wat hij zoo gaarne wilde hebben. Voor de meisjes zal ik wel zorgen; hoe oud is het jongste? Zes jaar? Juist zoo oud als ons Klaartje was? Dan zullen Klaartjes kleeren haar ook wel passen; ik heb van die kleertjes nog niet kunnen scheiden, maar het kind zal ze hebben en ook de pop. Maar schrijf nu spoedig de uitnoodiging, het duurt nog een half uur voordat wij eten."

„Je bent de beste vrouw van de wereld," zeide mijnheer Steen en sloot haar in zijn armen. — „O, dat wist ik al," sprak zij glimlachend, „dat heb je mij al wel honderd maal gezegd; maar laat mij nu gaan, want ik heb nog veel te doen."

Haastig verwijderde zij zich, maar keerde spoedig terug en zeide: „Natuurlijk zenden we hen ons rijtuig. Voor een kind van vier jaar is de weg te lang, vooral nu het zoo koud is, maar vergeet niet te schrijven, dat het rijtuig kwartier voor vieren bij hen zal voorkomen."

„Zoo vroeg al?"

„Ja, eer wij aan de geschenken toe zijn, moeten ze eerst een kop thee drinken, krentenbrood zal hun zeker ook wel goed smaken."

Mijnheer Steen schreef nu: „Waarde Hendrik, ik heb een verzoek, dat gij niet moogt afslaan. Mijne vrouw heeft zooeven bericht ontvangen, dat haar zuster en onze zoons, die wij morgen verwachtten, niet komen konden, en zij zou ontroostbaar zijn, wanneer zij den Kerstavond zonder gasten en zonder kinderen moest doorbrengen. Wij verzoeken u daarom vriendelijk en dringend met de uwen den Kerstavond bij ons door te brengen, morgenmiddag kwart voor vieren zal mijn rijtuig voor uwe deur staan. Uw oude trouwe vriend Adolf Steen."

De Kok's vrouw schrikte wel is waar bij de gedachte, in hunne schamele kleeren bij vreemde welvarende menschen te moeten verschijnen, maar zij zou niet gaarne de blijdschap van haar man door zulke bedenkingen verstoord hebben en de kinderen juichten luide.

Maar toch gevoelden zij zich eenigszins verlegen, toen zij het

groote mooie huis betraden, dat hun een paleis toescheen, en het hart der moeder klopte bijna hoorbaar. Zij werden echter door mijnheer en mevrouw Steen hartelijk begroet en een verwarmde kamer binnengeleid, waar de theetafel voor de gasten gereed stond, en waar alles hen zoo heerlijk toescheen dat de kleinste niet na kon laten om te vragen: Vader, is hier de hemel?"

Dankbaarder gasten had mevrouw Steen wel nooit gehad en zij verheugde zich er over, hoe vroolijk allen toetastten. Nadat zij echter overvloedig onthaald waren op thee en koekjes, verdween mijnheer Steen op een wenk van zijn echtgenoote om de kaarsen aan te steken. Spoedig daarna verscheen na luid schellen het dienstpersoneel en op hetzelfde oogenblik werden de schuifdeuren van de aangrenzende zaal geopend en een prachtige kerstboom werd zichtbaar, die den kleinen Ernst een luid „O!" ontlokte. Mijnheer Steen trad uit de verlichte zaal, nam het knaapje op den arm en verzocht de anderen hem te volgen. Nu werd gezongen: „Stille nacht, heilige nacht!" terwijl mevrouw Steen de melodie op de piano speelde. Toen het lied uit was, zette mijnheer Steen den kleinen Ernst, die onder het zingen heel stil geweest was, voor een tafeltje neer, waarop naast een nieuw pakje een wagen stond, zooals hij er gaarne een wilde hebben en een heel klein dennenboompje met suikergoed en eenige heel kleine kaarsjes; eerst bleef de kleine sprakeloos staan, maar toen mijnheer Steen hem zeide, dat dit alles zijn eigendom was, slaakte hij luide juichkreten. „Juist een wagen zooals ik er gaarne een had," zeide hij, „maar ik heb den lieven Heer slechts om een klein boompje gebeden, zoo als dit. Heeft de lieve Heer dat voor mij gezonden?"

„Hij heeft het voor u laten groeien," antwoordde de heer Steen.

Mevrouw Steen had de kleine meisjes naar hare plaatsen gebracht; maar Marietje waagde het niet de pop aan te raken, voor mevrouw Steen die in haar armen legde en zeide: „Die pop behoorde vroeger aan mijn Klaartje, die in den hemel is, nu zal ze u toebehooren."

De pop werd nu teeder geliefkoosd en gekust. Natuurlijk moesten de ouders alle heerlijkheden zien en bewonderen en toen de eerste storm der blijdschap voorbij was en de kinderen zich kalmer in het bezit hunner schatten begonnen te verheugen, konden mijnheer en mevrouw Steen hun volwassen gasten naar een tafel brengen, die bedekt was met zaken, bestemd om te voorzien in nijpend gebrek, terwijl de vriendelijkheid der gevers de waarde er van nog verhoogde. De zoo rijk bedeelden konden eerst slechts door tranen hun dank betuigen. Nauwelijks waren zij weer een weinig bekomen en beproefden in woorden hun dank uit te drukken, toen de heer Steen een brief ontving, dien hij zichtbaar aangedaan openbrak; toen hij hem vluchtig gelezen had, overhandigde hij hem aan zijn vriend met de woorden: „Hier is nog een kerstgeschenk voor u."

„Voor mij? Maar de brief is aan u."

„Ja, maar lees hem overluid."

De Kok las: „Geachte heer, daar ik nog geen boekhouder naar mijn wensch heb gevonden, zal ik op uw voorstel ingaan en den vriend uwer jeugd voorloopig tot Paschen in dienst nemen. Wanneer wij elkander wederkeerig aanstaan, kan hij het huis betrekken, dat nu nog door de weduwe van mijn vroegeren boekhouder bewoond wordt. Tot zoolang zal ik den heer De Kok behalve zijn salaris maandelijks *f* 9 voor woninghuur betalen.

Daar het voor ons beiden van belang is, dat wij voor zijn indiensttreding, die terstond na Nieuwjaar moet geschieden, kennismaken, verzoek ik den heer De Kok, aanstaanden Maandag om elf uur bij mij te komen."

„Het is bijna al te veel geluk op eens, hoe zal ik mijn God en u ooit genoeg kunnen danken!" riep De Kok uit.

„Het schijnt mij alles een droom toe, waaruit ik vrees te ontwaken," sprak zijne vrouw.

„De laatste moeilijke jaren zullen u hoop ik," sprak mevrouw Steen, „spoedig nog slechts een droom toeschijnen, maar verblijden wij ons nu in het tegenwoordige en in de toekomst; welk een geluk dat mijn man de kinderen zag en u daardoor gevonden heeft."

„Ja, gij beiden zijt de engelen, die God gebruikt, om ons uit de ellende te redden; het was ook hoog tijd."

Wie van allen de gelukkigste waren, de vroolijke kinderen, de dankbare ouders of de verheugde gevers, zou moeilijk te zeggen zijn, wanneer wij niet wisten, dat het zaliger is te geven, dan te ontvangen.

WAT ANTON LAS.

Wie de kleine handelsstad W. bezoekt, ziet van het station komende, aanstonds de oude in Gothischen stijl opgetrokken kerk met zijn zwaren en weinig sierlijken toren. Naast de kerk staat de pastorie, een groot oud huis met een kleinen goed onderhouden tuin er voor.

De pastorie wordt thans bewoond door dominee Van den Bosch. In tegenstelling met de meeste pastorieën is de bevolking dezer pastorie slechts klein. Behalve dominee Van den Bosch en zijn eenigen zoon Anton bestaat het gezin uit een zuster van den dominee en een oude, getrouwe keukenmeid.

Reeds zeer vroeg heeft Anton zijn moeder moeten missen. Hij kent haar niet anders, als door het groote portret, dat boven zijns vaders schrijftafel op de studeerkamer hangt.

'tIs op vaders studeerkamer, dat wij Anton aantreffen. In een ouderwetschen leuningstoel gezeten is hij bezig om vaders boeken te doorbladeren.

Als men hem aanziet, heeft hij veel aantrekkelijks en de meeste bezoekers van de pastorie zijn van oordeel dat Anton een aardige, goede jongen is. Zijn vader denkt er ook zoo over, doch al heeft hij één kind, zoo ziet hij de gebreken van Anton niet over het hoofd.

Anton heeft een paar leelijke gebreken en dat zijn koppigheid en eigenzinnigheid. Zoo nu en dan komen die eigenschappen te voorschijn. Men kan dan op zijn gelaat lezen, dat het niet best met hem gesteld is.

't Is niet tot tijdverdrijf, dat Anton heden op zijns vaders studeerkamer in vaders boeken zit te bladeren. 't Is niet op zijn verzoek, dat Anton daar vertoeft. Neen, zijn vader heeft hem naar zijn studeerkamer gezonden en hij moet daar den geheelen middag blijven.

Anton heeft niet geschreid toen zijn vader hem naar boven zond. Neen, daarvoor was Anton te koppig en te boos. Hij was zonder te spreken naar boven gegaan en zat daar in vaders stoel strak voor zich te kijken, hoewel 't hem niet erg beviel, dat hij den geheelen middag daar moest blijven zitten.

't Was Paaschvacantie en mooi lenteweer en de vogels in den tuin zongen en sjilpten, dat het een lust was, en alsof zij hem vroegen: gaat gij niet naar buiten? Zijt ge niet blij, dat het zulk mooi weer is in de vacantie?

Anton keerde ze boos den rug toe en wilde ze niet meer zien. Uit verveling nam hij eenige boeken uit vaders kast, om er in te bladeren. Lezen deed hij niet, daar had hij geen lust toe. Zijn gedachten waren er niet bij. Hij dacht aan heel iets anders.

Waaraan hij wel dacht? Dat zal ik u vertellen.

Anton had vernomen, dat zijn vader dien middag naar een naburig dorp moest rijden, om daar catechisatie te houden. In dat dorp was dien dag een groote paardenmarkt en tevens kermis. Een paar van Anton's schoolkameraadjes waren 's morgens reeds vroegtijdig naar dat dorp gegaan om naar het heette een oom te bezoeken, doch meer met het doel om de kermispret mede te maken. Toen Anton nu hoorde, dat zijn vader naar A. ging, bekroop hem de lust om mede te rijden, zijn vriendjes te bezoeken en met hen over de kermis te zwerven.

Heel voorzichtig en omzichtig vroeg hij zijn vader om mede te mogen gaan, doch dominee Van den Bosch was er niet voor en zeide, dat hij dit niet kon toestaan.

Toen Anton zijns vaders antwoord vernam, betrok zijn gelaat. Woest en onverschillig duwde hij zijn bord, waarop zijn boterham lag, van zich weg en wierp daardoor zijn glas melk over de tafel. Met zijn hoofd op den arm ging hij voorover op de tafel liggen.

„Maar Anton, Anton!" zeide zijn tante, „wat is dat nu!" Anton gaf echter geen antwoord. Toen zijn vader hem wilde oprichten en hem zeide, dat hij zich zeer ongehoorzaam en kinderachtig aanstelde, gaf hij hem een bits antwoord.

Zonder zich lang te bezinnen nam de predikant nu Anton op, zette hem buiten de deur en beval hem om naar de studeerkamer te gaan.

't Zal nu niemand verwonderen, dat Anton niet bijzonder opgewekt was en niet veel lust tot lezen had. Hij was boos en wrevelig, maar ook onrustig, want zijn geweten beschuldigde hem, wijl hij verkeerd gehandeld had.

Nadat hij eenigen tijd in de boeken had gebladerd, besloot hij een dutje te gaan doen, terwijl hij het rijtuig met zijn vader hoorde wegrijden. Slapen midden op den dag in een leuningstoel, dat is echter moeilijk voor een gezonden jongen van negen jaar. Dat ondervond ook Anton. Hij wendde zich om en om, doch kon den slaap niet vatten.

O wat duurde die middag lang. 't Was alsof de wijzers van de klok niet vooruit wilden.

Daar viel zijn oog op een platenbijbel, dien hij met zijn vader dikwijls bekeken had en besloot hem eens te openen. De meeste platen waren hem bekend. Hij behoefde de onderschriften niet eens te lezen. Daar sloeg hij de plaat van „de Verloren Zoon" op, die bij den zwijnentrog zat en tot bezinning kwam en zeide: Ik zal tot mijn vader gaan en zeggen: Vader, ik heb gezondigd.

Anton zat gelukkig niet bij den zwijnentrog, doch ook hij voelde eensklaps, dat hij heel verkeerd gedaan had. Als vader thuis kwam zou hij naar hem toegaan en hem om vergeving vragen en hem zeggen dat hij verkeerd had gedaan.

De tranen kwamen hem nu eensklaps in de oogen. Anton hield heel veel van zijn vader en al was hij dikwijls ongehoorzaam en koppig, zoo deed hij zijn vader toch gaarne genoegen.

Hij begon nu zeer naar de tehuiskomst van zijn vader te verlangen. 't Was half vier, doch voor vijf uur kon zijn vader

niet tehuis zijn. O wat moest het nog lang duren. Reeds begon er een stem in zijn hart te komen, die zeide: 't was toch zoo erg niet, je moogt ook nooit eens doen wat andere kinderen wel mogen. Doch Anton gaf gelukkig geen gehoor aan die stem.

Veel vroeger dan Anton gedacht had keerde het rijtuig met zijn vader terug. Van uit het raam der studeerkamer kon Anton het rijtuig niet zien. Wel hoorde hij een verward gepraat in huis en gestommel op de trap. Zou zijn vader nu binnenkomen? Wat zou hij zeggen? Hoe zou hij beginnen?

Vader kwam niet. Het werd zeer stil in huis. Zou hij het wagen naar zijn vader toe te gaan. Daar plotseling ging de deur open en voor hem stond zijn tante met roodgeweende oogen.

„O! Anton, Anton", snikte zij, „uw vader heeft .... hem is .... een ongeluk overkomen. Met het rijtuig is hij van den dijk gevallen. Het paard is geschrikt. 't Is heel erg."

't Was alsof Anton's hart stilstond. In luid snikken barstte hij los. „Waar is vader? Waar is hij?"

„Stil mijn jongen, stil, je kunt nu niet naar hem toe gaan. Juist is de dokter bij hem."

Met tante begaf hij zich in de gang om den dokter op te wachten.

Bedenkelijk schudde de dokter het hoofd. „Geheel buiten kennis", zeide hij. „Ik vrees voor ernstige kneuzingen. Binnen enkele minuten kom ik terug. Ik ga even een mijner collega's waarschuwen".

Behoedzaam trad tante met Anton de kamer binnen. Een der mannen, die behulpzaam was geweest om den predikant naar binnen te dragen, stond bij zijn bed. Het was een ouderling uit W. die na het vernemen van het ongeluk met den predikant per rijtuig teruggekeerd was.

Daar lag nu Anton's vader met gesloten oogen doodsbleek op zijn bed.

't Was voor Anton moeilijk zich kalm te houden. „Papa, lieve Papa," zoo riep hij, doch er kwam geen antwoord.

De ouderling, die een verstandig man was, wenkte Anton's tante om weer met hem heen te gaan.

Tante vertelde hem nu 't geen zij van het ongeval vernomen had.

Dicht bij W. was het paard voor een draaimolen, die aan den ingang van het dorp stond, geschrikt en op den dijk, waarop zich het voertuig bevond, aan 't achteruitloopen gegaan. De predikant, die dit bemerkte en zag hoe men de helling naderde, had het portier geopend en wilde juist uit het rijtuig springen, toen dit omkantelde. Een der raderen ging over het been en het rijtuig viel gedeeltelijk op zijn borst. Door eenige toeschouwers werd hij spoedig opgenomen en in het huis gedragen van den ouderling Jansen, die het ongeval uit de verte gezien had en spoedig toegesneld was. In 't eerst was de predikant bij kennis geweest. Wel klaagde hij over hevige pijn, doch op zijn uitdrukkelijk verlangen werd hij per rijtuig naar huis vervoerd.

Na het bezoek der beide dokters vernam tante de droeve tijding, dat Anton's vader zijn rechterbeen en een zijner ribben gebroken had. De dokters waren behulpzaam om den armen lijder te ontkleeden, die even de oogen opsloeg en kreunde, doch spoedig weer roerloos neerlag.

Aangezien de dokters de hulp van een pleegzuster raadzaam achtten, werd hierin voorzien en toen deze aankwam verliet Jansen de woning van den predikant, nadat hij getracht had de bewoners moed in te spreken en met hen God gebeden had om uitkomst en hulp.

Voor Anton naar bed ging mocht hij nog even om den hoek van de deur zijn vader zien. Het bewustzijn was teruggekeerd, doch voortdurend lag de patiënt met gesloten oogen en liet nu en dan een zacht gekreun hooren.

Dien nacht sliep Anton niet veel. Voor hij te bed ging lag hij lang voor zijn ledikant geknield. Wat hij bad weten wij niet. Wat hij den Vader in den hemel te zeggen en te vragen had, kunnen wij echter wel vermoeden.

Vroegtijdig was Anton den volgenden morgen reeds opgestaan. „Hoe is 't met vader?" fluisterde hij de verpleegster toe, die hij in de gang ontmoette.

„Wel wat beter mijn jongen", zeide zij, hem met de hand over de donkere krullen strijkend. „Ge moogt nu echter nog

niet bij hem komen. Zoo aanstonds komen de dokters weer. Ga nu stil naar den tuin".

Anton deed wat hem gelast werd. In den tuin kon hij zijn vader luid hooren kermen, terwijl de dokters bezig waren hem te behandelen.

't Was hem alsof hij de pijn, die zijn vader leed, zelf voelde. Nooit had hij nog zoo goed geweten, dat hij zóóveel van zijn vader hield.

's Middags mocht Anton zijn vader bezoeken, die weder met hem spreken kon. Wat Anton op het hart brandde, kon hij niet verzwijgen. „O lieve papa" zoo sprak hij, „ik heb zoo'n spijt dat ik zoo slecht was" doch zijn vader liet hem niet uitspreken; hij trok hem naar zich toe en kuste hem.

Allerlei kleine diensten liet de pleegzuster Anton verrichten, die hierin veel genoegen had en ze stipt en vlug volbracht.

Toen de predikant na vele weken zijn slaapkamer mocht verlaten en de studeerkamer weder betrok, kwam Anton hem bezoeken.

Nog lag op het tafeltje bij den leuningstoel de platenbijbel, dien Anton uit de boekenkast gehaald had.

Toen Anton den platenbijbel zag, kreeg hij een kleur. Hij wist niet of hij er nog iets van zeggen zou. Ook kon hij de rechte woorden niet vinden, en daarom ging hij maar naar zijn vader toe, sloeg de beide armen om diens hals en tranen van berouw maar ook van dankbaarheid vloeiden langs zijn wangen.

WAT MARIETJE MOEST LEEREN.

WAT MARIETJE MOEST LEEREN.

Marie liep met haar popje
Den tuin en boomgaard door,
Zij neuriede een liedje
En zong 't haar liev'ling voor.
De pop, dien z' in haar armen had,
Dat scheen Marietjes grootste schat.

Wat kon ze aardig babb'len
En spelen met haar pop,
Ook leerde zij haar sprookjes
En gaf haar raadsels op.
Haar pop, dat was haar grootste schat,
Het schoonste wat Marie bezat.

Doch op dien zomermiddag,
Toen ze in den boomgaard liep,
Terwijl 't vermoeide popje
In Rietjes armen sliep,
Toen scheen 't alsof Marie haar schat
Opeens geheel vergeten had.

Er hing een groote appel,
Zoo'n dikkert, rond en rood,
Vlak boven 't zonnig plekje,
Waar kleine Rietje stond.
Zoo'n appel is een kost'lijk ding,
'k Wou, dacht ze, dat hij lager hing.

Zij bleef aanhoudend gluren
Naar d' appel, dien zij zag,
En dacht: 'k wou dat hij afviel
En voor mijn voeten lag.
Maar d' appel bleef stil hangen,
Hij liet zich zoo niet vangen.

Haast zonder 't zelf te weten,
Stak zij de handjes uit,
Daar viel haar popje op den grond,
En Rietje gilde luid.
Haar lieveling, haar mooie pop,
Viel op een steen en brak den kop.

Dat komt er van, Marietje,
Leer dit nu eens van mij:
Grijp niet naar 't geen te hoog hangt,
Je kunt er toch niet bij.
Veel menschen grijpen naar geluk
En werpen 't geen zij hebben stuk.

HIER KAN MEN LEEREN

HOE 'T KAN VERKEEREN.

DE VADER DER WEEZEN.

Het was een sombere herfstdag in het jaar 1858. Donkere nevels hingen over het kleine Zeeuwsche dorp H., zoodat de huizen en de kerk met zijn stompen toren nauwelijks te herkennen waren, zelfs het zoo zwak dicht gemaakte graf met den lagen grafheuvel, waarbij twee kleine schreiende kinderen stonden, was in den nevel gehuld.

Het was een arme dagloonersvrouw geweest, die daar begraven was, wier man men reeds voor twee jaar op dezelfde weinig plechtige wijze op hetzelfde kerkhof in zijn laatste rustplaats gelegd had.

Langen tijd was Vrouw Arend ongesteld geweest en het diaconie- en armbestuur had vrij wat aan haar te koste moeten leggen. Niet altijd waren de gaven der liefde, bestemd voor de armen en hulpbehoevenden, door hen die geroepen waren deze gaven uit te deelen, met veel vriendelijkheid aan haar uitgereikt. Nu rustte de arme weduwe van haar zorgen en haar moeitevol leven en had men haar naar de laatste rustplaats gebracht.

Geen woord werd er bij het graf of bij de begrafenis gesproken. Sedert eenige jaren was H. vacant, zoodat vrouw Arend ook in haar ziekte door niemand bezocht was, om tot haar te spreken over de hope, die weggelegd is voor hen, die Jezus kennen als hun Heiland, of over het Vaderhuis met de vele woningen, waar de Heiland heengegaan is, om ons plaats te bereiden. Maar vrouw Arend was een vrome vrouw geweest, die in allen eenvoud en oprechtheid als een discipelin des Heeren geleefd

had en zoo was zij ook gestorven, haar kinderen nog op den Vader der Weezen wijzende, die voor hen zorgen zou.

Hoe eenzaam en kaal was die versche grafheuvel, waarbij de twee weezen stonden te schreien. Geen bloempje versierde het graf. De kinderen bezaten niets en buiten waren ook geen bloemen meer te vinden.

Hendrik, de oudste der beide kinderen, een jongen van elf jaar, nam zijn zusje Sannie, een klein blozend meisje van vier jaar bij de hand en sprak: „Kom Sannie, laat ons nu gaan, moeder heeft het nu goed en is nu niet ziek meer".

„Hendrik, ik ben zoo koud," klaagde het kind. „Waar gaan wij nu heen?" zoo vroeg zij en begon te huilen.

Hendrik kreeg ook de tranen in de oogen. Met veel moeite hield hij echter die tranen terug, daar hij niet wilde, dat Sannie merken zou, dat hij schreide.

Ja waarheen? dat wist Hendrik ook niet. Wel wist hij, dat hij met zijn zusje om drie uur dien middag in de herberg moest komen, waar zij door het diaconiebestuur publiek zouden worden uitbesteed.

Hendrik beefde bij die gedachte. Sannie was zoo bang en verlegen. Als zij van Hendrik gescheiden werd, zou zij zeker ziek worden.

Terwijl de kinderen het kerkhof verlieten, begon het te regenen; Hendrik nam daarom Sannie op zijn arm, en hoewel het voor den zwakken jongen een heele vracht was, droeg hij haar toch een heel eind.

In hun huisje gekomen zetten zij zich op een paar oude stoelen neer. Een medelijdende buurvrouw bracht hen wat middageten, dat zij zich, behalve het brood en de melk, op verzoek van het diakoniebestuur door den veldwachter hen gebracht, goed lieten smaken.

Eenige kleertjes van Sannie en wat ondergoed van hem zelf had Hendrik op raad van den veldwachter in een bundeltje gepakt en om half drie kwam hij hen volgens afspraak halen. Met het bundeltje kleeren in de eene hand en Sannie aan de andere stapte Hendrik naast den veldwachter voort, die behalve

de post van veldwachter ook het ambt van afslager bij publieke verkoopingen en verpachtingen vervulde.

In de herberg werden de kinderen in de keuken bij de kachel gezet, om daar te wachten, totdat de uitbesteding zou aanvangen.

Hoewel slechts twee kinderen zouden worden uitbesteed, was het aantal gegadigden en nieuwsgierigen vrij groot. Zoowel mannen als vrouwen waren opgekomen om de uitbesteding bij te wonen, en daar de diakenen, zooals bij dergelijke gelegenheden gebruikelijk was, eenigen tijd op zich lieten wachten, trachtten de bezoekers zich den tijd te korten, met het gebruik van drank.

Eindelijk kwamen de diakenen de herberg binnen. Er werd ruimte voor hen gemaakt en zij zetten zich aan de ronde tafel in het midden der gelagkamer. De uitbesteding kon beginnen en zou plaats hebben onder de bekende voorwaarden, zoo verklaarde een der diakenen. Deze voorwaarden waren, dat zij, die een kind in huis namen, voor behoorlijke voeding en ligging moesten zorgen, de kinderen naar de catechisatie en naar school moesten zenden en de kleederen, die door het diakoniebestuur verstrekt werden in orde moesten houden.

De kinderen werden uitbesteed bij afslag voor een jaarlijksche tegemoetkoming in driemaandelijksche termijnen te voldoen.

Aangezien deze conditiën algemeen bekend waren, werden zij ditmaal niet in 't bijzonder vermeld.

De uitbesteding kon dus beginnen.

Hendrik werd eenigszins naar voren getrokken en voor de ronde tafel geplaatst. Sannie hield hem echter stevig vast en verborg haar gelaat tegen zijn ruwe zwarte buis.

Eenige mannen verdrongen zich om Hendrik, zij bekeken hem eens goed, een hunner betastte zelfs zijn schouders, waarbij hij een bedenkelijk gezicht zette, terwijl de andere zwijgend afwachtten wat gebeuren zou.

„Laat maar eens hooren", zoo sprak de veldwachter.

„Zestig gulden", klonk het, nadat eenigen tijd een plechtig zwijgen geheerscht had.

„Acht en vijftig", klonk het spoedig daarop.

„Vijftig" riep een ander.

„Vijf en veertig", klonk thans een vrouwenstem.

„Veertig", riep de herbergier.

„Acht en dertig", deed de vrouw zich andermaal hooren.

„Vijf en dertig", sprak nu een man, die tot dusverre gezwegen had en in een hoek van het vertrek stond.

Velen keken eens om, daar de som hun al laag genoeg voorkwam.

„Vijf en dertig gulden", herhaalde de veldwachter met de meeste kalmte.

„Vijf en dertig gulden?" Niemand minder dan Vijf en dertig-gulden? Niemand niet?

„Eenmaal — Andermaal — Niemand minder dan vijf en dertig-gulden? Ten derde maal!"

Voor deze som was Hendrik dus uitbesteed.

Nu kwam de beurt aan Sannie, die nog steeds tegen Hendrik aangedrongen stond.

Een der diakenen wilde haar opnemen om haar boven op tafel te zetten, doch zij wilde niet, totdat Hendrik haar op de tafel zette en bij haar hand vasthield.

't Was een aandoenlijk schouwspel, dat kleine verlegen kind boven op de tafel en naast haar, haar broertje, die zijn tranen nauwelijks kon bedwingen.

Een algemeen gefluister werd spoedig in de herberg vernomen. Ieder scheen een aan- en opmerking te hebben.

„Stilte nu!" gebood de veldwachter met forsche stem en plotseling werd het stil.

Slechts het snikken van de kleine Sannie werd vernomen. Nog altijd hield zij Hendrik stevig vast, een blosje bedekte haar wangen en haar eenigszins korte krullende lokken hingen verward langs haar gelaat.

„Laat eens hooren," sprak de veldwachter, doch op hetzelfde oogenblik stak Sannie haar beide handjes in de hoogte en met een bevend stemmetje riep zij: „Moeke, ach lieve moeke, kom mij halen!"

Geen lange toespraak of uiteenzetting van de onbarmhartige handelwijze tegenover deze arme ouderlooze kinderen, was in

staat geweest zooveel indruk te maken op hen, die hier in deze herberg bijeen waren, als de eenvoudige woorden door dit kind gesproken.

't Waren geen bij uitstek wreede of ongevoelige menschen, al waren zij een weinig ruw en niet bijzonder fijngevoelig. Het was nu eenmaal gewoonte, dat de arme weezen aldus uitbesteed werden. Sedert menschen-heugenis was het zoo geweest en bovendien zij, die er kwamen met het doel een kind in huis te nemen, waren behoeftige menschen, die gaarne wat wilden verdienen. Doch juist de omstandigheid, dat zij behoeftig waren, deed hen gevoelen wat die arme kinderen te lijden hadden. De meesten, die hier gekomen waren, hadden zelf ook kinderen en stelden zich voor, dat misschien eenmaal hun kinderen in dezelfde herberg ook om Moeder roepen zouden en daar ook zoo hulpeloos zouden staan.

Menigeen kreeg een traan in het oog.

Er ontstond een algemeen tumult. Hendrik tilde zijn zusje van de tafel af. Hij nam ze in zijn armen en drukte ze aan zijn borst.

Velen verlieten de herberg. Het werd hen daar te benauwd. Zij konden het niet langer aanzien, dat die twee arme kinderen daar zoo hulpeloos stonden.

Plotseling voelden zij het afschuwelijke van de verzorging der weezen, zooals die tot op heden had plaats gehad.

De diakenen waren met de zaak verlegen. Er lag in die weinige woorden van het kleine meisje een bittere aanklacht tegen dit verfoeielijk uitbestedingsstelsel. Hun handelwijze scheen hun op eenmaal ongepast en toch, zij deden niet anders dan hun voorgangers gedaan hadden, zij behartigden de belangen van de diakoniekas, die niet ruim voorzien was. Zij trachtten zoo zuinig mogelijk met het geld, dat hun toevertrouwd was, om te gaan.

Van de uitbesteding, ten minste van de publieke uitbesteding van Sannie kon thans niet meer komen en men besloot om haar later maar hier of daar onder dak te brengen. Waarschijnlijk zou zich wel spoedig iemand opdoen, die Sannie gaarne tegen eenige vergoeding in huis wilde nemen.

Na rijp beraad was het besluit genomen, dat de kinderen voorloopig nog enkele dagen in het kleine huis zouden blijven, waar zij met hun moeder gewoond hadden. De buurvrouw zou voor geld en goede woorden zeker te bewegen zijn, om de kinderen gedurende dien tijd van voedsel te voorzien.

Zoo gebeurde het, dat de kinderen onder geleide van den veldwachter weder naar huis gebracht werden.

't Was reeds duister geworden, doch de regen was bedaard en de sterren schitterden aan den wolkenloozen hemel. Sannie was moe en Hendrik moest haar weer dragen. Doch de weg was ver en de last voor den zwakken jongen te zwaar. Dit bemerkte de veldwachter en daarom nam hij het kind uit de armen van Hendrik en zette haar op zijn schouder, terwijl hij vriendelijk zeide: „Nu zit je hoog Sannie, kijk nu eens naar boven naar de sterretjes, kijk eens hoeveel mooie sterretjes daar staan. Wees maar niet bang, Hendrik blijft ook bij je, Hendrik gaat ook mee, maar hij is nu erg moe en kan Sannie nu niet langer dragen."

De vriendelijkheid, waarmede deze woorden gesproken werden, boezemde de kleine Sannie vertrouwen in. Zij sloeg haar arm om den ruwen krijgshaftigen kop van den dienaar der wet. Zij kon thans de strenge uitdrukking van zijn gelaat en zijn langen rooden baard niet zien.

„Is Moeke daar boven bij die sterretjes?" vroeg zij. „Wat doet ze daar, kan zij Sannie nu zien?"

„Ja, ja," zeide de politieman, daar is zij nu."

„Maar ik zie haar niet," ging zij voort.

„O kijk eens," riep zij eensklaps verschrikt, toen zij een vallende ster zag en zij klemde haar arm vaster om den hals van den veldwachter.

„Dat is een vallende ster," zeide Hendrik, die blijde was, dat zijn zusje thans zoo tevreden was en druk keuvelend over de sterren en over den hemel en over moeder, schenen de kinderen het droevig voorval in de herberg geheel te vergeten.

Zwijgend en peinzend stapte de veldwachter met hen voort. Hetgeen in de herberg geschied was kon hij niet zoo gemak-

kelijk vergeten. Al peinzend hoorde hij, hoe Hendrik zijn zusje vertelde van den hemel, waar God woont, die de menschen lief heeft.

Ja, zoo dacht hij, „zoo leert men het de menschen en zoo praat men het de kinderen voor. Maar waarom is er dan zooveel ellende, zooveel lijden?

Daarna zon hij op middelen om de kinderen op een of andere wijze behulpzaam te zijn.

Zijn hulp was echter niet noodig, dat zou hem later duidelijk worden, want reeds had de Vader der weezen den weg gebaand, waar langs Hij deze arme verlaten kinderen veilig geleiden zou.

II.

In het huis van boer Melis was het den volgenden avond bijzonder stil. Angst en droefheid stond op het gelaat der bewoners te lezen. De boer en zijn vrouw zaten bij het bedje van hun doodziek eenig dochtertje Anna. Dat lieve aanvallige kind, de vreugde en trots der ouders, een meisje van 13 jaar, lag reeds sedert ruim veertien dagen te bed. Doch zoo hachelijk als de toestand thans was, was hij nog niet geweest. Dag op dag hadden de ouders gehoopt, dat er verandering mocht komen, doch in plaats van beter werd het steeds erger.

Steeds droever stond het gelaat der ouders en ook de trouwe meid en de knecht, die beiden het vriendelijke meisje zoo gaarne mochten lijden, waren droevig gestemd. Er werd slechts op fluisterenden toon gesproken.

„Veertig graden koorts," had de dokter gezegd. „Ik kan weinig hoop geven. Gij moet u op het ergste voorbereiden."

's Avonds wilde hij nog eens terugkomen, hoewel hij vreesde dat dit avondbezoek het laatste zou zijn en hij weinig tot verlichting zou kunnen doen. Maar hij wilde toch tegenwoordig zijn bij de crisis, die hij verwachtte.

De dokter kwam en zat lang aan het bed van het zieke kind. In een hoekje van de kamer zaten de ouders. Melis vouwde

zijn handen en zond in stilte een gebed op tot Hem, die helpen en redden kan, waar menschelijke hulp ijdel is.

„Heer," zoo sprak hij, „och laat ons, kan het zijn, onze Anna behouden. Gij hebt ze ons geschonken, geef ons haar als uit den dood terug. Hebt Gij ons door dit alles iets te zeggen, leer ons dan U te verstaan en maak ons bereid om onder alle omstandigheden Uwen wil te doen."

Gedurende eenige uren had Anna bewegingloos in haar bed gelegen. Zij scheen te slapen. Met opmerkzaamheid sloeg de dokter haar gade. Daar sloeg zij plotseling de oogen op. Sedert acht dagén was deze blik de eerste, waarin bewustzijn te lezen stond. Hare ouders scheen zij te herkennen. Zij lachte hen ten minste vriendelijk toe.

't Was alsof de harten van boer Melis en zijn vrouw stilstonden, toen zij gelijktijdig dien blik en dien glimlach bespeurden.

Ook de dokter had bemerkt wat geschied was. Hij wenkte de ouders om rustig en stil te zijn, daar Anna de oogen weder sloot en spoedig daarna rustig en regelmatig adem begon te halen, hetgeen bewees dat zij weder sliep.

„Gered," sprak de dokter, die zich thans gereed maakte om te vertrekken.

De gelukkige vader en moeder hadden den ouden dokter wel willen omhelzen, doch de goede man maakte zich haastig uit de voeten.

Met een dankbaar hart vielen vader en moeder nu op hunne knieën en dankten God voor Zijn goedheid, wijl zij hoopten dat zij thans de hoop en vreugde van hun leven, het zonnetje van hun huis, zouden mogen behouden.

„Ik moet het ook even aan Kees en Marie gaan zeggen," sprak de boer, die, verheugd als hij was, aanstonds naar de keuken ging om den knecht en de meid mede te deelen wat de dókter gezegd had.

„Wat een noodweer," sprak de boer, terwijl hij naar de keuken liep. „'t Is goed," zoo dacht hij, „dat de dokter zijn rijtuig bij Jansen heeft staan, 't schijnt wel te hagelen."

In de keuken gekomen zag hij niemand, doch de keukendeur

stond open en hij zag hoe Marie en Kees met een lantaarn bij de achterdeur stonden. Ook hoorde hij luid schreien.

„Wie is daar?" vroeg de boer, toen hij naderbij gekomen was.

„Ik ben het, boer Melis, Hendrik Arend en Sannie uit H.

Ja, Arend kende boer Melis wel. Toen hij nog gezond was had Arend dikwijls bij hem gewerkt. Ook had hij gehoord, dat Arend gestorven was en het plan gehad, om eens naar de weduwe te informeeren, doch 't was bij het plan gebleven.

„Maar kinderen, wat doet gij hier in zulk een slecht weer, kom maar gauw binnen bij de kachel," zoo sprak hij vriendelijk.

Nu trad Hendrik, die Sannie op zijn arm droeg, het huis binnen.

't Was een beeld van kommer en ellende, die beide arme kinderen, geheel verkleumd en doornat.

„Wat is er toch gebeurd kinderen?"

„Ach, boer Melis," sprak Hendrik „gisteren is moeder begraven. De diakenen willen ons uitbesteden en Sannie wil bij mij blijven. Zij is zoo erg bang voor vreemde menschen".

„Ik wil bij Hendrik blijven" begon Sannie nu te jammeren. „Hendrik moet bij mij blijven, hij mag niet weg gaan".

Hendrik troostte haar en deed een kort omsamenhangend verhaal van hetgeen er gebeurd was.

„Ach, baas Melis," zoo besloot hij snikkend, „wij wisten niet wat wij doen zouden, toen wij zoo alleen in huis waren. Wij wisten niet waar wij heen zouden gaan en toch wilden wij weg anders komt men ons toch halen. O help ons, help ons".

„Arme kinderen" zuchtte de boer. „Hebt gij nu ook uw moeder verloren?"

„Zet de kleine maar neer" sprak nu Marie, die zag dat Hendrik haar bijna niet meer dragen kon. „Hier bij de kachel op den stoel".

Terwijl Hendrik haar neerzette, fluisterde Sannie. „Ik heb zoo'n honger".

„Stil, stil" sprak Hendrik. Maar de boer had gehoord wat het kind gezegd had en dit deed hem uit zijn overpeinzing ontwaken.

In de eerste plaats deelde hij aan Marie en Kees mede wat de dokter omtrent Anna gezegd had en vervolgens droeg hij haar op de kinderen wat te eten te geven. Daarna keerde hij tot zijn vrouw terug.

III.

Uit het gesprek van boer Melis hebben wij reeds het een en ander vernomen, omtrent hetgeen met de kinderen geschied was.

Nadat de veldwachter hen verlaten had, waren de kinderen al spoedig gaan slapen en beiden sliepen dien nacht gerust. Doch met het aanbreken van den dag was hun angst opnieuw ontwaakt en toen de buurvrouw hen 's middags zeide, dat er wel spoedig verandering zou komen en Sannie ook wel uitbesteed zou worden, vatte Hendrik het plan op om het dorp te verlaten. Met zijn zusje sloop hij langs een omweg het dorp uit. Waarheen hij gaan zou wist hij zelf niet. Toen het begon te regenen en Sannie over vermoeidheid begon te klagen, nam Hendrik het besluit om naar boer Melis te gaan en hem om hulp te vragen.

Boer Melis was een vriendelijk man, dat wist hij en toch was hij huiverig om tot hem te gaan. Waarschijnlijk zou boer Melis hen terug zenden en wat moest hij dan beginnen. Hoe dichter hij bij de boerderij kwam, hoe langzamer hij liep. Gedurig moest hij Sannie, die luid schreide, op zijn arm nemen en dragen. Eindelijk kon hij zelf ook ternauwernood verder gaan en daarom spande hij zijn laatste krachten in en liep hij regelrecht naar de hem bekende boerderij.

Boven verwachting was de ontvangst hem meegevallen en al wist hij niet wat er verder met hem gebeuren zou, zoo was hij toch blijde, dat hij met zijn zusje onder dak was en de meid en de knecht hen zoo vriendelijk verzorgden.

Boer Melis was zachtjes in de kamer bij zijn vrouw en het zieke kind binnen gekomen. Zooals hij meende had zijn vrouw niets bemerkt van hetgeen was voorgevallen.

„Wat is er aan de hand?" vroeg zij hem fluisterend.

„Ach vrouw, iets treurigs en toch iets goeds. Twee kinderen van onzen vroegeren arbeider Arend stonden daar in den regen voor de achterdeur. Ze zijn doornat en zien er zoo mager en hongerig uit. Hun moeder is nu ook gestorven. De arme schapen zijn uit H. weggeloopen, omdat men ze wilde uitbesteden, en het arme meisje, een kind van zoowat vier jaar, is bang voor vreemden en wil bij haar broer blijven. Moge God zich over die arme kinderen erbarmen. Hij heeft ons onze Anna als uit den dood teruggegeven. Wat moeten wij nu aanvangen?"

„Moet ik het zeggen?" sprak de vrouw met een vriendelijken glimlach. „Nu, dan zal ik maar eens zeggen wat jij nu graag zoudt doen."

Met angst en spanning zag boer Melis zijn vrouw aan.

„Ik weet al precies wat je doen wilt," ging zij voort. „Je wilt de kinderen hier houden en morgen naar H. rijden om aan de diakenen te zeggen: „Boer Melis neemt beide weezen in huis. Gij behoeft voor hen geen moeite meer te doen en geen onkosten te maken."

„Lina," sprak de boer, „jij bent de beste vrouw van de wereld," en dit zeggende omhelsde hij zijn vrouw.

„Stil, stil!" sprak vrouw Melis. „Ik heb het niet bedacht, ik heb die gedachte slechts op jouw gezicht gelezen."

„Anna slaapt nu rustig," ging zij voort, „ik zal nu eens in de keuken gaan kijken."

Met vroolijke gezichten zaten de kinderen bij de warme kachel en deden zich te goed aan de dikke boterhammen, die Marie voor hen had gereed gemaakt.

Zij hadden de boerin niet hooren binnenkomen.

„Hier zou ik wel altijd willen blijven," zeide Sannie.

„Stil, stil dat gaat niet," vermaande Hendrik, doch op 't zelfde oogenblik tilde de boerin de kleine Sannie van den stoel op en sprak tot het eenigszins verschrikte en verwonderde kind: „Ja mijn kind, dat gaat wel. Hier mag je blijven."

Het vriendelijke gelaat van de boerin en haar vriendelijke woorden misten hunne uitwerking niet. Tot groote verwondering van

Hendrik, die wist hoe verlegen Sannie was, sloeg het kind haar armpjes om den hals van de dikke boerin en vlijde haar aardig kopje tegen haar wang.

Wat er nu in het hart der eenvoudige goedhartige vrouw omging, die een uur geleden bevreesd was haar eenig kind te moeten missen, laat zich niet beschrijven.

Zij drukte de kleine Sannie aan haar hart, zooals slechts een moeder zulks vermag.

Nu werd Sannie spoedig ontkleed. Wat oud ondergoed van Anna en een nachtponnetje, dat zij vroeger gedragen had, dat alles kwam uitstekend te pas. Toen Sannie gereed was, zag zij er geheel anders uit en met welgevallen keek Hendrik haar aan. Ook boer Melis kwam eens om een hoekje kijken.

Hendrik kreeg ook droge kleeren, al leverde het heel wat bezwaar op om voor hem iets geschikts te vinden.

Nu werden de beide kinderen naar bed gebracht. Met verwondering werd het mooie bed door hen bekeken, waarin zij nu zouden slapen.

Daar Anna nog rustig sliep, sloop boer Melis even weg om nogmaals een kijkje te nemen. Daar lag het tweetal en sliep rustig.

Met een glimlach sloeg de boerin de kinderen gade en terwijl boer Melis zijn arm om haar schouder legde, sprak hij: „Lena, wij hadden één kind. God heeft er ons nu drie gegeven." En zoo was het.

De Vader der Weezen had ook ditmaal voor de armen en verlatenen gezorgd.

Rebus.

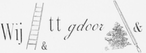

Rebus.

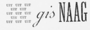

Rebus.

Rebus.

EEN GEZELLIGE BEZIGHEID.

Onderstaande opgaven kunnen een aangename bezigheid vormen voor de winteravonden. Indien de verschillende stukjes karton, die men gemakkelijk verschillende kleuren geven kan, zoodat men aanstonds weet welke figuren bij elkander behooren, aan anderen worden voorgelegd, zal men zich met hen aangenaam en gezellig bezig kunnen houden bij het samenstellen der gevraagde figuren. Keert men de stukjes karton om, zoodat de witte kant boven komt, dan zal men zelf de proef kunnen nemen om uit de verschillende stukjes karton, die men willekeurig naast elkander legt, nieuwe figuren te vormen.

N°. 1.

Van de acht bovenstaande figuren kan een kruis gevormd worden.

N°. 2.

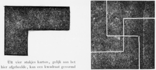

Uit vier stukjes karton, gelijk aan het hier afgebeelde, kan een kwadraat gevormd worden.

N°. 3.

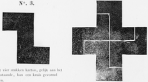

Uit vier stukken karton, gelijk aan het bovenstaande, kan een kruis gevormd worden.

N°. 4.

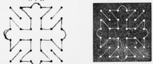

Van bovenstaande 36 punten kan een kruis gevormd worden door van het eene punt naar het andere lijnen te trekken. Geen der punten mag overgeslagen of tweemaal aangehaald worden.

N°. 5.

De onderstaande figuren kunnen gevormd worden uit een stukje karton, dat op de hierboven aangegeven wijze en in dezelfde verhouding is doorgeknipt.

Trechter.

Duiventil.

Huis.

Zaag.

Bijl.

Hamer.

Kwadraat.

N°. 6.

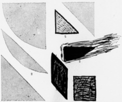

Van karton knippe men in dezelfde verhouding als op bovenstaande figuur is aangegeven 11 stukjes en laat anderen beproeven een cirkel saam te stellen.

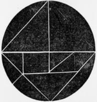

WONDERLIJKE REDDNG VAN DRIE ROBBENJAGERS OP DE OOSTZEE.

I.

Vrouw Mats maakt zich bezorgd.

Boer Mats zat er warmpjes in, zeiden de menschen en ze hadden gelijk. Hij woonde in Paskly, een groot dorp in Estland, aan de kust der Oostzee.

De schemering viel en Mats stond aan 't venster en tuurde naar buiten. Donkere wolken joegen met groote vaart door 't luchtruim. Den heelen dag hadden ze 't licht der zon onderschept en nu, tegen den avond, wakkerde de wind, die ze had voortgestuwd, hoe langer hoe meer aan.

Opeens wendde Mats zich tot zijn zoon Andries, die druk aan 't werk was.

„Dat zal een stormachtige nacht worden, jongen" sprak hij. „De winter schijnt nu voor goed afscheid te zullen nemen. Als we nog op de robbenvangst willen gaan, zullen we ons moeten haasten, want het ijs heeft niet veel kracht meer. Sinds een veertien dagen is 't voortdurend zwakker geworden door de zon, die al vrij hoog begint te staan en de sneeuw op 't land al geheel heeft doen wegsmelten."

„We moesten morgen maar dadelijk gaan, vader" antwoordde de knaap.

„'k Geloof ook, dat dit het beste zal zijn, anders komt er dit

jaar niets meer van en als 't een beetje goed gaat, loont de opbrengst dubbel."

„Zal ik dan maar vast alles in orde maken, vader?"

„Dat is goed, jongen, dan kunnen we morgenochtend nog voor het aanbreken van den dag vertrekken."

Andries wierp de bijl terzijde, waarmee hij bezig was hout te hakken, en verliet het vertrek. De vader zag hem met welgevallen na.

„Een flinke jongen voor zeventien jaar," sprak hij bij zichzelf. „Hij is reeds geheel volwassen."

Op dit oogenblik ging de deur open en een kloek gebouwde vrouw trad binnen.

„Wat gaat Andries doen?" vroeg ze, met iets bezorgds in haar stem.

„Hij gaat alles in orde maken voor morgenochtend. We gaan op de jacht."

De zorgelijke trek op haar gelaat werd nog duidelijker zichtbaar.

„'k Had al gehoopt, dat er niets meer van komen zou, maar 't zal dus toch wezen?" sprak ze. „Waarvoor toch die gevaarlijke tochten over 't ijs elk jaar?"

„Och, kom, vrouw" antwoordde Mats, „als men voorzichtig is, is 't gevaar niet zoo groot. En de voordeelen van een welgelukte jacht zijn niet gering".

„Maar we hebben 't niet noodig" hernam de vrouw. „Onze korenakkers hebben goed gedragen. We hebben meel en visch in overvloed tot den zomer. God heeft ons mild gezegend met aardsche goederen. Blijft toch thuis."

„Dat kan niet, vrouw," antwoordde de boer. „Bovendien, ik heb het aan Andries beloofd, dat hij voor 't eerst eens mee mocht gaan. Hij zou erg teleurgesteld wezen, als 't plan niet doorging."

„Dat jagen heeft me altijd in onrust gebracht," klaagde de boerin. „Zulke tochten zijn zoo gevaarlijk, en nu zal ik dubbel in angst zitten, omdat Andries ook mee gaat. Och, doe het niet, Mats."

Mats begon blijkbaar de overdreven bezorgdheid van zijn vrouw vervelend te vinden.

„Vrouw" zei hij, „doe nu geen moeite meer, want je brengt

me toch niet van mijn voornemen af. 't Is waar, we hebben niet noodig op de robbenvangst te gaan, om 't gebrek buiten onze deur te houden, maar als God ons de gelegenheid geeft, onze welvaart te bevorderen, mogen we daar dankbaar gebruik van maken. Onze vaders en grootvaders hebben zich immers altijd op deze jacht toegelegd. Om welke reden zouden wij hiermee ophouden? Hoor eens, vrouwtje" ging hij opgewekt voort, „als alles goed gaat, zijn we morgenavond al weer hoog en droog thuis. Kom, kom, zet je zorgen maar aan kant en onze Andries moet vroeg leeren gevaren onder de oogen te zien. Dat doet hem goed."

Vrouw Mats had nog veel willen antwoorden, maar ze kende wel den vasten wil van haar man en wist heel goed, dat al haar redeneeren toch niet zou helpen. Ze zweeg dus en maakte het avondeten gereed, want men zou nu wel spoedig de rust van den nacht opzoeken, ten einde 's anderen daags vroegtijdig klaar te wezen.

Daarna haalde ze uit een kast de jachtkleeren en begon die nog hier en daar wat na te zien. Onderwijl ging Mats even inloopen bij zijn buurman Christiaan Berthel, om hem uit te noodigen, mee te gaan op de robbenvangst. Deze was hiertoe dadelijk bereid en zijn zoon Peter, een vlugge, moedige knaap, was bijzonder in zijn schik, toen hem werd toegestaan, de jagers te vergezellen. Lang bleef Mats niet bij de buren, want 't zou maar een korte nacht wezen en dus was 't zaak, om zoo spoedig mogelijk de legerstede op te zoeken. Toen zijn vrouw hoorde, dat Christiaan en Peter meegingen, raakte ze wat meer verzoend met het plan, want ze had groot vertrouwen in 't doorzicht van haar buurman.

II.

Een vreeselijke ontdekking.

De duisternis van den nacht heerschte nog over woud en zee, toen onze vier jagers reeds aan hun ontbijt zaten. 't Bestond uit gekookte, zure melk, zwart brood en zoute visch. Een walmende

toorts verspreidde een onzeker licht in 't eenvoudige vertrek en, naar een aloude, goede gewoonte zond de vader een gebed op, waarin Gods bescherming werd afgesmeekt over den te ondernemen tocht, die zoo vol gevaren was. De mannen ontblootten eerbiedig het hoofd en toen ten laatste het Onze Vader plechtig ten hemel opsteeg, vond het weerklank in aller hart. Een hartelijk afscheid volgde en het viertal verliet de woning.

Met vluggen tred liepen ze door het woud van hooge pijnboomen, door welker toppen de wind nog huilde. Kriard, de trouwe, groote hond, vergezelde de jagers. Nu eens holde hij vroolijk voor hen uit of sprong vol blijdschap om hen heen, dan weer scheen een of ander voorwerp bijzonder zijn nieuwsgierigheid op te wekken, zoodat hij dat van alle kanten moest onderzoeken, om daarna eensklaps hijgend aan te komen draven.

Juist met het aanbreken van den dag stapten ze op het ijs. 't Was de 13e Maart 1796.

Ze bevonden zich bij een kleinen inham der Oostzee. Mats onderzocht nog eens alle gereedschappen, ook die van zijn zoon en bevond, dat ze in orde waren. De voorraad levensmiddelen werd gelijkmatig verdeeld. Iedere jager ontving een groot stuk brood en een hoeveelheid gerookt robbenvleesch. Verder droeg elk één paar wollen handschoenen bij zich en een tondeldoos. Natuurlijk ontbrak de scherpe jachtspriet met den stevigen weerhaak ook niet. Bovendien hadden Andries en Peter ook nog een geweer aan een bandelier over den schouder hangen.

Aan de kust had het ijs reeds tamelijk van den dooi geleden. Hier en daar waren zelfs open plekken of dreven groote ijsschotsen rond.

De jagers zochten een plek, waar ze zonder gevaar konden oversteken naar een smalle landtong, die ver in zee vooruitstak. Van daar hoopten ze het vaste ijs te kunnen bereiken, wat hun dan ook gelukte.

Met spoed begaf men zich nu verder zeewaarts, ten einde een goede jachtplek te vinden. Het weer was uitstekend geschikt voor hun bedrijf, want de robbenvangers hebben 't liefst een betrokken lucht. De storm was gaan liggen en zoo waren allen

vol moed. Voorzichtig stieten ze, alvorens er hun voet te zetten, met hun speren op het ijs, ten einde de sterkte er van te onderzoeken. Onderwijl keken ze goed uit, of ze niet reeds hun prooi konden ontdekken.

Zeer voorspoedig waren ze niet. Slechts twee robben werden buitgemaakt. Ze hoopten telkens, dat het verdere van den dag nog alles goed zou maken, maar onder 't voortdurend heen en weer trekken over het ijs, vloog 't eene uur na 't andere om en eindelijk noodzaakte het middaguur hen, weer langzamerhand den terugtocht te aanvaarden.

Andries en Peter zouden nog gaarne wat langer vertoefd hebben, maar de oude jagers met hun meerdere ervaring, weigerden dit beslist en zoo ging dan het viertal terug in Zuidelijke richting om eerst de gedoode dieren te halen. Maar, hoe ontstelden de jagers, toen ze op de plaats gekomen, waar ze 's morgens overgestoken waren, bemerkten, dat het ijs van de kust losgeraakt was en ze nu door een breed watervlak van het land gescheiden waren. Ze dompelden hun jachtspriet in 't water, om de diepte er van te onderzoeken, maar hoewel ze vier el lang was, konden ze er geen grond mee voelen. Er was dus geen denken aan, om wadende den vasten wal te bereiken en daar geen van 't viertal kon zwemmen, waren ze niet in staat het ijs te verlaten.

Als radeloozen liepen de arme mannen langs den rand van de ijsschots, die hen droeg, nu eens her- en dan weer derwaarts, om te zien of er nog niet een plek was, waar de overgang zou kunnen volbracht worden. Naar het Noorden toe scheen het water smaller te worden en met eenige hoop gingen ze er heen, om slechts te ontdekken, dat de afstand nog altijd te groot was om aan land te komen.

Alleen Berthel was naar het Zuid-Westen gegaan. Hij had ontdekt, dat daar meer drijfijs was. De randen der schotsen naderden er meer tot elkander en er tusschen door dreven hier en daar groote blokken. Nadat hij met zorg een geschikte plaats had uitgekozen, wachtte hij tot er een schol in zijn nabijheid kwam. Met een behendige sprong kwam hij er op en

toen, zijn spriet als een soort riem gebruikende, roeide hij het broze vaartuig naar dat gedeelte van het ijs, dat nog aan 't land vast zat. Met moeite slechts kon hij zijn zonderlinge boot in evenwicht en zichzelf er op staande houden, maar, hij bereikte zijn doel na groote inspanning en met een gevoel van groote dankbaarheid aan God, deed hij den sprong, die hem in veiligheid bracht.

Nu zag hij rond, om te ontdekken waar zijn drie makkers zich bevonden. Maar waar hij ook heen staarde, nergens was er een spoor van te ontdekken. Hoe gaarne hij ook gewild had, hij kon niets doen om hen te helpen. 't Beste was het ongeval bekend te maken. Misschien kon hij kloeke mannen vinden, die een middel tot redding zouden weten te bedenken.

't Dichtst bij zijnde dorp was Bisholm. Daar dus heen! Hij vond er geopende ooren en bereidwillige harten genoeg en na korten tijd waren verscheidene boeren reeds met hem op weg naar het strand. Maar toen ze aankwamen, was het ijs bijna geheel verdwenen. Niets dan de wilde golven der zee bereikte het strand, voortgestuwd door den zich andermaal verheffenden storm. Met terneergeslagen blik staarden de Bisholmers op het schuimende water, machteloos om iets te doen.

„Is er dan geen enkele kans om de ongelukkigen te redden?" vroeg Berthel, terwijl hij van den een naar den ander keek.

De boeren haalden de schouders op. De trouwe lieden zouden er inderdaad niet tegen opgezien hebben hun leven te wagen, maar wat moesten ze hier beginnen? Geen spoor van een levend wezen was te zien, en dan nog, hoe zouden ze de arme jagers hebben kunnen bereiken?

Berthel zelf wist niets te bedenken en in doffe moedeloosheid volgde hij de bewoners van Bisholm, die zwijgend naar hun woningen terugkeerden. O, hoe bang was het hem te moede.

Met alle vriendelijkheid ontvingen de landlieden hem. Ze trachtten nog hem moed in te spreken, maar zelf vroegen ze zich af of er niet nu reeds alle vrees bestond, dat het drietal was omgekomen op het onbetrouwbare ijs.

Na een korte poos rust ging Berthel naar Paskly, om daar

de droevige tijding te brengen. Welken indruk het bericht maakte op de arme betrekkingen kan men zich beter voorstellen, dan het te beschrijven is.

III.

Wat was er van hen geworden?

Wat was er intusschen van Mats en zijn twee makkers geworden?

Ze waren maar steeds langs den rand van 't ijs voortgeloopen. Soms waren ze zeer dicht bij het strand. Op één plaats bevonden ze zich zelfs op zulk een korten afstand van 't dorp Roslep, dat ze een knaap konden onderscheiden, die aan de kust stond.

Dit gezicht vervulde hen met nieuwe hoop.

Door teekens en luide kreten, die ze aanhieven, trachtten ze den jongen te beduiden, dat ze hulp noodig hadden. Tot hun blijdschap zagen ze hem kort daarop naar het dorp loopen en ze meenden, dat hij daar den gewenschten bijstand zou halen. Had hij hun grooten nood niet begrepen, of had hij geen lust om te helpen? Ze wisten alleen, dat de gehoopte redding uitbleef.

Intusschen was het ijs in steeds sneller beweging geraakt. Altijd verder raakten ze van land en spoedig was het dorp uit hun gezicht verdwenen.

Omstreeks zes mijlen van het vasteland ligt het kleine eiland Odinoholm rustig te midden der golven. Het werd in dien tijd bewoond door zeven visschersgezinnen, die in hun onderhoud voorzagen door de schamele opbrengst hunner landerijen en de visch, die ze vingen. Dikwijls deden ze echter ook dienst als loods op de voorbijvarende schepen. Op de Noordpunt van het eiland staat een vuurtoren. Derwaarts dreef het ijs, voortdurend meer voortgezweept door den wind, die nu weer tot een storm was aangewakkerd.

Zou dat eiland hun behoud worden? Hun hart klopte van bange verwachting en ze tuurden, of ze ook iets van de bewoners konden ontdekken.

Eindelijk waren de gevangenen zoo nabij gekomen, dat ze hoopten door hun geroep de aandacht te zullen trekken. Inderdaad werd men hen van het eiland gewaar. Verscheidene personen spoedden zich naar het strand, maar er werd geen enkele poging aangewend om hulp te bieden. Misschien zagen de visschers het onmogelijke in, om te midden van den vliegenden storm de ongelukkigen te redden, misschien ontbrak hun ook de moed hun eigen leven te wagen bij de groote onzekerheid of hun opoffering wel iets zou baten.

Het ijs dreef weer verder, nu in de richting van het in zee vooruitstekend gebergte van Spiksham. Daar was de landing geheel onmogelijk, want zware golven veroorzaakten een hevige branding, waarin ze stellig zouden omgekomen zijn.

Zoo brak de nacht aan, met al zijn verschrikkingen. De nacht, die hen hulde in zijn zwart kleed, als was het een lijkkleed, dat over hun graf werd gespreid. De mannen kregen een gevoel, als waren ze nu van alle gemeenschap met de levende wereld voor immer afgesneden.

De vermoeienis begon zich nu te doen gelden. Al van voor het aanbreken van den dag af waren ze op de been geweest. Zoo lang er nog hoop was op behoud, had dit hen staande gehouden. De telkens hernieuwde prikkel der hoop op redding had het gevoel der afmatting teruggedrongen, maar na die verhoogde zenuwwerking deed zich de uitputting gevoelen.

„We hebben rust noodig", sprak Mats tot Peter en Andries, „maar hoe zullen we die hier vinden? Waar is hier een schuilplaats gedurende den nacht?"

Ons drietal onderzocht het ijs en eindelijk ontdekten ze eenige holten in den ijsberg die met sneeuw waren gevuld.

„Daar mogen we God voor danken" sprak Mats. „Hierin zullen we 't wel kunnen uithouden, wat de koude betreft. Laten we ons zoo goed mogelijk onder de sneeuw werken en onze ziel aan God opdragen. Laten we Zijn genade inroepen, 't zij ons dood of leven wacht. De goede Berthel rust ongetwijfeld reeds op den bodem der zee en, als God geen wonderlijke verlossing zendt, zal binnen enkele uren ook ons graf daar

wezen. Het is niet waarschijnlijk, dat we ooit de zon weer zullen aanschouwen."

Toen legden de drie ongelukkigen zich met bezwaarde harten neder in de sneeuw, waarmede zij hun leden dekten en een vurig gebed steeg uit die kuilen op tot God, die de nooden ziet dergenen, die tot Hem roepen. Zij bevalen hun ziel aan in Zijn barmhartigheid en smeekten Hem, ter wille dier barmhartigheid hen in Christus genadig te willen aanzien.

En de storm huilde boven hun hoofd. En de golven beroerden het verraderlijk element, waarop hun broze ijsschots dreef. En geen lichtstraal verlichtte den zwarten nacht. Maar boven dat alles zag God liefderijk op het drietal neder.

Mats had Andries eerst geheel met sneeuw bedekt, om hem tegen de koude te beschutten. Den getrouwen hond, die ook geheel uitgeput was, legde hij er naast en daarna overdekte hij den knaap en het vermoeide dier nog met een schapenvacht.

Zelf ging hij naast Peter liggen, om zoo gezamenlijk warm te blijven.

„'t Is niet de eerste maal, dat ik op het ijs geslapen heb", zei hij. „Meer dan eens heb ik er met mijn vader den nacht doorgebracht, ten einde 's morgens bij 't aanbreken van den dag dadelijk de jacht te beginnen, maar zoo'n geweld als op dit oogenblik heeft de storm nog nooit gemaakt, en nimmer was mij de dood zoo nabij. Toch moeten we den moed niet opgeven. Ook dit is ons overkomen uit Gods hand en nog, hoe onmogelijk het ons toeschijnt, kan 't gevaar afwenden en uitkomst opdagen. Gaat dus rustig slapen. Dat hebben we noodig om morgen, als we ten minste den dag nog beleven, met meer moed mogelijke redding af te wachten.

Niet lang daarna waren allen in diepen slaap verzonken. Op hun eigen legerstede hadden ze niet rustiger kunnen nederliggen.

En de stormwind zong zijn huilenden slaapzang, als paste zulk een geweldig lied bij de stoere mannen, die daar nederlagen.

IV.

Hij is zoowel de God der zee als des lands.

De nacht ging rustig voorbij. Een nieuwe dag brak aan. De slapers werden wakker. Toen ze rond keken, zagen ze duidedelijk den vuurtoren van Odinoholm schitteren in de roodachtige stralen der morgenzon. Het ijsvlak was klaarblijkelijk in den nacht geheel om het eiland heen gedreven en lag nu op niet verren afstand van de kust, waarvan ze gescheiden waren door open water, waarin hier verscheiden kleine brokken dreven.

De eilanders waren op hun post. Ze stonden weer aan het strand, begeerig om de hulp te bieden, die ze den vorigen dag niet hadden kunnen of durven geven.

Van hun drijvende standplaats af zagen onze drie jagers, dat ze een boot te water hadden gelaten. Een vijftal moedige mannen sprongen er in en probeerden het vaartuig met inspanning van alle krachten voort te bewegen in de richting van het groote ijsblok, tusschen de kleine stukken door.

Al hun moeite was echter vergeefsch.

De ijsschotsen, waar tusschen ze door moesten varen, waren te klein om 't gewicht van een mensch te dragen en te veel in getal om de boot een doortocht te laten.

Mats en zijn makkers volgden met kloppende harten al hun bewegingen en met groote teleurstelling bemerkten ze het vruchtelooze der inspanning. De mannen in de boot raakten zelfs in gevaar, dat hun sloep tusschen de ijsschotsen zou worden verpletterd en waren ten slotte nog blijde, dat ze zelf ongedeerd van tusschen de tegen elkaar slaande ijsschotsen weer hun eiland bereiken konden.

Een tweede poging te wagen was geheel vruchteloos geworden, daar het ijsveld zich intusschen reeds weer veel verder van 't strand had verwijderd en ons drietal snel Noordwaarts voerde. Te beschrijven wat er omging in hun harten, toen ze zoo andermaal hun hoop op behoud in rook zagen vervliegen, is onmogelijk.

Spoedig vertoonde zich de kust van Odinoholm aan hun oog

slechts als een donkere streep; daarna verdween ook de top van den vuurtoren uit het gezicht en niets dan lucht, zee en ijs, boven en om hen, zoover ze konden zien.

't Was een vreeselijke toestand. De Golf van Finland, die meer dan honderd vijftig mijl lang is, was op die plaats meer dan dertig mijl breed en met schrik zagen ze de golven al hooger en hooger stijgen. De schots, die hen droeg, werd door den golfslag opgeheven, ze boog en kraakte onder hun voet. De kracht van samenhang verminderde voortdurend. Uit duizend openingen spoot het water omhoog en telkens brokkelde een gedeelte af. In korten tijd zou het in honderd kleinere stukken uiteen zijn geslagen. Verschrikkelijk was het geweld, wanneer die stukken elkaar op hun weg ontmoetten, krakend en knerpend over en onder elkaar schoven om dan zich weer te verdeelen in nog kleinere brokken, die zich her- en derwaarts over de gansche oppervlakte verspreidden.

Om nog enkele oogenblikken het korte leven te rekken moesten de mannen nu onophoudelijk van 't eene stuk op het andere overspringen. Één misstap, en de dood zou ze ontvangen in zijn opgesperde kaken. En ziet, hoe licht kon dat gebeuren. Soms was de te wagen sprong vrij groot, daarentegen werd de lichaamskracht, waarover ze te beschikken hadden, hoe langer hoe kleiner.

Uitgeput van vermoeienis en angst, verstijfd van de koude, werd de strijd om het behoud hoe langer hoe hopeloozer, daar de dood hen van alle kanten aangrijnsde. Eindelijk gelukte het allen, op een nog vrij groot stuk ijs over te springen, waar ze nog wat langer veilig zouden zijn. Daar zetten ze zich neer, niet in staat, om iets meer te doen. Alleen hun gebeden klommen zonder tusschenpoozen op tot voor den Troon des Almachtigen. Plechtig beloofden ze, elkaar niet te verlaten, maar trouw te blijven tot den dood. Het lot van den een zou ook dat van den ander zijn.

Intusschen was hun levensvoorraad geheel uitgeput, zoodat bij alle andere ongemakken, zich nu ook nog de honger gelden liet.

Andermaal viel de avond en de oude Mats zond een vurig,

gemeenschappelijk gebed op, waarin hij God smeekte om een vredig sterven en een zalige verrijzenis. Nu nog om hun behoud te bidden, de oude jager dacht er niet aan.

De golven verzwakten het ijsgevaarte meer en meer. Telkens trilde het onder den schok, wanneer het in botsing kwam, met andere ijsblokken. De ruimte, waarover ze te beschikken hadden, kromp steeds in. De schuimende golven braken er tegen en met moeite konden ze nu meer stand houden op hun plaats, hoewel ze elkander stevig vast hielden en vlak bij elkaar lagen. Weldra sloegen de golven over hen heen, en iedere golf meenden ze dat hen meevoeren zou. Krampachtig klemde het drietal zich aan elkander vast, om niet in zee te worden gespoeld. En gebeurde dit, welnu, dan zouden ze gezamenlijk den dood in de armen worden gevoerd.

Maar de gansche nacht ging voorbij, en eindelijk, hoe lang het ook geduurd had, brak een nieuwe dag aan. Ze verwonderden zichzelf, dat ze nog leefden, maar hun toestand was zoo ellendig, dat ze ternauwernood meer naar redding uitzagen.

Maar ziet, op eens bemerkten ze, dat de ijsschots zich niet meer bewoog. Nu keken ze op, en 't was, als doortintelde plotseling nieuwe kracht hun leden. Ze lagen tegen den kant van een ijsvlakte, die hier nog één samenhangend geheel vormde. Daar rondom heen lagen de verspreide stukken, die, evenals het hunne, van het Zuiden af derwaarts gedreven waren. Op korten afstand voor hen verrees een vuurtoren. Verder op den achtergrond onderscheidden ze de omtrekken van een hooge kust. Het moest de kust van Finland zijn. Zeker, dat was de vuurtoren van Hangöridd en verder op lag de heuvelachtige kust.

In een oogwenk waren de drie mannen op de been. 't Was, als had het gezicht hen nieuw leven ingestort. Wel waren hun leden stijf en gevoelloos van de kou, wel waren ze geheel en al uitgeput, maar het plotseling ontstane uitzicht op redding deed hen dit vergeten. 't Was, alsof ook Kriard begreep, wat er gaande was Hij sprong vroolijk om hen heen en liet een luid geblaf hooren, dat ongetwijfeld diende om zijn blijdschap te kennen te geven. Menschelijkerwijs gesproken had Andries aan 't trouwe

dier zijn leven te danken, want gedurende den laatsten nacht had hij den jongeling met zijn lichaam overdekt en zoo warm gehouden. Klagend had zijn gejank tusschen 't rumoer der golven door geklonken.

Voor dat men op de weg ging, nam oude Mats zijn muts af, vouwde vol eerbied zijn handen, en terwijl de anderen zijn voorbeeld volgden, sprak hij een kort, maar vurig dankgebed uit.

„En nu vooruit, jongens!" sprak hij.

En voorwaarts ging het, de hond voorop, telkens achter zich ziende of men hem wel volgde, naar de kust.

„Past nu op!" vermaande de oude jager, „denkt niet dat we er al zijn. We moeten nog over verscheidene losse schotsen heen, en dus dienen we de uiterste voorzichtigheid in acht te nemen."

Zoo vorderde men dus langzaam. Den vuurtoren hield men voortdurend in 't oog. Die wees de richting aan. Zoo nu en dan viel een der mannen in een spleet van het ijs, maar gelukkig bezeerde niemand zich erg. Peter hield zich het flinkst en Kriard maakte zich verdienstelijk, door telkens de grootste en stevigste ijsblokken op te sporen, zoodat ons drietal spoedig bemerkte, dat men niet beter kon doen, dan het dier maar te volgen. Als de afstand, die er tusschen de verschillende ijsschotsen was, wat al te groot was om er over te springen, lei men den jachtspriet er dwars over heen en kroop er dan bij langs. Waar 't water smaller was, sprong men van de eene schots op de andere.

Eindelijk, tegen den middag, bereikte men het met sneeuw bedekte ijs, dat zich in massa tegen de Finsche kust had vastgezet.

't Gevaar voor verdrinken was nu verdwenen, maar daarom waren de ongelukkigen nog niet behouden. Het land was nog ver en een eindeloozen tocht hadden ze nog voor zich. 't Scheen ook, alsof de kust maar niet dichter bij kwam.

Op eens zakte Andries, geheel uitgeput, bezwijmd op de sneeuw neer. Verlegen stonden de anderen bij hem.

„Zullen we den hond dooden?" vroeg Peter. „Zijn vleesch en zijn bloed zullen Andries nieuwe kracht geven om voort te gaan".

„Als 't niet anders kan, en het leven van mijn zoon is daar-

door te redden", antwoordde Mats, „dan heb ik er niets op tegen."

Maar de hond zag zijn meester met zulke verstandige, goedige oogen aan, dat noch hij noch Peter, den moed hadden, hun trouwen metgezel, die alle gevaren met hen gedeeld had, van het leven te berooven.

Gelukkig kwam Andries weer bij en met weerzin verwierp hij het voorstel, toen zijn vader hem vertelde, welk plan ze hadden gehad.

Hij beweerde nu wel in staat te zijn om verder te gaan.

Toen riep hij den trouwen Kriard bij zich.

„Mijn beste hond", zei hij, „waren ze van plan, je te dooden? En dat nog wel, terwijl je van nacht door je warmte mijn leven hebt gered? Hoe is 't mogelijk! Neen hoor, dat zal niet gebeuren".

't Was alsof Kriard zijn jongen meester begreep. Hij kwispelstaartte, en lekte zijne handen."

Met nieuwen moed ging het nu voorwaarts en na een kwartier begon de hond luid te blaffen. Ze volgden het dier en zagen tot hun onuitsprekelijke blijdschap de sporen van menschelijke voetstappen. Nooit werden zulke eenvoudige indrukken met grootere ontroering begroet. Ze volgden de richting, van rots op rots, over verscheidene kleine, onbewoonde eilanden en na eenige uren hadden ze het strand bereikt.

Weer knielde het drietal neder. Hun eerste gedachte was aan God en uit de volheid van hun hart rees de dankzegging ten Hooge voor de wonderlijke verlossing.

Niet lang na zonsondergang kwamen ze aan 't dorpje Techtum. Bij het eerste huis het beste klopten ze aan om te vragen, of ze daar den nacht mochten doorbrengen.

Op 't gezicht der uitgehongerde en afgematte gedaanten deinsde de bewoner terug. Onmiddellijk echter begreep hij, dat ze zijn hulp kwamen inroepen en hij noodigde hen uit, binnen te komen. Ze waren zelfs niet in staat mede te deelen wat hen wedervaren was, maar de goede landman wachtte hier ook niet op. Hij was met diep medelijden bewogen bij 't aanschouwen van hun ellendigen toestand.

Het vuur werd flink opgestookt en de tafel voorzien van alles, wat zijn huis aanbood. Toen ging hij uit om aan zijn buren te vertellen, welke onverwachte gasten hij gekregen had en de een was al bereidwilliger dan de ander, om te helpen. Daar de woning van den gastheer geen ruimte bood om alle drie behoorlijk te huisvesten, nam ieder één der geredden voor zijn rekening en verzorgde hem met een teederheid en toewijding, die zelfs door de naaste betrekkingen niet overtroffen had kunnen worden.

Na gegeten en gedronken te hebben, werden ze naar bed gebracht en genoten een heerlijke rust, die ongeveer vier en twintig uur onafgebroken voortduurde.

In 't eenzame, afgelegen dorp bleven de robbenjagers zes weken. Wel waren ze al veel eerder weer op hun verhaal gekomen en bij hun gezond gestel kwam de kracht ook al spoedig terug, maar er was geen gelegenheid om naar hun woonplaats terug te keeren. Zelfs konden ze geen tijding van hun behoud zenden aan hun betrekkingen, die daar aan de overzijde van de Finsche Golf hen zeker al lang als verloren hadden opgegeven. Er was nog altijd te veel ijs, dan dat een schip naar de andere zijde kon oversteken. Dus moesten ze wachten, tot ze zelf konden terugkeeren, om hun verwanten door hun verschijning te verblijden.

IV.

De blijdschap des wederziens.

Intusschen heerschte er in de woning van den ouden Mats in Paskly diepe rouw. Geertrui, zijn bedroefde vrouw, voelde zich zoo verlaten, dat ze dacht, van smart te zullen omkomen.

Zij ging naar den predikant en verzocht hem, den eerstvolgenden Zondag in 't midden der gemeente in 't gebed aan haar te denken, en haar nooden en zorgen met smeeking aan God op te dragen. De predikant, hoewel hij voor zich zelf nauwe-

lijks de mogelijkheid ook maar aannam, dat er nog redding kon gekomen zijn, troostte de arme vrouw zoo goed hij vermocht. Maar ach, als men moed inspreekt, terwijl men zelf twijfelt of er grond voor is, dan is het, alsof de woorden afstuiten als op een ijzeren plaat. Ze keeren terug, zonder 't ledig hart eenigszins te hebben vervuld, zonder de troostelooze ook maar in 't minst door betere uitzichten verlevendigd te hebben.

Droevig en doodsch kropen de dagen van die lente om. Ze vormden zich tot weken, maar de smart veranderde alleen in zoover, dat Geertrui er gemeenzamer mee werd. Doch het Paaschfeest, zoo heerlijk voor 't hart van den geloovige, die in Christus' opstanding het onderpand ziet zijner eigen zalige verrijzenis, trok haar hart meer dan anders naar de gewesten, waar de dood buitengesloten is en niemand zal zeggen, dat hij krank is. 't Was als zweefde de zekerheid van een wederzien vertroostend op duivenwieken haar hart binnen en verzachtte haar leed. Maar 't gemis bleef. Dag en nacht waren haar gedachten bij de geliefden, die ze verloren had. Uren kon ze op haar legerstede wakker liggen en dan stelde ze zich voor de laatste, benauwde oogenblikken van de arme jagers. 't Was, als zag ze hen, nog in die laatste stonde de handen uitstrekkend naar een vruchteloos verwachten helper, om dan weg te zinken in de koude diepte, en op den bodem der zee te sluimeren tot den morgen van 't ontwaken. Dan stelde ze zich voor, hoe ze eenmaal zouden wezen onder 't getal dergenen, waarvan Johannes spreekt in het 13e vers van het 20ste Hoofdstuk der Openbaringen. Het was een heerlijke gedachte voor Geertruida, dat de verongelukte echtgenoot het altijd had uitgesproken als zijn vaste geloof, dat Christus hem leiden zou in die eeuwige haven, waar alle ziel veilig aankomt, die zich schipbreukeling heeft leeren kennen op de groote levenszee en in Hem zijn ark des behouds heeft gevonden. En ook omtrent haar zoon, was ze niet zonder hoop, want meer dan eens was het haar gebleken, hoe God ook aan zijn ziel had gearbeid en, Hij zou zeker in die laatste oogenblikken het werk, dat Hij begonnen had, niet hebben laten varen.

Op den 23sten April, juist toen 't morgenlicht over de velden gleed, stond zij op van haar legerstede. De nacht was voor 't grootste gedeelte slapeloos doorgebracht. Ze was blijde, dat de dagelijksche werkzaamheden weer een aanvang konden nemen en beschouwde nu vooral den arbeid als een zegen, die haar weerhield, telkens in moedeloosheid neer te zinken. Ze ging naar buiten, keek eens door de dorpsstraat, maar alles was nog stil, zonder beweging. Geen geluid werd gehoord dan 't weemoedige lied der zee, die ook haar lofzang zingt ter eere van God, die haar schiep.

De kinderen sliepen nog rustig en Geertrui dacht er over, om ook nog maar eenige oogenblikken te gaan liggen, want ze voelde zich na den slapeloozen nacht toch nog tamelijk vermoeid. Nauwelijks was ze binnen of een eigenaardig geluid deed zich aan de deur vernemen. 't Was niet het geklop van iemand, die begeert binnengelaten te worden. Wat mocht dat zijn? Toen ze daar juist buiten was, had ze niets bemerkt.

Toen 't geluid zich herhaalde, besloot ze open te doen. Van schrik uitte ze een lichten kreet, want een zwarte gedaante rende haar voorbij, vloog door 't vertrek heen en weer en sprong daarna onder allerlei teekens van blijde herkenning bij haar op.

Het was Kriard en Geertruida herkende dadelijk den hond.

„Goede hond!" sprak ze terwijl de tranen haar in de oogen sprongen, „ben jij daar? Heb jij er dus het leven nog afgebracht? Hoe is dat mogelijk geweest!"

Liefkoozend streek ze haar hand over den rug van het dier, dat op allerlei wijze zijn blijdschap trachtte te uiten.

„Waar kom je nu toch eerst van daan, na die zes lange weken?" ging de vrouw voort. „En breng je me nu de laatste groete van de gestorvenen?"

Nadat de hond herhaaldelijk haar handen en gelaat had gelikt, sprong hij plotseling, luid blaffend naar de deur. Hij had een geluid vernomen, dat aan 't minder scherpe gehoor der vrouw was ontsnapt.

Daar ging de deur open en met een luiden kreet van verbazing liep Geertruida toe op Peter, die aan den ingang verscheen.

„Wat! Ben jij 't werkelijk, Peter?" riep ze ongeloovig. „Lee je dan nog of is alles een droom?"

Ja, hij was het. Ze behoefde er niet aan te twijfelen, al had een dichte baard, die zijn gelaat omlijstte, hem veel doen veranderen.

„Zeker ben ik het, buurvrouw" sprak Peter, „en gezond bovendien."

„En wat weet je van Mats en Andries?" ging Geertruida voort. „Was je bij hen in hun laatste oogenblikken? Vertel nu, al wat je gezien en gehoord hebt."

„Wees bedaard, vrouw Mats" antwoordde Peter. „Ik ben gekomen om u de groete over te brengen van uw man en uw zoon. Beiden leven ze en zullen spoedig hier zijn."

Ongeloovig keek de beproefde vrouw haar bezoeker aan. Die blijde tijding kon ze maar niet zoo aannemen. 't Kwam ook zoo plotseling, dat ze als geheel overweldigd was en eenige oogenblikken verwezen den zoon van haar buurman aanstaarde.

Daar deed zich buiten gerucht van voetstappen en stemmen vernemen. Vader en zoon konden niet langer wachten en vertrouwden, dat Geertruida nu wel voldoende voorbereid zou wezen om niet al te zeer door het onverwachte wederzien te worden geschokt.

Het gerucht had de arme vrouw uit haar verwezenheid gerukt en nu vloog ze naar de deur om weldra onder 't storten van innige tranen van dankbaarheid haar man en haar kind te omhelzen, die ze al zoo geruimen tijd had dood gewaand.

De buitengewone drukte, die er in huis heerschte, had ook de kinderen gewekt, die snel uit het bed sprongen, en om de teruggekeerden heen dansten van blijdschap. Ook de trouwe Kriard kreeg zijn aandeel van de liefkoozingen, die er werden uitgedeeld, en hij liet zich die gaarne welgevallen. Nu, hij had ze verdiend ook!

Het heuglijk nieuws had zich in een oogwenk in den ganschen omtrek verbreid. Op zulke kleine plaatsen vormen de bewoners als 't ware één groote familie en deelt men in elkanders lief en leed. Hoeveel te meer nu, waar het zulk een ver-

rassing betrof. Den geheelen dag was het huis vol bezoekers, die niet enkel uit nieuwsgierigheid maar ook uit ware belangstelling kwamen, om de teruggekeerden met een hartelijken handdruk te verwelkomen. En Mats werd niet moede, telkens op nieuw zijn tocht te beschrijven met al zijn verschrikkingen. Ook liet hij niet na er op te wijzen, hoe alleen Gods hand hen te midden van al die gevaren had bewaard en nu weer veilig thuis gebracht.

Den volgenden Zondag, den 26en April, zag men van alle kanten de eenvoudige dorpelingen opgaan naar 't huis des Heeren. De kerk was geheel gevuld met aandachtige hoorders, want bijna niemand was thuis gebleven.

Onder ademlooze stilte hoorden ze de prediking aan, waarin de leeraar wees op Gods goedertierenheid, op Zijn groote daden, op Zijn macht, die het drietal aan hen en hun betrekkingen had weergegeven. En toen hij Hem in 't gebed dankte voor de groote daden, aan hen bewezen, smolten alle harten samen en bleef bijna geen oog droog.

Ook de landheer, aan wien bijna het geheele dorp toebehoorde, was gekomen, om zich met eigen oogen te overtuigen van de wonderlijke redding, die men hem reeds verteld had.

Tot op den tegenwoordigen dag leeft de geschiedenis van den verschrikkelijken tocht der drie jagers voort in 't dorp en zijn omstreken. Menigmaal vormt het nog een onderwerp van gesprek en verschaft aan de godvruchtige landlieden stof tot roem en prijs van Hem, die de wateren met Zijn vuist heeft gemeten.

Rebus.

Rebus.

Rebus.

GROOTMOEDERS JONGEN.

„Nee, dan ben ik uw jongen niet en ik wil het ook nooit wezen. En Marietje en Mientje en ik we willen niets van u weten. Ik ben Anna's jongen en dat zal ik altijd blijven en Marietje en Mientje houden ook veel van Anna en niet van u. Nee, niet van u hoor!"

De stem van den kleinen potentaat was bij ieder woord al krijschender geworden en toen hij uitgesproken had, stampte hij zoo hard mogelijk op den grond om er nog wat meer klem aan bij te zetten. Daarna keek de kleine dwarskop — een kereltje van zeven jaar met blonde haren en blauwe oogen — zijn grootmoeder uitdagend aan.

Hij verwachtte een uitbrander en straf te zullen krijgen en had zich daar al op voorbereid. Hij was niet van plan zich te laten dwingen om vergeving te vragen. Liever nog zou hij probeeren hoe ver hij 't kon brengen met schoppen en bijten en slaan.

In de vier maanden, dat hij bij zijn grootmoeder in huis was, had er al verscheidene malen een wezenlijke vechtpartij plaats gehad en ofschoon door haar leeftijd en omdat hij geheel van haar afhankelijk was, Grootmoeder gewoonlijk schijnbaar de meerdere bleef, wist Dirk heel goed, dat zij hem inderdaad nooit had overwonnen. En hij dacht er geen oogenblik over, dat dit ooit gebeuren zou.

Ditmaal echter kwamen er geen booze woorden, zooals hij verwachtte. En in plaats van het bevel om vergeving te vragen, dat hij vast voorgenomen had niet op te volgen, kwam er een

trek op grootmoeders gelaat, waarvan Dirk zich de beteekenis niet kon verklaren. Met een zachte stem zei ze:

„Heel goed Dirk, dan zal 't maar het beste zijn, dat je naar boven gaat."

Een oogenblik was Dirk verwonderd toen hij haar aanzag. Groote menschen schreiden immers nooit! Waarom zouden ze ook? Ze konden doen wat ze wilden en kregen nooit straf. Maar er was zoo'n vreemde uitdrukking in Grootmoeders oogen. Ze Keek net als Mientje, wanneer de waterlanders voor den dag kwamen. Ook haar stem klonk zoo wonderlijk, zoo verdrietig. En veel meer in verlegenheid gebracht dan anders, voelde Dirk heusch de neiging in zich opkomen om haar te gehoorzamen.

Maar als het haar bedoeling was hem boven te laten blijven tot hij berouw gevoelde, dan zou het, meende hij, lang duren eer hij weer beneden kwam.

Toen hij de deur open deed viel hij haast over Anna, die op de mat iets zocht dat ze had laten vallen en zonder twijfel alles moest gehoord hebben. Dat was iets, waar hij niet op gerekend had. Maar hij hield zich goed en alsof er niets gebeurd was liep hij op haar toe, zoodra ze met haar doekspeld in de hand opstond. Anna breidde de armen naar hem uit, liet toe dat hij haar omhelsde en kuste hem zelfs terug. Maar onder dit alles stond haar gezicht ernstig, en Dirk begreep maar al te goed wat daar de reden van was. Anna stootte de kinderen nooit af en hoe ondeugend ze ook waren, nooit zei ze, dat ze niet veel van hen hield.

„Ik houd altijd veel van hen en 't zou dus niet oprecht zijn te zeggen dat het niet zoo was," antwoordde ze eens, toen iemand beweerde, dat zij zulke kleine zondaars niet goed behandelde. Het ondeugendste en meest onboetvaardige kind was ze gewoon hare innige liefde te toonen en meestal duurde het niet lang of het was verteederd en voelde berouw. Toch was ze onverbiddelijk in het straffen en er was geen denken aan dat ze zich door beloften of verontschuldigingen zou laten overhalen om de gevolgen van het kwaad te doen uitblijven, maar ze kuste de kleine overtreders als zij ze voor straf naar bed bracht en liefkoosde ze als zij droog brood en water voor hen boven bracht.

De kinderen merkten, dat het haar nog meer verdriet deed dan ze er zelf van hadden, ze had hen lief ondanks alles en daar de kleinen met hun scherpe opmerkingsgave, dat heel goed voelden, had ze een verwonderlijken invloed op hen.

De drie kinderen waren na den dood van hun vader uit Indië gekomen. Hun moeder was al eerder gestorven en hun grootmoeder, de eenige van wie ze hulp en troost konden verwachten, had ze met vreugde, maar ook met vreeze in huis genomen. Ze had haar kleinkinderen hartelijk lief: ze waren haar immers nagelaten door haar eenigen zoon, dien ze letterlijk verafgood had. Maar op haar leeftijd was het geen lichte zaak een zoo groote verantwoordelijkheid op zich te nemen en dikwijls twijfelde ze er aan of ze haar taak, de kinderen een goede opvoeding te geven, wel naar behooren verrichtte. De beide kleine meisjes waren aardige snapstertjes, die zich bij grootmoeder dadelijk op hun gemak voelden. Sedert den dood hunner moeder waren ze bijna voortdurend aan zich zelf overgelaten geweest zoodat ze buitengewoon gevoelig waren voor vriendelijke woorden en liefkoozingen. Dirk echter, van wien grootmoeder eigenlijk meer hield dan van zijn beide zusjes, en naar wien ze zoo innig had verlangd, was een bijdehandje en moest niets van haar hebben. Hij had zich den dood van zijn moeder lang niet zoo aangetrokken, als Marietje en Mientje, want zijn vader had hem sedert zooveel mogelijk bij zich gehouden om het gemis van zijn vrouw eenigermate te vergoeden. Hij had een vroolijk, vrij buitenleven geleid en was gewoon op zijn kleine ponny achter zijn vader aan te rijden of met hem mee te wandelen, totdat hij moe werd en op de schouders naar huis werd gedragen. Na op die wijze een jaar te hebben doorgebracht, viel het den kleinen baas hard zich te moeten wennen aan het verblijf in een kinderkamer, die bovendien niet al te groot was. Daar kwam nog bij dat Dirk, hoe jong hij ook was, de gedachte niet kon verdragen zich in alles te moeten onderwerpen aan het gezag van een vrouw. Hij hield niet van vrouwen en hij was voortdurend in opstand hoofdzakelijk tegen zijn grootmoeder, die hij beschouwde als de eigenlijke oorzaak van al zijn kleine verdrietelijkheden.

In de eerste drie maanden van hun verblijf in Holland waren er niet minder dan vier kindermeisjes, de een na de ander vertrokken, omdat ze het met Dirk niet konden klaar spelen. Om de beide meisjes zouden ze dolgraag gebleven zijn, maar ze verklaarden alle vier, dat al was het loon nog zoo hoog, en de behandeling nog zoo goed en het werk nog zoo licht, ze met dien naren jongen niet langer wilden optrekken. Als hij hen niet schopte of sloeg, en allerlei leelijke scheldwoorden toesnauwde, dan was hij bepaald hier of daar bezig met iets dat hij niet doen mocht en waardoor hij 't heele huis in rep en roer bracht. En wat nog het ergste was: als hij er kans toe zag, dan stookte hij ook zijn zusjes op om allerlei kwaad te doen.

Dirk was nog te jong om hem op school te doen en toch was Mevrouw Drager daartoe reeds besloten, toen haar oudste dochter haar kwam bezoeken op een oogenblik, dat ze niet meer wist wat te beginnen, daar het vierde kindermeisje gezegd had, dat ze in geen geval langer dan tot het einde van de week zou willen blijven.

„Ik zou hem wel bij mij willen nemen," zei Mevrouw Oosting, terwijl ze het raam uitkeek naar de oorzaak van al die moeite, die zijn zusjes achterna zat rondom de grasperken, „maar het is bij ons al zoo vol, dat ik hem heusch niet zou weten te bergen. Maar weet u wat: ik zal Anna een poosje hier sturen. Die heeft er verwonderlijk slag van om met kinderen om te gaan, vooral met jongens; u zult zien dat ze 't wel klaar speelt met den kleinen wildzang. Als men maar weet hoe men hem moet aanpakken, geloof ik dat hij een aardige jongen is. En de kindermeid wil stellig wel blijven voor de meisjes, als Anna Dirk voor haar rekening neemt."

Op die voorwaarde wou het kindermeisje wel blijven. Anna kwam en ofschoon alles natuurlijk niet in eens als van een leien dakje ging en Dirk probeerde zijn nicht Anna naar zijn handje te zetten, er was spoedig vooruitgang waar te nemen, daar ze beter dan iemand anders wist hoe ze met het kleine baasje moest omspringen. Eén ding ging haar aan het hart: Dirk had een hekel aan zijn grootmoeder. Anna zag maar al te goed hoe

zeer Mevrouw Drager verlangde naar liefde van den jongen van haar eenigen zoon. Marietje en Mientje konden haar om

den hals vallen en haar lieve naampjes geven, dat was haar niet genoeg. Dirk hield zich altijd op een afstand en daar leed ze onder. Anna had dikwijls medelijden met haar grootmoeder als ze zag, hoe Dirk haar wegduwde, wanneer ze hem een enkele maal aan haar hart wilde drukken en haar nooit een kus gaf dan 's morgens en 's avonds, als hij niet anders kon.

„Ik moet naar boven tot ik er spijt van heb," fluisterde hij, terwijl hij de armen om haar hals sloeg. „Toe Anna, ga je mee? Maar ik heb er toch geen spijt van."

Het kwam niet in Anna op hem iets te verwijten zooals het kindermeisje om een haverklap deed; ze ging met hem naar de zonnige kinderkamer en zat daar spoedig in de vensterbank met Dirk op haar schoot. Deze vlijde zijn hoogroode wang tegen haar schouder en liet zijn vinger rusteloos heen en weer gaan tusschen de strooken lint aan haar japon. Marietje en Mientje waren in den tuin aan 't spelen, zoodat ze het rijk met hun beiden alleen hadden. In de eerste paar minuten spraken ze niet. Daarna vroeg Anna op bijzonder kalmen toon:

„Voel je je wat beter Dirk?"

Dirk keek op. Zoo'n vraag was hij van Anna niet gewoon. „Je bedoelt gehoorzamer?" vroeg hij. „Denk je dat ik er nu spijt van heb, dat....

„O, nee," zei Anna even kalm en bedaard, terwijl ze hem de krullende haren van het voorhoofd streek. „Nee, dat bedoel ik heelemaal niet. Dat zou ik je niet vragen, want je hebt pas gezegd dat je er nooit spijt van hebben zoudt. Ik bedoel of je je nu beter voelt, nu je dat gezegd hebt?"

„O ja," antwoordde Dirk opgeruimd, „een heeleboel beter."

„Dat is altijd zoo, als ik zulke dingen heb gezegd. Zie je, Anna," ging hij vertrouwelijk voort, „als die vrouwen mij wat in den weg leggen, dan word ik kokend. Dan is het alsof ik zal barsten van kwaadheid. En als ik dan maar heb gezegd wat ik denk, dan voel ik me veel beter."

Hij sloeg de armen om den hals van zijn nicht en kuste haar. Maar terwijl hij haar aankeek, zag hij iets in haar gelaat, dat hem bijna angstig deed vragen:

„Wat scheelt er aan Annie?"

„Ik ben bedroefd," antwoordde Anna.

„Bedroefd? Waarover?"

„Ik ben bedroefd," ging Anna voort, „omdat jij er pleizier in hebt andere menschen verdriet aan te doen. Ik dacht dat jij zoo'n goed ordentelijke jongen was, die het niemand lastig maakte."

„Dat ben ik ook," riep Dirk in verontwaardiging uit. Mijn vader heeft me altijd gezegd, dat ik dat zijn moest. Ik neem altijd mijn hoed af als ik iemand tegen kom en ik zeg altijd als 't u blieft en dank u en ...."

„Ja maar, dat is niet genoeg," viel Anna hem in de rede „iemand kan zulke uiterlijke dingen doen en toch lang niet goed en ordentelijk zijn. Wie dat werkelijk is, is altijd goed en vriendelijk vooral tegen vrouwen en kinderen en iedereen die zwakker is dan hij. Die zal nooit een oud mensch of een kind kwaad doen. En als hij het deed, dan zou hij zich niet beter voelen, maar slechter, veel veel slechter."

„Maar ik heb niemand kwaad gedaan," bracht Dirk daar tegen in, die bij kwaad doen alleen dacht aan stompen en slaan.

„Ja, dat deed je wel Dirk. Je hebt Grootmoeder kwaad gedaan, veel kwaad, veel meer dan je weet."

„Ik begrijp het niet," zei Dirk. Hij kon zich niet voorstellen, dat zijn woorden van zooveel beteekenis waren, behalve als middel om zijn zin te krijgen.

„Nu, dan zal ik je eens wat vertellen."

„Een geschiedenis?" vroeg Dirk nieuwsgierig.

„Nu, 't lijkt er wel wat op. Lang, lang geleden...."

„Nog voor ik uit Indië kwam?"

„O ja, veel eerder. Nog voor jij geboren was, woonde ergens een meisje, door ieder verlaten. Haar vader en moeder waren dood en ze had geen broers of zusters."

„Mijn vader en moeder zijn ook dood," zei Dirk.

„Maar jij hebt twee aardige kleine zusjes en een lieve grootmoeder," — Dirk trok ongeduldig de schouders op, maar Anna deed alsof ze 't niet merkte — „en tantes en neven en nichten. Maar dat meisje had heelemaal niemand die veel van haar hield."

„Maar waarom zocht ze dan niet zoo iemand op? Als ze een aardig meisje geweest was zou ieder veel van haar gehouden hebben — dat zegt Daatje altijd."

„Een was er, die veel van haar hield," ging Anna voort, „die trouwde met haar en maakte haar zoo gelukkig als ze maar

wezen kon. Maar al spoedig nam God hem tot zich in den hemel en ze bleef weer achter."

„Dat was wel ongelukkig," riep Dirk, terwijl hij overeind ging zitten. „Dan hielp het ook niet veel."

„Ja maar, voordat God haar man tot Zich riep had Hij haar een paar kinderen gegeven om haar te troosten en opdat ze niet zoo alleen zou wezen."

„Waren het jongens?"

Drie van hen waren meisjes, die erg veel van hun moeder hielden, maar de andere was een jongen en van hem had ze het meeste pleizier, want hij leek precies op zijn vader en had ook zijns vaders naam. En toen hij ook zoo oud was als de kleine Mientje nu is, deed hij al zijn best om iets voor zijn moeder te doen en lief voor haar te zijn. Hoe grooter hij werd, hoe meer hij van zijn moeder begon te houden en hoe beter hij voor haar zorgde. Maar toen hij een man was geworden, moest hij haar verlaten om ver weg te gaan, de zee over, naar de Oost."

„En toen?"

„Toen vergat hij haar toch niet. Hij bleef altijd even veel van haar houden en zoo lang als hij leefde schreef hij haar iedere week een langen brief. Maar...."

„Stierf hij ook?" vroeg Dirk in gespannen verwachting.

„Ja, op zekeren dag hoorde zijn moeder, dat haar lieve zoon naar den hemel was gegaan en dat ze hem niet weer zou zien, voor ze hem daarheen zou volgen."

„Was ze niet erg bedroefd?" vroeg Dirk.

„O, ze was niet tot bedaren te brengen. Maar haar dochters konden haar één ding vertellen, dat haar ten laatste troostte; haar zoon had een kleinen jongen achtergelaten, en die kleine jongen was nu op reis naar Holland en zou bij haar komen wonen. Toen herinnerde zij zich hoe goed haar eigen zoon altijd voor haar was geweest, ook al toen hij nog heel jong was en nu hoopte zij, dat ze een anderen kleinen jongen zou krijgen, die ook zooveel van haar zou houden."

Anna hield even op, maar Dirk zei niets. Hij had zijn hoofd

al lager tegen haar schouder laten zakken en zijn blonde krullen verbergden zijn gelaat.

„Eindelijk kwam de kleine jongen," ging ze voort, „maar wat viel hij haar tegen. Uiterlijk geleek hij volkomen op den eersten kleinen jongen, maar wat hij zei en wat hij deed was geheel anders. Hij dacht er nooit aan zijn grootmoeder te troosten, of lief tegen haar te zijn, hij was er altijd op uit zelf pleizier te hebben en als hij niet gauw genoeg zijn zin kreeg, dan kon hij verschrikkelijk boos worden en allerlei leelijke dingen zeggen. Als zijn grootmoeder hem vroeg haar bril eens op te zoeken, dan ging hij staan pruilen en deed het heel eenvoudig niet. Nooit gaf hij haar eens een kus of hij moest niet anders kunnen; nooit zei hij, dat hij veel van haar hield, maar wel, dat hij haar jongen niet was en niet wezen wou."

„En daarom hield zij ook niet veel van hem" zei Dirk uitdagend, terwijl hij met schitterende oogen Anna aankeek en tot achter de ooren toe kleurde.

„Toch hield ze veel van hem en dat maakte haar verdriet zooveel te grooter. Als een vreemde jongen zoo tegen haar had gedaan, dan zou ze er zich niets van hebben aangetrokken. Maar als die kleine jongen met net zulke oogen als haar eigen zoon had, en net zoo'n stem en die ook net zoo heette, tegen haar zei: „Ik ben uw jongen niet en ik wil het ook nooit wezen," dan had ze daar meer verdriet van dan ik je vertellen kan."

„Anna," riep Marietje aan de deur, „Grootmoeder wou graag dat je eens even bij haar kwam in de huiskamer," en met een kus op bei zijn gloeiende wangen zette Anna Dirk weer in den hoek van de vensterbank om naar beneden te gaan.

Lang bleef hij daar zitten; onbewegelijk, met de armen op den rand van het geopende venster en het hoofd rustende op de armen. De zachte zoele zomerwind speelde met zijn krullende haren. Nog nooit in heel zijn leven had Dirk zoo veel nagedacht. Maar hij had ook nooit zooveel gehad om over te denken.

Marietje en Mientje dansten de kamer rond en schaterden van pleizier, terwijl Daatje, de kindermeid, ze een schoone schort trachtte aan te doen.

„Tante Klara is beneden bij Grootmoeder en we mogen allebei binnenkomen aan de thee," vertelde Marietje, terwijl ze bij Dirk in de vensterbank klom.

„En er zijn ook taartjes, ik heb gezien dat ze kwamen," voegde de kleine Mientje er bij.

„Ja, maar daar krijg je toch niets van," zei Marietje, „kleine kinderen knoeien er veel te veel mee."

„Ik ben geen klein kind," riep Mientje verontwaardigd „Ik ben al groot, haast net zoo groot als jij."

„Neen, dat ben je niet, ik ben al zeven en jij . . . .

„Je bent nog geen zeven Marietje" kwam het kindermeisje tusschenbeiden, „je bent nog maar zes en een half."

„Nou ik word toch in September zeven en Mientje pas vijf. Je zult nooit, nooit zoo groot worden als ik, Mientje, al werd je ook een oude, heel oude vrouw. En je kunt niet eens van deze vensterbank afspringen. Een . . . twee . . . drie . . . Marietje sprong en kwam met een harden bom op den vloer terecht. Ze bleef zitten en begon haar elleboog te wrijven.

„Wil je eens uitscheiden, Marietje," zei het kindermeisje, „kom maar gauw hier, dan zal ik je aankleeden voor je je beenen breekt."

„Ik geloof dat mijn elleboog is gebroken," zei Marietje en probeerde, nadat ze haar mouw had opgestroopt, haar arm zoo ver mogelijk om te draaien om te zien, of er ook iets aan te bespeuren was. „Dirk, kijk eens naar mijn elleboog. Dirk, slaap je?" Ze sprong overeind en liep hard naar haar broer toe, die haar evenwel afweerde.

„Wat heeft Dirk een rood gezicht," zei de kleine Mientje, die onder zijn armen door hem trachtte te zien.

„Hij krijgt zeker de mazelen," riep Marietje. „Dirk hoor eens, krijg je de mazelen?"

„Ben je mal meid. Wees jullie maar wat stil," zei hij en trok zich zoover mogelijk terug in het hoekje. „Hoe kan een jongen ergens over nadenken, als jullie zoo'n leven maakt.

„Waar wil je dan over nadenken," vroeg Marietje.

„Ja, aan allerlei dingen," antwoordde Dirk kortaf. „Jongens

en mannen hebben altijd een heeleboel dingen, waar ze aan moeten denken."

Marietje schudde het hoofd. „Meisjes net zoo goed, hoor." Ze wou nog meer zeggen, maar Daatje kwam net met een natte spons en veegde haar daarmee over het gezicht, zoodat ze voor 't oogenblik moest zwijgen.

Eindelijk was het tijd om naar binnen te gaan. Als gewoonlijk Dirk, met heel wat drukte, voorop en dan de beide meisjes, die elkaar bij de hand hielden. Tante Klara kwam ze al tegemoet zoodra ze binnenkwamen, maar Dirk liep regelrecht naar zijn grootmoeder, die haar plaats achter het theeblad al had ingenomen.

„Mag ik hier zitten?" vroeg hij, een stoel bij de tafel sleepende „ik zit hier liever dan daar ginds bij Anna. Misschien kan ik u helpen als ik bij u zit. Het spijt mij dat ik zoo brutaal ben geweest, maar ik was zoo boos, dat ik niet wist wat ik zei."

„Je hebt vergeten een hand te geven Dirk," zei Anna.

„O, tante," begon Dirk, terwijl hij op haar toeliep. „Ik moest noodig wat tegen Grootmoeder zeggen en toen was u bezig Mientje een kus te geven en daardoor heb ik het heelemaal vergeten."

Tante Klara lachte en boog zich om hem te kussen.

Dirk zei niets meer tegen Anna over hetgeen er gebeurd was, maar ze merkte wel dat er in zijn gedrag een heele verandering was gekomen. Wel was hij nu en dan nog lastig en onhandelbaar, vooral als het kindermeisje op hem moest passen, maar tegen zijn grootmoeder was hij vriendelijk en onderdanig. Intusschen liep hij met zijn vriendelijkheid tegen haar niet te koop, veeleer trachtte hij haar zooveel mogelijk te ontwijken. Alleen er vielen nu niet meer zulke booze woorden, hij haalde als 't noodig was een voetkussen voor haar en bewees haar allerlei kleine diensten. Gewoonlijk echter deed hij dat zoo verlegen en zoo onhandig, dat zijn beste bedoelingen vaak schipbreuk leden. Anna zag wel hoe rood hij dan werd van schaamte, maar ze vond het beter niet te laten merken, dat ze er erg in had.

Twee of drie weken later zaten Anna en haar grootmoeder

bij elkander, naar ze meenden geheel alleen. Ze wisten niet dat Dirk in de vensterbank achter de overgordijnen zat te lezen in een boek met prachtige verhalen. Hij was zoo verdiept in de geschiedenis van De Gelaarsde Kat, die hij met veel moeite kon lezen en begrijpen, dat hij er in 't eerst heel niet op lette wat ze bespraken, totdat hij eindelijk Grootmoeder hoorde zeggen:

„En de kinderen moeten op Dirks verjaardag feest hebben. 't Zal 't beste wezen Anna, dat jij 's middags met ze naar Peters gaat, de kersen zijn rijp en dan kunnen ze spelen en ravotten naar hartelust. Als je vrouw Peters thee laat zetten en je neemt wat koekjes mee, zullen ze pleizier hebben van belang, denk je ook niet?"

„t Zal heel prettig zijn," antwoordde Anna. En Dirks gezicht, achter 't gordijn, werd rood van pleizier, want hij dacht er net zoo over. „Maar u moet met ons meegaan, lieve grootmoe."

„Och, beste Anna, zonder mij zul je 't veel beter klaarspelen. Dirk zal veel meer pleizier hebben als ik en Daatje het spel niet bederven." Grootmoeder zei dit op opgewekten toon, maar toch was er iets droevigs in den klank van haar stem, dat Anna wel opmerkte en ook Dirk niet ontging.

„Kom," zei Anna „nu maakt u 't ook wel wat erg. Daatje kan thuis blijven, natuurlijk. Maar als u denkt, dat ik alleen met de kinderen uitga en u thuis alleen laat, dan hebt u 't mis. U kunt wel gaan zitten lezen onder de boomen of een praatje maken met vrouw Peters, terwijl ik met de kinderen ga spelen. De rit er naar toe zal u bepaald goed doen. En 't is ook voor u eens weer wat anders."

Dirk bleef stil in zijn hoekje zitten en zei niets. Den volgenden dag, aan de thee, vroeg zijn Grootmoeder hem:

„Zeg Dirk, weet je wel wat voor dag het aanstaanden Dinsdag is?"

„Ja, dan is het Dirks verjaardag!" riep Marietje voordat haar broertje antwoord geven kon.

„En dan wou ik eens weten wat voor feest je graag zoudt willen hebben," ging Grootmoeder voort. „Heb je daar al eens over gedacht Dirk?"

Dirk aarzelde, hij kreeg een kleur en de heldere kijkers waar-

mee hij Grootmoeder aankeek, waren nog schitterender dan anders.

„Wat doen andere jongens hier als ze jarig zijn?" vroeg hij.

„Ja, dat hangt er van af welke tijd van het jaar het is, en wat de jarige prettig vindt. Ik heb een jongen gekend, die den heelen dag op den hooizolder ging zitten lezen."

„En kreeg hij den heelen dag geen eten?" vroeg Dirk.

„Ja, hij kwam 's middags naar beneden om te eten en hij kreeg een snee brood en een paar appels mee naar boven."

Allen lachten hartelijk om die zonderlinge manier om een verjaardag te vieren.

„Maar wat wil Dirk nou?" zei Grootmoeder om terug te komen op haar vraag. „Omdat zijn verjaardag juist valt in den kersentijd, dacht ik, dat hij het misschien aardig zou vinden naar een mooie boerderij te rijden, die ik ergens in den omtrek weet. Daar kun je thee drinken en melk, en kersen eten en daar is een heele groote boomgaard, waarin je kunt spelen. En dan 's avonds, als je genoeg hebt gegeten en gedronken en gespeeld, dan rij je weer naar huis. Wat dunkt je daarvan Dirk? Of wou je liever wat anders?"

„En wie gaan er dan mee?"

„Marietje en Mientje, en Anna natuurlijk. En wou je Daatje ook meenemen?"

„Nee," antwoordde Dirk beslist, „dan was er niets aan; maar zonder haar zal het erg prettig zijn, dan wil ik het erg graag, Grootmoeder."

„En dan mag je er nog twee vragen om ook mee te gaan. Er kunnen er vijf in het rijtuig en ik denk, dat we er wel zes in stoppen, want behalve Anna zijn jullie allemaal nog maar klein. Zou je Bernard en Kees graag willen vragen, of wil je maar liever geen vreemden mee hebben?"

Anna wachtte in spanning wat hij antwoorden zou. Een paar minuten zei hij niets en waren zijn oogen strak gevestigd op zijn kopje, alsof hij daar lezen kon wat hij zeggen wilde. Eindelijk keek hij op. Een blos kleurde zijn wangen. Zijn oogen schitterden.

„Ik wil Bernard en Kees liever niet mee hebben," zei hij langzaam, „maar ik wou graag iemand anders mee laten gaan."

„Zeg dan maar wie. Ik denk dat het wel zal kunnen."

Dirk draaide onrustig heen en weer in zijn stoel. „Ik wou het u liever niet van te voren zeggen," zei hij. „Ik wou zelf een brief schrijven om het te vragen."

„Ja maar, je moet het mij toch eerst zeggen," herhaalde Grootmoeder, die bang was dat hij zou aankomen met een der jongens uit de buurt op wien ze nu minder gesteld was. „Je begrijpt wel, dat . . . .

„Nee, ik zeg het toch niet," zei Dirk weer, maar niet boos of onvriendelijk. „Als ik den brief af heb, zal ik Anna het adres laten zien en vragen of ik hem weg mag sturen."

Op die voorwaarde vond Grootmoeder het goed en noch Marietje, noch Mientje konden zoo mooi praten dat Dirk hun dien avond vertelde wie hij zou uitnoodigen.

II.

Den volgenden dag, na afloop van de les, vroeg Dirk aan Anna of ze hem twee velletjes postpapier en een enveloppe wou geven. „Of neen," ging hij voort, „geef me een paar van die mooie kaarten, die jij altijd gebruikt als je iemand vraagt op visite. Ik wou er graag twee hebben, voor 't geval dat ik er een verknoei. En dan de inkt asjeblieft en een nieuwe pen."

Anna bezorgde hem alles wat hij noodig had en deed hem een groote blauwe schort aan. Toen spreidde ze een krant uit over de tafel en zette daar den inktkoker op.

„Nu moet je mij een heele poos met rust laten," zei hij met een gewichtig gezicht, „en laat Marietje en Mientje niet hier komen, want dan kan ik niet schrijven."

Den ganschen middag bleef Dirk alleen op de kinderkamer. Een keer kwam hij beneden om te vragen hoe hij „Dinsdag" moest spellen en nog een keer om te zeggen dat Mientje vlak onder het raam zoo'n leven maakte.

Eindelijk was hij klaar en kwam bij Anna, met zwarte vingers

en zijn gezicht vol inktvlekken. Hij had blijkbaar zijn best gedaan en hield een kaart voorzichtig bij een der hoeken vast.

„Is het zoo goed Anna? Ik heb het eerst op de lei geschreven en toen op de andere kaart, maar dat was niet goed en toen heb ik het overgeschreven op deze," zei hij. „Ik had nog een oude uitnoodigingskaart van jou en daar heb ik van afgekeken wat ik schrijven moest."

Anna nam de kaart, die bedekt was met kladden en waarop met groote letters geschreven was:

Grootmoeder.

Partij van DIRK DRAGER
bij Vrouw PETERS.

Dinsdag 7 Juli 1900
van 3—8 uur. *Antwoord s. v. p.*

„Ik moest schrijven: „bij vrouw Peters" omdat we niet thuis zullen blijven," ging Dirk voort, in gespannen verwachting wat Anna er van zou zeggen. „En op den anderen kant staat ook nog iets, dat kon er niet meer bij, maar zoo zal 't ook wel goed zijn."

Anna keerde de kaart om en las op de keerzijde:

P. S. Ik verwacht u stellig. Als u niet komt blijven we thuis.
Dirk.

„Nou maar, ik vind het heel aardig hoor, vooral wat op den achterkant staat."

„En nu moet ik een postzegel hebben," riep hij. „Ik heb nog een stuiver. Zullen we samen naar het postkantoor gaan Anna?"

„Je hoeft er geen postzegel op te doen," zei Anna. Als je hem zelf niet aan Grootmoeder wilt geven, dan moet je aan Daatje vragen of ze hem van avond bij de andere brieven doet als die gebracht worden."

Maar die raad vond Dirk niet goed.

„Het staat zoo armoedig, als er geen postzegel op is," zei hij, net of ik geen stuiver missen kan. Alle menschen sturen hun brieven over de post."

„Nu, ik kan je wel een postzegel verkoopen, dan hoef je niet naar het postkantoor."

Dirk wou ook hier niet van hooren.

„Ik zal maar liever een nieuwe koopen," zei hij na in Anna's beursje te hebben gekeken. Ik kan op een brief aan Grootmoeder toch geen postzegel plakken, die jij al een poos in je beurs hebt gehad."

Zoo gingen ze dan na het eten met hun drieën, Anna, Dirk en Marietje naar het postkantoor. Er werd een postzegel gekocht en de brief in de bus gedaan.

„Zult u zorgen, dat Grootmoeder hem morgen ochtend krijgt," vroeg hij aan den brievengaarder.

Grootmoeder had stellig nog nooit zooveel plezier gehad van een uitnoodiging als van die, welke ze den volgenden morgen ontving en waarop Dirk behoorlijk per post antwoord kreeg.

„Nu weet u, wie ik uitnoodigen wou," riep hij de kamer rondspringende. „Ziet u wel, dat ik het u niet kon vertellen? Dan was het immers geen verrassing geweest. Hebt u wel gelezen wat op den achterkant stond grootmoeder? Daatje zei, dat het niet paste, maar wat weet zij daar nou van. Kousen stoppen, ja dat kan ze, maar van brievenschrijven heeft ze geen verstand."

Er kwam weer zoo'n vreemde uitdrukking op Grootmoeders gezicht, haast net als bij Mientje, wanneer ze ging schreien, en ze antwoordde: „'t Was heel goed zoo, hoor lieve jongen. 't Was het beste van al wat op je kaart stond."

't Zou te lang duren om alles te vertellen wat er op Dirks verjaardag gebeurde. Hij was zoo opgetogen over het uitstapje, dat hij haast geen aandacht schonk aan zijn cadeautjes en er van ontbijten niet veel kwam.

De boerderij van vrouw Peters viel bijzonder in den smaak bij de kinderen. Ze kwamen er aan na een heerlijken rit door prachtige lanen en langs fraaie buitenplaatsen en Dirk zei meer dan eens: „'t Is hier haast zoo mooi als in Indië. Ik wist niet dat er hier ook zulke mooie plekjes waren."

Zeker werd nooit een gast met zooveel onderscheiding behandeld als Grootmoeder door haar kleinen gastheer. Hij was zoo bezorgd voor haar, dat hij steeds bij haar wilde blijven. Ten laatste moest zij er zelf op aandringen, dat hij ook wat ging spelen, terwijl zij in het prieëltje zat.

„Ik geloof dat ik beter doe met hier te blijven en voor u te zorgen," zei hij, en keek daarbij met een blik van verstandhouding naar Anna, die buiten het prieëltje stond met Marietje en Mientje naast haar.

„Maar mijn lieve jongen, wat zou mij hier hinderen? 'k Zou graag willen dat jij nu ook naar hartelust gingt spelen. Ik ben wat moe en ga dus een poosje rustig zitten."

„Maar vindt u 't niet onpleizierig als u alleen bent?"

„Wel neen. We gaan al gauw eten en dan kom je immers weer hier. Anna heeft een boek voor me meegenomen om te lezen en dat doe ik heel graag."

„Is u dan nergens bang voor? Ik dacht dat dames altijd bang waren als er niemand bij hen is."

„Wel nee, waar zou ik bang voor zijn?" zei Grootmoeder. „De lucht is zoo helder dat er wel geen onweersbui zal komen, en . . ."

„Bent u dan bang voor onweer?" vroeg Dirk levendig.

„Ik vind het ten minste niet prettig dan alleen te zijn. Maar als er een bui komt opzetten, kun je gauw genoeg weer hier zijn. Ga dus maar gerust, hoor jongenlief, ik hoop dat je veel pleizier hebben zult."

Met een sprong was Dirk bij Anna, duwde Marietje op zij en maakte er aanspraak op Anna's hand vast te mogen houden „want ik ben vandaag jarig." Anna kon er niet best toe komen hem te bestraffen, omdat hij ruw was tegen zijn zusje en zei zoo vriendelijk mogelijk: „He, Dirk, dat had je zoo niet moeten doen." Marietje echter, die juist een katje zag loopen en daarmee wou gaan spelen, riep terug dat het niets was geweest.

„Ik ben blij, Dirk, dat je zoo aardig bent voor Grootmoeder," begon Anna toen ze onder een boom zat om een ketting te maken van madeliefjes, terwijl de beide meisjes rondscharrelden om bloempjes te zoeken en Dirk naast haar zat.

Dirks gelaat kleurde en hij verbergde het in Anna's schoot, waardoor de bloempjes naar alle kanten werden verstrooid.

„Ik houd veel van jou, Anna," fluisterde hij, terwijl hij haar hartelijk omhelsde. „Ik houd altijd veel van je; maar het spijt me zoo voor Grootmoeder, dat je gezegd hebt, zij had geen jongen meer. En ik wou zoo graag haar jongen zijn."

Anna gaf hem een kus.

„Wat zou je vader blij zijn, als hij eens zien kon hoe zijn kleine jongen zijn best deed voor Grootmoeder te zorgen," zei ze. „En misschien ziet hij het wel."

„Kan hij mij zien? Hij is toch in den hemel?" vroeg Dirk, terwijl hij achterover ging liggen en naar de blauwe, wolkelooze lucht keek. „Het is een heel eind. Maar Pa *kon* een heel

eind zien, toen we nog in Indië waren. Dat merkte ik wel als ik hem ging afhalen aan het kantoor. Als ik nog een heel eind van hem af was zag hij me al. Denk je dat hij mij zien kan Anna?"

„Ik weet het niet jongenlief. Maar dit weet ik wel, dat God de Heer je altijd ziet."

„En misschien zal Hij Vader wel van mij vertellen," zei Dirk. „Ik houd nu veel meer van Grootmoeder dan eerst. Als je medelijden met iemand hebt, hou je dan veel van hem Anna?"

„Ja, dat geloof ik wel. Geef me eens een paar madeliefjes aan asjeblieft Dirk."

Dirk deed wat hem gevraagd werd en lei de bloempjes in haar schoot.

„Zeg Anna, laatst zat ik te denken en toen heb ik bedacht dat als kinderen ondeugend zijn, het haast altijd de schuld is van groote menschen."

„Maar Dirk!"

„Ja, 't is zoo," hield Dirk vol. „Hoor maar eens. Groote menschen zeggen altijd: doe dat niet en als we het dan doen zeggen ze dat het ondeugend is. Als niemand zei: doe het niet, dan zouden we niet ondeugend zijn. Verleden week liep ik langs den vijver en maakte ik aan den kant mijn voeten heelemaal nat en vuil. Grootmoeder zei dat ik geen straf zou krijgen, omdat zij nooit gezegd had dat ik het niet doen mocht. Maar als ik het weer doe, dan is het ondeugend. Dat is dus de schuld van Grootmoeder omdat zij gezegd heeft dat ik het niet moet doen."

„Neen," zei Anna, die moeite moest doen om een glimlach te verbergen, „dat je naar den vijver loopt is niet ondeugend, maar dat je 't niet laten wilt, als Grootmoeder het verbiedt."

„Ja maar, als zij niet zei dat ik het laten moest, dan kon ik niet ongehoorzaam wezen. En zoo gaat het altijd als ik boos ben of koppig. Als niemand me verbood te doen wat ik graag wil, dan zouden ze geen last van me hebben."

„Nou maar, ik geloof het wel hoor. Je zoudt wel ondervinden dat het niet zoo gemakkelijk is om goed op te passen als je wel denkt. En je weet: Grootmoeder is veel ouder en verstandiger dan wij en daarom moeten we naar haar luisteren. Jij denkt

dat het erg prettig is om bij den vijver te spelen, maar zij weet, dat je er in vallen en verdrinken kunt, of je zoo nat maken dat je ziek wordt. Als je ouder wordt zul je je zelf allerlei dingen moeten ontzeggen, en dat zal je heel moeilijk vallen als je nu niet leert gehoorzamen."

Dirk draaide ongeduldig heen en weer.

„Ik wou dat ik maar vast mijn eigen baas was. Duurt dat nog lang Anna?"

„O nee, dat kun je nu al wel wezen. Dan moet je maar altijd vragen: wat is goed? en niet: wat zou ik graag willen? Als je dat doet, zul je dikwijls genoeg tegen je zelf zeggen dat je iets niet moet doen en dan behoeft een ander het je natuurlijk niet te verbieden."

Dirk dacht een paar minuten na.

„Ik wou nou wel eens over wat anders praten," zei hij ten laatste. „Ik wou dat ik werkelijk voor Grootmoeder zorgen kon, niet haar breiwerk halen of een voetkussen geven of zoo iets, dat kunnen Marietje en Mientje wel doen. Maar ik wou dat er eens een roover kwam of een slang of een wilde hond, die haar kwaad wou doen, dan zou je eens zien wat ik dee." Dit zeggende balde hij de kleine vuisten en zette een boos gezicht tegen een denkbeeldigen vijand.

„Ik hoop niet dat onze arme Grootmoeder iets zoo verschrikkelijks overkomen zal," zei Anna. „Wees maar altijd goed voor haar, wie weet wat er later nog gebeuren kan."

„Er komt niet eens een donderbui," zuchtte Dirk, terwijl hij naar de helder blauwe lucht keek, „en ze zei dat ze bang was voor onweer, als ze alleen is."

„Neen," stemde Anna toe, „'t lijkt niets naar onweer, en me dunkt dat niemand van ons er vandaag naar verlangen zal. Maar daar gaat de bel, we moeten gaan koffiedrinken, en nou heb je nog niets gespeeld."

„Dat kan me niet schelen," zei Dirk, „ik praat graag met jou en spelen kunnen we altijd nog. Zullen we eens doen, wie 't eerst bij 't prieëltje is?"

Het verjaarfeest had Grootmoeder en Dirk een heel eind

dichter bij elkaar gebracht. Hij scheen te begrijpen dat hij haar werkelijk verdriet aandeed als hij lastig was en allerlei kwaad uithaalde, vandaar dat er heusch verbetering in zijn gedrag was te bespeuren. Intusschen wachtte hij geduldig maar verlangend op een gelegenheid om haar tegen eenigen vijand te verdedigen of haar uit eenig gevaar te verlossen.

III.

„Dirk, hier is een uitnoodiging voor je," riep Anna op een morgen, zes weken na zijn verjaardag. Ze stond in de tuindeur van de huiskamer en Dirk, die buiten aan 't spelen was, kwam met een stralend gezicht op haar toeloopen.

„Het is van Mevrouw Martens," zei Anna; „ze vraagt of je van middag, zoo vroeg mogelijk, komt spelen bij Bernard en Kees en of je dan blijft tot half negen. Zou je er wel naar toe willen?"

Dirks oogen en zijn gezicht en zijn houding gaven voldoende antwoord. Bernard en Kees Martens waren zijn eenige vriendjes onder de jongens uit de buurt en bij hen te mogen komen spelen was zijn grootste genot.

„Graag," zei hij en danste met de handen in den zak voor Anna heen en weer.

„Ja, het komt bijzonder goed uit. Ik ga met Marietje en Mientje naar Tante Klara en dan kunnen we jou meteen bij Mevrouw Martens brengen. Van avond zou je met Jakob naar huis komen."

Dirk sprong wel tien keer in de hoogte van blijdschap. Jakob Martens, een opgeschoten jongen van zestien jaar, die als adelborst diende op een oorlogsschip, was zijn ideaal en dat die hem zou thuis brengen, was een buitenkansje. Bijna op hetzelfde oogenblik kwam er een schaduw over zijn gelaat.

„Gaat Grootmoeder ook mee naar Tante Klara?"

„Neen."

„Dan is ze dus alleen, als ik ook uitga."

„Ze vindt het niets erg, als ze een oogenblikje alleen is hoor jongenlief. 't Is erg aardig van je, dat je zoo over haar denkt, maar we kunnen allemaal best gaan. Om een uur of zes zijn wij weer thuis."

Tegen drie uur ging de familie op weg. 't Was een vroolijk troepje dat Grootmoeder toewuifde, die met een tevreden lachje in de deur stond om ze te zien uitrijden. Bij Mevr. Martens werd Dirk afgezet. Bernard en Kees en hun zusje Emma, die altijd met de jongens meedeed, stonden al op hem te wachten en het duurde niet lang of ze waren met hun vieren in het bosch aan 't roovertje spelen. Ze waren zoo druk en opgewonden, dat ze er niets van merkten hoe langzamerhand de lucht met donkere wolken werd bedekt en eerst toen een zacht gerommel in de verte hen waarschuwde en Emma, naar een open plek gevlucht om haar vervolger te ontkomen, het opmerkte, riep ze;

„O, kijk eens hoe donker de lucht is. Kijk eens Bernard. We moesten maar liever naar binnen gaan. Ik geloof dat er een vreeselijke onweersbui komt opzetten." En als om haar woorden te bevestigen kliefde een bliksemstraal de lucht en viel er een groote regendroppel op Dirks gezicht, juist toen hij naar boven keek.

„Kom mee," riep Bernard, terwijl hij naar huis liep, „kom mee, 't begint zoo dadelijk te gieten. We kunnen op de vliering wel verder spelen." Maar Dirk bleef staan.

„Ik geloof dat ik beter doe met naar huis te gaan," zei hij. „Grootmoeder is alleen thuis en ze is bang voor onweer."

„Ja maar, dat kan niet," antwoordde Emma. „Moe heeft gezegd dat Jakob je thuis brengen zou, en hij is niet thuis, net zoo min als Moe. Om zes uur komen ze en 't is nu pas vijf."

„Ik kan wel alleen gaan, ik weet den weg."

„O Dirk, doe het niet," smeekte Bernard, „kom hier schuilen. De bui zal niet lang duren en we zullen strakjes na de koffie nog zoo'n pleizier hebben. Jakob komt dan ook meespelen en die gaat overmorgen weg en dan komt hij in geen jaar meer terug."

„Ja," zei Emma, „als je nu weggaat zie je Jakob niet meer. En ik weet zeker dat je Grootmoeder het niet goed zal vinden. Ze is ook niet alleen thuis: de meiden zullen wel voor haar zorgen, heusch 't is niet goed als je gaat."

Weer kwam er een felle bliksemstraal en Dirk, die een oogenblik in twijfel had gestaan wat hij doen zou, keerde zich in eens beslist om en ging weg.

„Het spijt me," zei hij en zijn stem beefde een weinig. „Wil je tegen Jakob zeggen, dat het mij vreeselijk spijt, maar dat ik weg moest. Er is buiten mij niemand die voor Grootmoeder zorgen kan. Dag hoor." En zonder verder iets te zeggen liep hij zoo hard hij kon den weg op naar huis.

„Dirk, Dirk, kom terug. Wacht nog even!" riepen de kinderen. Maar hij keek niet eens meer om en begon al harder te loopen. 't Was inderdaad een groote opoffering, dat hij Jakob niet meer zien zou, de tranen kwamen hem in de oogen. Maar voor geen geld van de wereld zou hij Bernard en Emma hebben laten merken dat hij schreide. Hij klemde zijn tanden stijf op elkaar, hield zijn snikken in en vertraagde den pas eerst toen hij een heel eind weg was.

„Emma, Herman je moet dadelijk binnenkomen," riep de kindermeid, die met de schort over het hoofd naar buiten kwam. „Hoe kun je nou toch buiten blijven, kijk eens wat een weer het is."

„Dat komt door Dirk," riep Emma, terwijl ze haastig naar de kindermeid toeliep „hij wou met alle geweld naar huis, naar zijn Grootmoeder en had zelfs geen geduld dat Bernard Jan riep om met hem mee te gaan. Ik ben zoo bang dat hij een ongeluk krijgt. En wat zal Moe boos zijn. Maar wij hebben gedaan wat we konden om hem hier te houden, is niet Ber?"

De kindermeid was niet gewoon veel notitie te nemen van hetgeen de kinderen zeiden, en vooral nu lette ze er niet op, daar ze schrikkelijk bang was voor onweer en een gevoel had alsof ze haar leven in de waagschaal stelde om ze naar binnen te halen. Haar eenige gedachte was: hen zoo gauw mogelijk veilig binnen te krijgen en dan in een donkere kast te gaan staan waar ze niets zien of hooren kon.

„Toe, zeur nou niet, Emma," zei ze, terwijl ze het meisje met de eene en Bernard met de andere hand beetpakte. „Kom gauw mee, ik heb kleine broertje alleen in de kinderkamer gelaten en hij kan ieder oogenblik wakker worden en zich een ongeluk schreeuwen. Toe Kees, kom mee."

„Ja, dadelijk," riep Kees, blij dat de kindermeid geen drie handen uit kon steken om ook hem mee te trekken, „maak je maar niet zoo dik, 'k zal wel meegaan."

Kees was al elf jaar en stond niet meer onder rechtstreeksch toezicht van de kindermeid. Ze liet hem dus staan en in haar angst niet denkende aan Dirk ging ze zoo gauw mogelijk met Bernard en Emma naar binnen.

Intusschen liep Dirk door wind en regen en onweer. De bui werd al erger. De bliksem flikkerde hem van tijd tot tijd in de oogen, de donder knetterde en rommelde vlak boven hem en de zware regen maakte zijn kleeren door en door nat. Bij iederen stap sieperde het water uit zijn schoenen. Eindelijk moest hij om wat bij adem te komen, een oogenblik blijven staan, midden op den weg want hij herinnerde zich dat zijn vader hem meer dan eens had verteld hoe gevaarlijk het is bij onweer onder boomen te schuilen.

Een felle bliksemstraal, die hem bijna verblindde, deed hem echter weer voortgaan, aangespoord door de gedachte dat zijn Grootmoeder ongetwijfeld erg bang zou wezen. Over het gevaar waarin hij zelf verkeerde en den moeilijken tocht door wind en regen bekommerde hij zich in 't geheel niet. Zijn eenige gedachte was dat hij nu een gelegenheid had om zijn Grootmoeder in bescherming te nemen en hij dus zoo gauw mogelijk bij haar moest zien te komen.

„Ik wou liever, dat er een leeuw of een roover was gekomen," zei hij bij zich zelf terwijl hij verder liep, „maar 't is toch wel een erge bui. Ik wou dat ik maar harder loopen kon. Ik ben bang dat Grootmoeder, voordat ik bij haar wezen kan, erg van streek zal raken."

Intusschen beklom hij den laatsten heuvel. Maar het kostte hem moeite. Bijna kon hij niet meer. Zijn natte schoenen hinder-

den hem geweldig en zijn beenen schenen niet zoo krachtig en vlug als gewoonlijk. Iedere bliksemstraal spoorde hem aan tot

meerdere krachtsinspanning en de donderslagen die boven zijn hoofd rolden, klonken als kanonschoten. Reeds kon hij het witte hek zien. Nu zou het niet lang meer duren eer hij thuis was. Met vernieuwde krachtsinspanning snelde hij voort toen een buitengewoon hel licht hem plotseling deed stilstaan. En dat was maar goed want bijna op hetzelfde oogenblik kwam er een verschrikkelijke donderslag en onmiddellijk daarop een hevig gekraak. Een reusachtige olmboom lag vlak voor hem dwars over den weg. Dirk begreep niet aan welk een groot

gevaar hij ontsnapt was. Hij wist zelf niet hoe het kwam, dat hij snikkend op den weg neerviel naast den boom en in de eerste vijf minuten niet kon opstaan. En ook daarna kon hij haast niet op zijn beenen blijven staan. Toch klauterde hij over den dikken stam en spoedde zich naar de achterdeur, waar de kinderen meestal door binnenkwamen. Met beslijkte, doorweekte schoenen en druipende kleeren liep hij de gang door, een nat spoor achter zich latende. Toen opende hij zacht de deur van de huiskamer, waar Grootmoeder met gesloten luiken en de lamp op, in gezelschap van de beide meiden, het overgaan van de bui zat af te wachten.

„Bent u erg geschrokken Grootmoeder?" vroeg een vreemde weifelende stem, die geheel niet leek op die van Dirk. „Ik ben zoo gauw als ik kon gekomen, maar mijn schoenen werden zoo nat, een groote boom viel om op den weg en . . . Dirk kon zijn Grootmoeder niet meer zien . . . en kon niets meer zien; de kamer scheen hem toe rond te draaien, en toen Grootmoeder omkeek om met verbazing te kijken naar den druipnatten kleinen jongen met dat in-bleeke gezicht, waggelde hij, strekte de handen uit en viel aan haar voeten op den grond.

Toen hij weer bij kennis kwam lag hij warm en wel in zijn eigen bed. Grootmoeder zat naast hem en ofschoon hij niet wist waarom, bemerkte hij dat ze schreide. Daatje stond met een bord warme pap achter haar.

„Grootmoeder, schreit u omdat u bang was voor het onweer," vroeg hij, en zijn stem klonk als uit de verte. „Ik ben zoo gauw als ik maar kon naar u toe gekomen."

Grootmoeder glimlachte, maar tegelijkertijd liepen de tranen haar over de wangen.

„Neen, hoor lieve jongen," zei ze, „ik schreide omdat mijn kleine Dirk zoo goed voor me is."

Dirk vond dat een heel vreemde reden om te gaan schreien, maar hij was te slaperig om het te zeggen en zoodra hij zijn pap had opgegeten viel hij in een diepen slaap.

„We zijn nog nooit zoo laat thuis gekomen als gisteren avond," zei Marietje, toen ze den volgenden morgen allen bijeen waren in

de kinderkamer. 't Was al wel half negen. We moesten bij Tante blijven tot het onweer over was. O, wat was het vreeselijk weer."

„En jij lag al in bed en sliep al toen wij thuis kwamen," zei de kleine Mientje tegen Dirk. „Was je niet goed, of was je ondeugend geweest?"

„Ik was heel goed, hoor," antwoordde Dirk, die nog wat bleek en ontdaan op de groote oude kanapé lag, „maar ik was door nat geworden in dat weer. Mijn beenen zijn nog heelemaal stijf en Grootmoeder zegt, dat dat komt omdat ik zoo ver heb geloopen en zoo nat ben geweest. Ik denk dat het rheumatiek is" . . . . en Dirk keek, terwijl hij dit zei, met een soort van voldoening naar zijn voor 't oogenblik moeilijk te bewegen beenen.

„Dat is net als Daatje's vader," zei Marietje, „die heeft ook zoo iets. Maar misschien vergis je je wel Dirk. De vader van Daatje was ook nat geworden en is toen met zijn natte kleeren blijven loopen. Zijn beenen zijn nu heelemaal krom en hij kan niet loopen zonder krukken. Zou jij ook krukken moeten hebben Dirk?"

„Mijn beenen zijn goed recht," zei Dirk, „en ik kan best loopen. Ze doen alleen een beetje zeer en zijn wat stijf."

„Ja maar, de beenen van Daatje's vader zijn ook niet in eens krom geworden," zei Marietje vroolijk; „'t kan best wezen dat de jouwe morgen ook zoo zijn. Dat eene lijkt nu al een beetje vreemd."

„Ben je mal!" riep Dirk verontwaardigd en gaf tegelijk een hevigen trap met het bedoelde lichaamsdeel. „Het is net zoo recht als die van jou. Grootmoeder trok mij dadelijk al mijn natte kleeren uit en bracht mij naar bed. En voor ik ging slapen at ik een bord warme pap. 't Was met mij dus heel iets anders als met Daatje's vader." Terwijl hij dit zei, keek hij zijn zusje zoo dreigend aan, dat deze het geraden vond over wat anders te beginnen.

„Toen we gisteravond zaten te eten, is Jakob Martens hier geweest. En Bernard ook. Ze kwamen vragen of jij goed thuis was gekomen."

„En hij beurde mij op in de hoogte, nog hooger dan de zolder," riep Mientje. „Hij zei tegen me: aardige kleine guit."

„Och, gekheid," bracht Marietje daar tegen in. „Hij kan je

niet hooger opbeuren als de zolder. Dan had je eerst een gat moeten maken in den vloer van Grootmoeders slaapkamer en dan was je daar terecht gekomen."

Mientje lachte en Dirk zat met stralende oogen en een blosje op zijn bleeke wangen te luisteren.

„Toe, vertel me eens wat hij gezegd heeft," vroeg hij nieuwsgierig. „Ik wou dat ik maar niet naar bed was gegaan."

„Och, hij is niet lang gebleven," hernam Marietje. „Hij vroeg of jij zonder ongelukken thuis was gekomen en zei dat het vreeselijk weer was."

„En hij zei ook," riep Mientje, „dat jij een echte Nero bent. Wat is dat! een Nero. Dat is zeker erg stout?"

Dirk dacht een oogenblik na.

„In mijn leesboek," zei hij, „staat ook wat van Nero. Dat was een goddelooze koning. Hij verbrandde menschen, die hem niets hadden gedaan en toen hij een kleine jongen was ving hij altijd vliegen en trok ze de vleugels uit. Maar dat heb ik nooit gedaan."

„Wat is die Mientje toch dom, Jakob zei niet dat je een Nero was, maar een kerel," verduidelijkte Marietje.

„In mijn boek staat ook van flinke kerels," zei Dirk, „dat zijn groote, sterke mannen, die nergens bang voor zijn."

„Kijk, daar komt hij net aan," riep Marietje, die het raam uit had staan kijken. „Nou zal hij zelf wel vertellen wat hij bedoelde."

Dirk sprong overeind; hij liep in zijn groote vreugde naar het raam zonder aan zijn stijve beenen te denken. En toen hij zag dat Jakob daar werkelijk aankwam, bewees hij dat ze nog niet zoo stijf waren of hij kon nog de trap af stuiven om zijn „vriend" de voordeur open te doen en binnen te laten.

„O, wat ben ik blij, dat je gekomen bent" jubelde hij. „Ik had zoo'n spijt, dat ik je gisteren niet gezien heb."

En Jakob zei niet zoo als gewoonlijk: „Zoo, kleuter, ben je daar?" maar hij gaf Dirk een hand, zooals groote menschen elkaar doen en zei:

„Zoo kerel, wat heb jij je dapper gehouden gisterenavond."

„Vind je?" antwoordde Dirk verrast. „Het was zoo erg niet. Maar ik moest bij Grootmoeder wezen; ik was bang dat ze van schrik

een ongeluk zou krijgen. Ik dacht er heel niet aan dapper te zijn, ik dacht alleen aan Grootmoeder."

En ofschoon Dirk het zich niet bewust was, had hij precies gezegd waarin de ware dapperheid bestaat.

Halverwege op de helling van den heuvel is een opening in de haag, ontstaan door het neerkomen van den ouden olmboom. In die opening heeft Grootmoeder een sierlijke bank laten plaatsen als een dankbare herinnering aan de zorgzame liefde van *haar jongen* en zijn genadige bewaring voor een groot ongeluk. Op den rug van die bank is een metalen plaat bevestigd met het volgende opschrift:

Deze rustbank ten dienste van alle vermoeiden is hier geplaatst door M. H. D. en D. R. D. ter herinnering aan 20 Aug. 1900.

Zijne bliksemen verlichten de wereld, het aardrijk ziet ze en beeft. Ps. 97 : 4.
Ik zal den Heere zingen in mijn leven, ik zal mijnen God psalmzingen, terwijl ik nog ben. Ps. 104 : 33.

„Dat ben ik en Grootmoeder," zei Dirk, de eerste maal dat hij de bank zag. „Kijk maar: Marie Helena Drager en Dirk Robert Drager."

„Ik ben het ook," riep Marietje, „ik heet Marie Helena Drager."

„En toch ben jij het niet", zei Dirk „want jij hebt er niets voor betaald. Grootmoeder zei, dat ik er uit mijn spaarpot aan mee mocht betalen en zij betaalt de rest. De bank is dus van haar en van mij en anders niemand."

Uit- en Inspanning.

EEN VREEMDE WANDELAAR.

Knip van een kaartje een figuurtje, zooals het plaatje voorstelt. Om het mooi te maken moogt gij het netjes kleuren.

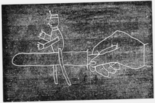

Splijt nu een lucifer aan het ondereinde open en steek daar uw mannetje in. Neem dan een anderen lucifer en snijd daar een scheef stukje af. Dat scherpe einde vereenigt men verder met het eerste zoodanig, dat het een V vormt. Plaats nu deze beide houtjes op het lemmet van een tafelmes, waarvan gij het heft vasthoudt, en na een poos zult gij uw mannetje zien gaan wandelen.

GEDULDSPEL.

Welken naam van een dorp in Drenthe kan men vormen met de volgende stokjes:

EMMEN.

Vijf visitekaartjes met de hieronder opgegeven namen worden zoo op elkander gelegd, dat er een juichkreet uit gelezen wordt, die het Hollandsche hart goed doet. Een visitekaartje mag omgekeerd worden, zoodat de letters niet gezien worden.

Goede smaak.

Welke gedichten verkiest mevrouw?
Dat komt er niet op aan, als de band maar kleurt bij het behangsel mijner salon.

Begin.

MAN. Ik ben lid geworden van de verfraaiingscommissie.
VROUW. Begin dan eens met je haar te laten knippen.

Een aanval afgeslagen.

A. Waarom doe ik jou nu een pleizier door hem tien gulden te leenen?
B. Anders zou hij bij mij gekomen zijn.

Sterk.

ZIJ. Gelooft u, dat de fiets het paard geheel verdringen zal?
HIJ. Ongetwijfeld. In mijn restaurant maken ze al biefstuk van oude luchtbanden.

Een slimmerd.

HEER (tot zijn knecht). Maar, Jan, wat voer je toch uit? Je hebt nu al wel tien lucifers verbrand; wat zoek je?
JAN. Ik heb een lucifer laten vallen, baas!

Robus.

Robus.

Robus.

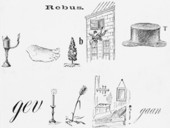

ATTENTIE.

Aan de goede oplossing der Rebussen, in dezen jaargang voorkomende, is verbonden: **Een prijs van ƒ 10.**— aan boekwerken, te kiezen uit de verschillende uitgaven van de Drukkerij der Weesinrichting. — **Een prijs van ƒ 5.**— idem. — **Een prijs van ƒ 2.50** idem. — **Drie prijzen van ƒ 1.**— idem. — **Tien prijzen van ƒ 0.50** idem.

Oplossingen worden ingewacht vóór 1 April 1902 aan het adres van den *Boekhandel der Weesinrichting te Neerbosch.* — De antwoorden en de uitslag zullen bekend gemaakt worden in „Het Oosten" (begin Mei 1902) en in den „Almanak voor de Jeugd" voor 1903.

OPLOSSINGEN DER REBUSSEN,

voorkomende in den Almanak voor de Jeugd voor 1901.

Blz. 53. **Door schade wordt men wijs, maar ook arm.**
» 54. **Een verkeerde stelling.**
» 101. **Tusschen hand en tand gaat zeer ve l tesch[illegible].**
» 101. **De meester in zijn wijsheid gist, e leerling in zijn waan beslist.**
» 101. **Gedragen op de vleugelen van den wind.**
» 126. **Leert ontberen en sparen.**
» 127. **Rijkdom zonder wijsheid is een paard zonder toom.**
» 127. **Bezit men ijdelheid voor middagmaal, dan wacht verachting voor avondeten.**

Velen hebben hun best gedaan, maar ook velen slechts een gedeelte der rebussen opgelost en anderen nog al foutief. Wij hebben gemeend den uitslag aldus te kunnen bepalen:

Voor den hoofdprijs kwam **niemand** in aanmerking; voor den tweeden prijs à *f* 5.— in boekwerken: R. van Masijk Jz. te Bleiswijk; voor den derden prijs à *f* 2.50: J. B. Meijering te Zetten; voor de drie volgende prijzen à *f* 1.—: L. de Looze te Waarde (Zeel.), Ga. Radstake te Doesburg, Dl. van Dalfsen te Amsterdam; en voor de tien volgende à 50 Cents: W. Koopman te Franeker, L. J. Alewijn te Waarde (Zeel.), A. Bleek Hz. te Arnemuiden, Joh. Buddingh te Renkum, J. van Vliet te Franeker, L. Beenhakker te Kloetinge, A. C. Fortgens te Haarlem, A. J. van der Meer te Rotterdam, M. Eversdijk Cz. te Kloetinge en IJkke Feenstra te Ferwoude.

De gelukkige winners gelieven met opgave van hun juist adres, aan den heer P. J. MILBORN te *Nijmegen* op te geven welk boekwerk zij verlangen en door tusschenkomst van welken Boekhandelaar.

Gebr Bleijser
Hobbemastraat 110.
Den Haag.
Almanak voor de Jeugd.
Jaar 1902.
Jaar 1919
Jaar 1920
Jaar 1921